

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 8/Sayı 106/31 Temmuz 1990/2.50 DM

KÜRDİSTAN HALKI ARGK İLE ZAFER AYINA GİRDİ

BOTAN'DA KAZANAN YİNE ARGK

PERVARİ

Besta Bawer'de bir düşman konvoyu imha edildi. Bir binbaşı, bir yüzbaşı ve en az on er öldürüldü. Muharebe alanı sömürgeci düşman ölüleri, yaralıları ve yanan araçlarıyla doldu.

GEVAŞ-ÇATAK

Çemê Xanê, Deşta Dem ve Reşadiye'de çarpışmalar tüm şiddetiyle üç gün boyunca sürdü. İki düşman helikopteri düşürüldü. Biri binbaşı altı düşman subayı ve en az sekiz asker öldürüldü.

BEYTÜŞŞEBAP

Dûlê, Merkitik, Katoyê Jîrkan, Meydana Kolyan, Meydana Casusan ve Kelê Mamê dağındaki çarpışmalar aralıklarla 6 gün sürdü. Bir helikopter düşürüldü, birçoğu subay en az 30 düşman askeri öldürüldü.

GERCÜŞ

Gundikê Kelo (Yayladüzü) saldırı ve muharebesinde biri panzer iki askeri araç tahrip edildi. Operasyon birliğine yapılan saldırıda ikisi subay, biri uzman çavuş en az 12 sömürgeci asker öldürüldü.

Temmuz ayında halkımızın ulusal sorunu çeşitli boyutlarıyla dünyanın en önemli politik olayları arasında yeraldı. Bir yanda ARGK'nin halkı birleştiren ve ayaklanmalara çağıran eylemleri, şehir kitlelerinin hızlı ulusal kurtuluşçu uyanışı, dış alanlarda Kürdistan adına yapılan nitelikleri farklı konferanslar ve hızla gelişen uluslararası dayanışma; öte yanda bunalımın doğurduğu sömürgeci terördeki artış, köy göçertmeleri, sürgün, kitlesel tutuklamalar, Kürdistan'a sömürgeci yetkililerin artan gezileri ve ulusal bağımsızlık mücadelemizi tasfiye amacıyla hayata geçirilmeye çalışılan emperyalist güçler destekli, SHP'nin dar bir kültürel özerkliği içeren "Kürt raporu".

ARGK, sömürgeci ordunun imha taarruzunu boşa çıkardı

Temmuz'un son onbeş günü içinde **Gevaş, Hizan, Çatak, Çukurca, Şemdinli, Şırnak, Beytüşşebap, Silopi, Siirt, Kerboran, Gercüş, Varto, Besni, Halfeti, Dersim** ve **Arıcak**-Elazığ'da ARGK düşmana vurdu. Bunlar sadece kaydedebildiklerimiz. Temmuz'un son haftasında Botan tam bir savaş yaşadı. Bu savaşa sömürgeciler binlerce asker, özel tim gruplarını ve bölgedeki tüm çetelerini sürdüler. Turgut Özal'ın bölgeye gezisinin hemen ardından geliştirilen sömürgeci ordu taarruzunun amacı, imha ya da vuracakları darbelerle 15 Ağustos'un yıldönümünde olabilecek bir eylemsel devrimci atılımı önlemekti. Sömürgeci ordunun saldırısını generaller yönetti. Saldırı planı Di-

Devamı 3. sayfada

- **Elazığ-Arıcak'ta gerilla pususu**
- **Kızıltepe'de hükümet konağı bombalandı**
- **Silopi-Cudi'de özel tim birliği ile çarpışma**
- **Şemdinli Gerdî mıntıkasında sömürgeci operasyon birliğine pusu. Rûbarok düşman birliğine saldırı**
- **Dersim-Hozat'ta komando taburuna saldırı ve Koçmezra-Yücel Dağı'nda operasyon birlikleriyle çarpışma**
- **Gevaş, Çatak, Beytüşşebap, Uludere, Çukurca-Aruş ve Şırnak-Alkemer'de en az 30 köy korucusu çete cezalandırıldı. Varto-Teknedüzü ve Besni-Karalar 'da iki çete grubu silahsızlandırıldı. Halfeti-Ömerli'de bir ajan cezalandırıldı**

Şemdinli, Beytüşşebap, Uludere ve Kerboran-Îvan çarpışmalarında on civarında ARGK savaşçısı şehit, ikisi de esir düştü

Kerboran'da mermisi biten iki ARGK savaşçısı, düşmanın eline geçmemek için bombalarıyla kendilerini öldürdüler

DİYARBAKIR

– Kerboran Davası'dan tutuklu 11 Kürt yurtsever kadını serbest bırakıldı
– Cizre Davası ve Mayıs 1990 kitle eylemlerinden tutuklu yurtseverler serbest bırakıldı
– Erzincan DGM'deki işkenceli duruşmada 9 yurtsever serbest bırakıldı

SÖMÜRGECİ UYGULAMALAR

Batman'da 40 civarında yurtsever tutuklandı / Çatak'ta Mamxuran ve Xelîlan aşiretlerine ait on köy göçertildi / Uludere-Mijîn'de korucu mayını iki çocuğun ölümüne yolaçtı / Gerçüş'ün Gundik, Acibê ve Zelî köylerinde toplu işkence ve göçertme / Uludere-Şirîş'te toplu işkence ve tutuklama / Sömürgeciler Şırnak-Avyan'da köy, Uludere'de ot yığınlarını ve Pervari'de orman yaktı

HABERLER 4-5-6. SAYFALARDA

CEPHE-BİRLİK ÖRGÜTLENMESİ KİTLE ÖRGÜTLENMESİDİR

Yazısı 12-13. sayfalarda

AVRUPA'DA YURTSEVER KİTLELERİN EYLEMLERİ

İsveç: 15 Ağustos Atılımı'nın 6. yıldönümü kutlandı / Faşist Saddam rejimi lanetlendi

Almanya: ARGK'yi destekleme festi / 14 Temmuz ölüm orucu direnişini anma ve Serîhildan'la dayanışma gecesi / İsmail Beşikçi'yle dayanışma gecesi / Devrim şehitlerini anma toplantıları / Türk Konsolosluğu önünde protesto / Türk turizmini protesto eylemi **Haberleri 8. sayfada**

Şükrü GÖKTAŞ ve tüm savaş esirleriyle dayanışmayı yükseltelim!

Doktorların beyin erimesi teşhisine rağmen, sömürgeciler tıbbi müdahaleyi önlüyor **Haberi 6. sayfada**

İSMAİL BEŞİKÇİ YARGILADI ve KAZANDI

Beşikçi 25 Temmuz günkü duruşmada serbest bırakıldı

Haberi 7. sayfada

HEP milletvekilleri yürüdü:

Kürdistan halkı özgürlükçü ve eşitlikçi yaklaşımlara verdiği değeri bir kez daha gösterdi **Haberi 10. sayfada**

* * *

SHP RAPORU BİR HİÇTİR; HALK İKTİDARI GELİYOR **Yazısı 11. sayfada**

Direniş kahramanlarımız

Vatana tutkunluğun, Partiye bağlılığın timsali

Hüseyin YORULMAZ

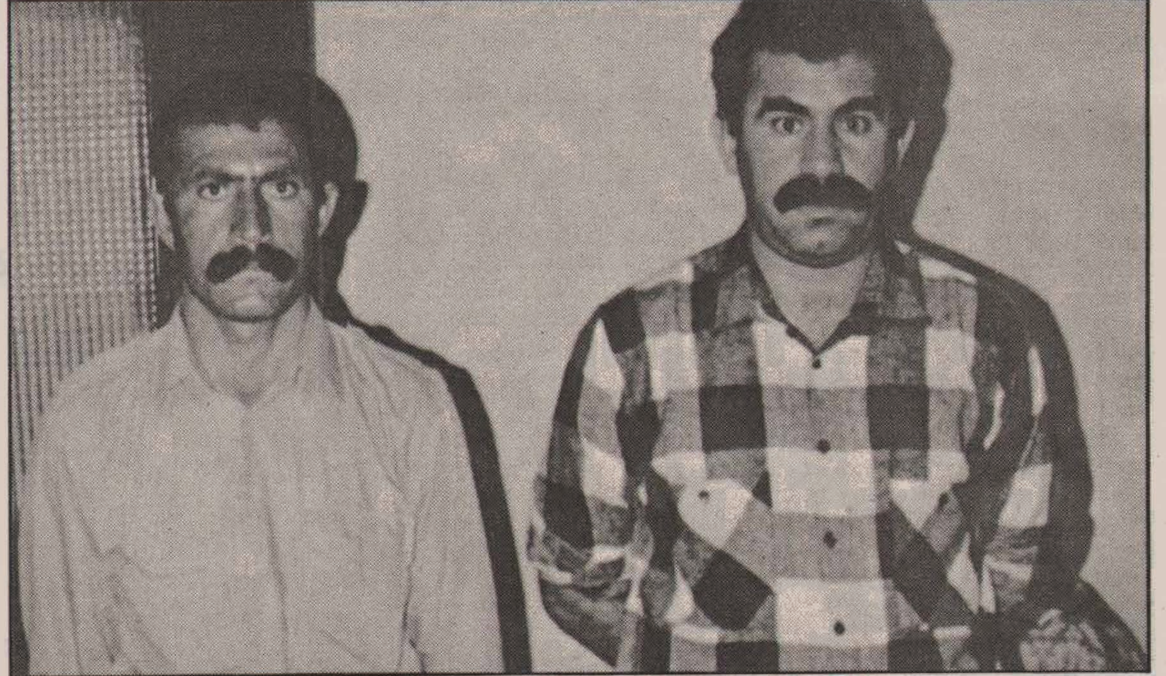
"Artık Kürdistan halkı ulusal kurtuluş savaşını yürütecektir. Halkımız askeri örgütüne kavuşmuştur. HRK gibi bir güce sahiptir. Bu güç Kürdistan halkının savaş içinde ordulaşmasını sağlayacak ve ordusuyla birlikte sömürgecilerin halkımıza karşı giriştiği bütün katliamların hesabını soracak ve onu nihai çöküşe götürerek topraklarımızdan kovacaktır" diyen **Hüseyin YORULMAZ** yoldaşın gür sesi, hala çok taze kulaklarımda çınlıyor. Anıları tüm canlılığıyla belliğimde duruyor. Söylediği bu sözlerle tarihsel gerçekleri ne kadar doğru vurguladığı, kurtuluş savaşımız boyutlandıkça açığa çıkmış durumdadır. Bugün, O'nun Partiye ve halka bağlılığını ve coşkusunun büyüklüğünü çok daha iyi anlıyorum, görüyorum.

Hüseyin (Sabri) yoldaş bu konuşmayı, 15 Ağustos 1984 tarihi atılımının hemen ardından Suudi Arabistan'da işçilerle yapılan bir toplantıda yaptı. Toplantıyı ve **Hüseyin** yoldaşın o anki coşkusunu hiç unutmadım ve unutamam da. Toplantıya büyük bir işçi kitlesi katılmıştı. Adeta bir konferansı andırıyordu o toplantı. **Hüseyin** yoldaş, üzerinden hiç çıkarmadığı şalvarı ve geniş parkasıyla işçi kitlesinin içinde bağdaş kurmuş oturuyordu. Her zamankinden daha büyük bir coşku ve güzel Kürtçesiyle 15 Ağustosu anlatıyordu ellerini havaya kaldırmış halde.

Şimdi, halkımızın bu yiğit evladını kalemim yettikçe anlatmaya çalışacağım. **Hüseyin** yoldaş, 1956'da Adıyaman ili Gumikan (Çamyurdu) köyünde dünyaya geldi. Evli ve üç çocuk babası olan **Hüseyin** yoldaş, yoksul ve yurtsever bir ailenin çocuğudur.

1980 öncesinde köyde çıkan bir arazi anlaşmazlığı nedeniyle Adıyaman'a gider. Bu yıllarda gelişen mücadelemize ilgi duymaya başlar ve ilişki kurar. Köyle olan ilişkisini de hiç kesmez. Hem şehir merkezinde hem de köyde mücadeleye aktif desteklerini sunar. Zaman zaman da eylemlere katılır. Çalışmalarıyla, devrimci-ulusal kurtuluşçu mücadelenin Adıyaman'da kökleşmesine önemli katkılarda bulunur.

12 Eylül askeri faşist darbesinin işbaşına gelmesiyle bütün devrimci ve yurtsever kesimler üzerindeki baskı ve işkenceler iyice yoğunlaşır. Partinin geri çekilme kararından ötürü, önemli bir Parti kadrosu da Ortadoğu ülkelerine çekilmiştir. Tutuklamaların artması üzerine **Hüseyin** yoldaş da, daha fazla içeride kalmanın sakıncalarını görür. Ve bir grup arkadaşıyla birlikte Suudi Arabistan'a işçi olarak gider. Fakat Suudi'ye gidişinin asıl amacı çalışmaktan ziyade kurtuluş mücadelesine destek vermek, gerektiğinde de bizzat katılmaktır.

Şehit Hüseyin YORULMAZ yoldaş PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN ile birlikte...

Hüseyin yoldaşın bütün düşünceleri, Arap çöllerinde gerçeğe dönüşür. Bir yandan çalışarak ailesine maddi katkı sağlar, diğer yandan da mücadele için gecesini gündüzüne katar. Ulusal kurtuluş mücadelesi, Suudi'de bulunan Kürdistanlı kitleye yeni yeni taşınmaktadır. Bu düşüncelerin taşınmasında **Hüseyin** yoldaş önemli bir rol oynar. Kaldı ki, Suudi'nin gerici yasalarından dolayı Parti buraya güç aktarmakta zorlanmaktadır. Bu, **Hüseyin** yoldaşın görevlerini arttırır ve büyük sorumluluklar üstlenmesine neden olur. Bu alan çalışmaları, O'nun önderliğinde geliştirilir. **Hüseyin** yoldaş ikirciksiz bu görevleri üstlenir. Bu çalışmalar, Partiye birçok kadro ve olanak sağlar.

Hüseyin yoldaş, atak çalışmasıyla Suudi'deki işçi kitlesini önemli oranda örgütleyerek Partinin tabanı haline getirir. Yaptığı toplantılara geniş kitleler katılır. Bu toplantılarda eğitici, kavratıcı üslubuyla kurtuluş saflarını pekiştirir. Güçlü propaganda ve ajitasyonla kitlelerin çekim merkezi olur. Böylece yurtseverler üzerinde saygın bir otorite olur.

Savaşa fiili olarak katılmak, **Hüseyin** yoldaş için giderek kaçınılmaz bir görev haline gelir. Ailesiyle varolan ekonomik bağlarını da keserek tümden Partinin emrine girer. Akademi'deki çalışmalara coşkuyla katılır. Kişiliğinde taşıdığı Partiye yabancı tüm özelliklerin üzerine cesaretle yürüyerek bunları alteder. Bu temelde Partinin militan kişilik özelliklerini şahsında somutlaştırır ve temsil eder.

Hüseyin yoldaş, Akademi'de siyasi ve askeri eğitimini tamamlayarak başarıyla mezun olur. Daha sonra bir grup yoldaşıyla birlikte vatan topraklarına yönelir. Bu yürüyüş büyüktür, yücedir, anlamlıdır. Bu yüzden diğer yoldaşları gibi **Hüseyin** yoldaş da sevinçli, gururlu ve mutludur. Çünkü yeni dönemde, kurtuluş savaşı daha büyük hamleler yapacak ve sömürgeci Türk egemenlik sistemi darbelenecektir. Bu darbelemenin öncülerinden biri de **Hüseyin** yoldaş olacaktır. Bunu düşündükçe **Hüseyin** yoldaş, Kürdistan'a ulaşmada daha çok sabırsızlanır ve coşar. Bu heyecan içinde sürdürülen çetin ve yorucu yolculuk, 27 Kasım 1987 günü noktalanır. Grubu, ilkin şehit **Mehmet ALAGÖZ** yoldaş karşılar. Bu an, **Hüseyin** yoldaş için çok anlamlıdır. Çünkü savaş alanına ulaşılmış, fiili olarak gerilla yaşamı başlamıştır. Artık özgür gerilla yaşamını **Hüseyin** yoldaş, yoldaşlarıyla birlikte Adıyaman halkına taşıracak ve sömürgeciliğe karşı gerillanın intikam namluları daha gür ses verecektir. Bu buluşmanın anlamı salt bununla da sınırlı değildir. 27 Kasım, aynı zamanda PKK'nin kuruluş günüdür. Böyle tarihi bir günde kurtuluş savaşına adım atma, **Hüseyin** yoldaş için daha da anlam kazanmıştır. O'nun sömürgeciliğe duyduğu soylu kini misliyle kamçılanmıştır. Bu temelde düşmana karşı "Bir parça özgür vatan toprağı" için savaşmaya böyle bir günde ant içmesi, **Hüseyin** yoldaşta tanımı olanaksız bir duygu yaratmıştır.

Adıyaman grubuyla buluştuktan sonra bir toplantı yapılır. Toplantıda, mevcut gelişmelerin ışığında somut hedefler belirlenir. Yapılan görev bölümüyle **Hüseyin** yoldaş, bir grup arkadaşıyla birlikte faaliyetlere başlar. Bu yeni katılımla, Adıyaman'daki ulusal kurtuluşçu çalışmalar güçlenmiştir. Öncelikle güvenlik açısından sığınak ve barınaklar yapılır. Yine siyasi eğitim sürekli kılınarak devrimin sorunlarını çözerek güncel pratik görevlerin üstesinden gelinmeye çalışılır. Ajitasyon ve propaganda çalışmalarının niteliğinde de önemli gelişme olmuştur. Ajan yapıya karşı mücadele güçlenmiş, bu yapının dağıtılmasında önemli adımlar atılmaya başlanmıştır.

Bu çalışmalar içinde **Hüseyin** yoldaş, yoğun bir çabanın sahibi olur. Faaliyetlerin geliştirilmesinde etkin rol üstlenir. Hüseyin yoldaş, bu çalışmalarını 27 Mart 1988 gününe kadar aralıksız olarak yürütür. Ve önemli gelişmelerin sahibi olur. En büyük yaratıcılığını da şehit düştüğü 27 Mart 1988 tarihinde ortaya koyar.

Hüseyin yoldaş, bir grup yoldaşıyla birlikte köy korucusu Haberi Aslan'ı cezalandırmak için Çamlıca köyüne gider. Fakat çete elemanını evde bulamazlar. Ve babasının evinde olabileceği düşüncesiyle buraya giderler. Fakat burada da bulamazlar. Çete üyelerinden Hasari Aslan ve Güzel Çelik'in de aralarında bulunduğu köy korucuları, kurdukları sinsi pusudan saldırıya geçerler. Çıkan çatışmada ARGK savaşçılarından **Kenan ÖZÇAKMAK** kahramanca direnerek şehit düşerken **Kadir** yoldaş yaralanır. Ertesi gün sömürgeci çapul sürüleri alanda operasyon başlatırlar. Sömürgeci güçler, **Kadir** yoldaşın kan izlerini takip ederek sığınağı kuşatmaya alırlar.

Saatlerce süren çarpışmada düşmana ağır kayıplar verdirilir. Yaralı **Kadir** yoldaşın da aralarında bulunduğu bir grup gerilla, düşman çemberini yarar. Bunun üzerine iyice kudurganlaşan düşman güçleri, sığınakta kalan 4 gerillaya karşı zehirli gaz kullanırlar. Bunun sonucunda Kürdistan halkının 4 yiğit evladı şehit düşer. Şehit düşen kahraman ARGK savaşçıları; **Hüseyin YORULMAZ**, **Mehmet ALAGÖZ**, **İsmet ÇELİK** ve **İmam AKGÜL** yoldaşlardır.

Hüseyin yoldaş, düşmanla karşılaşma anında büyük bir direnme sergilemiş, ölünmesi gerektiği yerde hiç bir ikircikliğe düşmeden ölümün üzerine yürüyerek ölümsüzleşmiştir. O, devrimin yetkin bir kadrosu ve halkın güçlü bir önderiydi. O, bilinçli ve dürüst yapısıyla kitlelerle erken kaynaşan, kısa sürede kendisini kabul ettiren proleter bir kişiliktir. İlk karşılaştığı kişiyle hemen kaynaşan, onun duygu ve düşüncelerine tercüman olan bir özelliğin sahibiydi. İyi bir dinleyici, aynı zamanda dinleticiydi. Anlatmak istediklerini çok sade ve akıcı bir üslupla anlatırdı ve karşısındakilerine mutlaka kavratırdı.

Bütün bu özellikleriyle kendini yığınlara kabul ettirmiş, güçlü bir propagandacı ve örgütçüydü. **Hüseyin** yoldaş, kanıyla toprağımızı suladı. O'nun bağımsızlık ve özgürlük savaşından hiç bir kişisel beklentisi yoktu. O, herşeyi ile kendini halkın davasına adadı. Bunun için bütün tehlikelere kendini atarak ölümsüzleşti. Sözünün eri olduğunu, şehadetiyle de kanıtladı.

Hüseyin yoldaş, örnek kişiliği ile PKK militanlığının seçkin bir temsilcisi olmuştur. O'nun soylu mücadelesinde şehadete ulaşması, davaya çağrının yeni bir vesilesidir. O'nun uğrunda ölümü kucakladığı dava, bugün PKK önderliğinde halkımızı ayaklandırarak zafere doğru hızla ilerliyor.

Yoldaş! Kanınızın bedeli bağımsız, birleşik ve demokratik Kürdistan olacaktır!

Kassel'den bir yurtsever

...
O'nun içindi
benim de kavgam yoldaşım...
Feda olsun canım
ülkemin toprağına
ve... melhem olsun
kanım da
vatan yarasına...
Buysa eğer
onun biricik arzusu...
İşte budur özcesi yoldaşım
yaşam ve ölüm hikayemiz.
Çok acı ve hüzünlü olsa da
ızdırap yüklü
parçalasa da yürekleri...
bu;
karanlığa küskünlüğün
ve aydınlığa
derin hasretin isyanıdır.
...

KÜRDİSTAN HALKI ARGK İLE ZAFER AYINA GİRDİ

Baştarafı 1. sayfada
yarbakır ve Şırnak'ta verilen brifinglerde Turgut Özal'ın onayından geçirildi. Çarpışmalar süresinde Türk İçişleri Bakanı Abdulkadir Aksu, savaş bölgesine gitti.

Sömürgeci-faşist ordunun taarruzu tam bir başarısızlıkla sonuçlandı. Sömürgeci ordu çarpışmalarda iki binbaşı, iki yüzbaşı, altı üsteğmen, bir asteğmen, altı astsubay, 76 er ve 4 özel tim elemanını kaybetti. Aynı süredeki çarpışmalarda tespit edilebildiği kadarıyla 31 köy korucusu çete cezalandırıldı. Çarpışmalarda dört helikopter düşürülürken, bir beşincisi de darbe aldı, bir panzer ve beş cemse de tahrip edildi.

Çarpışmalar ARGK'nin yenilemeyeceğinin ve gelişen gücünün en somut göstergesi oldu. ARGK, aynı gün aynı alanda her biri saatlerce süren büyük çarpışmalara girdi; her biri en az 100 asker bulunduran düşman birliklerine ve çok araçlı konvoylara başarılı saldırılar gerçekleştirdi. Çarpışmalarda ARGK'nin mayınları etkili oldu. Çarpışmalarda düşmana stratejik üstünlük sağlayan helikopterler ilk defa bu kadar çok sayıda safdışı edildi.

Özel tim ve köy korucuları çarpışmalarda atıl kaldılar. Ancak sabit ve savunmasız hedeflere karşı vahşetlerini denediler. Yine de çeteler ARGK'nin intikam silahından kurtulamadılar. Bir Ertuşi ağasının itirafıyla sadece 1990 yılının ilk altı ayında Ertuşilerin seçme çetelerinden 178'i ARGK'nin intikam kurşunları sonucu öldürülmüştür.

ARGK manevra, hareketlilik, çarpışma, pusu, saldırı ve isabet gücüyle sömürgeci orduyu hallaç pamuğuna çevirdi. Bu çarpışmalarda ARGK'nin kesin tespit edilen kayıpları on şehit ve iki esirdir.

Şehir yurtsever yığınlarındaki uyanış Temmuz'da doruğa vardı

Yeterli örgütsel bütünlükten bahsedilemese de ARGK, yurtsever kitlelerin gönül ve düşüncesinde sarsılmaz yerini tutmuştur. ARGK'nin eylem ve çarpışmaları tüm halkı bir anda aynı duyguda birleştiriyor. Bir çarpışma haberini gazetemize ulaştırmak için onlarca yurtsever telefon ediyor. Yurtseverlerin ellerinde yayınlar, büyük bir ustalıkla elden ele dolaşıyor. Her mahallede, her okulda ve işyerinde örgütlü gruplaşmalar yükseliyor. Devrimci-yurtsever propaganda her eve girmiştir. Kitleler devlet teröründen yılmıyor. Her terör uygulaması kitleleri daha kinli, daha cesur ve daha atak kılıyor.

HEP milletvekillerinin yürüyüşünü bir platform olarak değerlendiren kitleler, Diyarbakır ve Batman'da en radikal sloganlarla sokaklara döküldüler. Şehir kitlelerinin bu uyanışı hızlı bir şekilde örgütsel nitelik kazanıyor. Sömürgecilerin ödünü koparan da bu gelişmedir.

ARGK'nin kitleler arasında kazandığı otorite ve kitlelerce artan bir oranda ulusal kurtuluş güvencesi olarak görülmesi, Kürdistan'ın dört bir yanından ARGK saflarına olan akını Temmuz'da büyük boyutlara vardırdı.

Kürdistanlı kitleler arasında ERNK'nin siyasal otoritesi büyük gelişme kaydetti. Kürdistan ulusal sorunu, uluslararası platformların temel bir konusu

Ortadoğu'da Türk devletinin tehditini yaşayan halkların mücadelemizle dayanışması somut nitelik kazanarak gelişiyor. PKK'nin II. Ulusal Konferansı kararlarında yeralan ulusal birlik ve örgütlenme çağrıları yurtsever kitlelerde büyük yankı buldu. Ulusal kurtuluş mücadelemize destek amacıyla düzenlenen miting ve gecelere kitlesel katılım oranı çok büyük. Kürdistan sorunu Alman, Fransız, İsviçre, İsveç parlamentolarından sonra Haziran ayında da Belçika parlamentosunda görüşüldü. Ulusal kurtuluş mücadelemizi tasfiyeyi amaçlayan konferansların yanısıra tüm Avrupa halkları arasında mücadelemize ilgi ve bu amaçla enternasyonalist dayanışma örgütsel nitelik kazanarak gelişiyor. Halkımızın ulusal sorunu ve mücadelemiz, aralarında etkin şahsiyetlerin de olduğu geniş çevrelerin ilgisini görüyor. Ülkemize giden, halkımız ve mücadelemizin durumunu yerinde görmek isteyen heyetlerin sayısı artıyor. Bu ilgi ve enternasyonalist dayanışmanın mücadelemizin gelişiminin etkisiyle de yakında işbirlikçi formülleri uluslararası alanda frenleyen etkin bir güç haline geleceği muhakkaktır.

Moskova'da toplanan Sovyet Kürt kitlesinin Konferans'ı her ne kadar önüne yurtlarından kovulan Kürt kitlesine yurt bulunması ve ulusal ile kültürel kimliklerinin korunması için özerklik talebini koymuşsa da, ilk defa Sovyet Kürtleri, Kürdistan bütünlüğü ile bu kadar yakın bağlar içinde bulunuyor. Bu yakınlığın daha da artacağı ve bu kitlenin ulusal kurtuluş mücadelemizde aktif bir potansiyel haline geleceği muhakkaktır.

Türk sömürgeciliği hem aldatmaya çalışıyor hem de terörünü zirveye ulaştırıyor

Temmuz ayının ikinci yarısında İsmail Beşikçi serbest bırakıldı. Beşikçi, hem yargıladı hem de kazandı. Bunun tek bir anlamı vardı: Beşikçi'nin deyimiyle *"Kürdistan konusunda resmi devlet ideolojisi iflas etmiştir"*. Beşikçi, tıkanma içinde olan Türkiye aydınlarına ve sol güçlerine de devrimci gelişmenin ve kazanmanın en doğru yolunu en çarpıcı şekilde gösterdi.

Yakın tarihimizin en kitlesel kadın davası olan **Kerboran Davası**'ndan yargılanan 11 yurtsever Kürt kadını mahkemede Kürtçe savunma yaptılar ve bırakıldılar. Cizre Davası'nın son tutukluları, ile Mayıs kitlesel gösterilerinin son tutukluları olan dokuz yurtsever de serbest bırakıldı. Bu sonuçlara yolaçan, davaların kitlesel karakteri ve direniş oldu. Sömürgeciler direniş, dayanışma ve uluslararası teşhir karşısında geri adım attılar.

Bunlar sömürgeci uygulamaların sadece bir yönü. Öte yandan şehirlerde ve köylerde sömürgeci-faşist terör doruğa ulaşmış durumda. Buna tanım ve ölçü getirmenin olanağı yok. Gözaltına alınan her yurtsever hastanelik edilinceye kadar ağır işkenceden geçiriliyor. Tutuklama ve işkenceler kitlesel boyutlara ulaşmış durumda. Esat Oktay Yıldıran davasında İstanbul'da mahkemeye çıkarılan **Abdullah Kanat**'ın yüzü yaralar içinde kalmıştı. Sömürgeci askerler Sağmalcılar cezaevinde PKK'li savaş esirlerine saldırmıştı. Erzincan'da DGM'ye çıkarılan 60 yaşındaki yurtsever **Sofi Hesen**, ağır işkencelerle ifadesinin alındığını söyledi. Batman merkez, Gercüş, Gevaş, Pervari ve Uludere köylerinde işkence kitlesel boyutlara ulaştı. Gercüş, Pervari, Çatak ve Çukurca'da son 15 gün içinde an az 20 köy boşaltıldı. Şırnak, Pervari, Uludere, Beytüşşebap, Hakkari, Şemdinli ve Çukurca'ya giriş ve çıkışlar yasaklanmış durumda. Türk jetleri bölge üzerinde alçak uçuşlar yapıyor. Dağlık ve ormanlık alanların bombalandığına dair haberler alınıyor.

Sömürgeci propaganda kitleleri aldatamıyor

Temmuz ayının yoğun çarpışmaları devam ederken sömürgeci yetkililer, durmadan yayınladıkları bildirilerde *"öldürülen ve pişmanlık gösterereк teslim olan gerillalar"*'ın listelerini yayınladılar. MİT'in şubesi Türk burjuva gazeteleri de bu yalan haberleri çarşaf çarşaf yayınladılar. Türk gazetelerine ve sömürgeci yetkililerin açıklamalarına bakılırsa günde ortalama on gerilla öldürülüyor!

Gerek Türk devleti gerekse özel savaş organı olan Türk burjuva basını tüm inandırıcılığını yitirmiştir. Ne halkımız ne de uluslararası basın kuruluşları, sömürgeci devletin yalan haberlerine inanıyor. Sömürgeci devlet yalan ve aldatmaya umut bağlamıştır. Arkasından kurşunlanan köylüler, mayına çarpan köylüler, en küçük bir kuşku karşısında tutuklanan köylüler, gerilla elbisesi giydirilerek fotoğrafı çekilen tanker şoförleri, sömürgecilerin ve Türk burjuva gazetelerinde öldürülen ve yakalanan gerilla olarak veriliyor.

Sömürgeciler, kendi propagandalarını yalanlıyor. Van'dan Siirt'e kadar Botan'ın tüm büyük yerleşim birimlerinde hastaneler sürekli asker ölüleri ve yaralılarıyla dolu. Sömürge valisi ve Türk içişleri bakanı, "eşkiyanın belini kırdık" açıklamaları yaparken, Demirel ise "eşkiya güç kaybetmemiş" diyor. Sansüre rağmen sömürgecilerin matem haberleri ve ARGK'nin yıldan yıla artan eylem bilançosu Türk gazetelerine yansıyor.

Aciz ve barbar sömürgeciler, masum insanlarımıza saldırıyorlar. "Şiddete şiddet", "PKK'yi destekleyen herkes teröristtir" stratejisiyle hareket eden sömürgeciler, her Kürt insanını hedef haline getiriyor. Sömürgeciler, çoğunlukla ya yolda kuşatılan çoğu silahsız savaşçı adaylarını ya da yurtsever köylüleri kurşuna diziyor; ardından "çarpışmada vuruldular" açıklamasını yapıyor.

Turgut Özal'ın Kürdistan'a savaş gezisi tam bir fiyasko

Kürdistan'a Osmanlı padişahları benzeri sefere çıkan sömürgeci-faşist devletin başı, Malatya'dan itibaren çok sıkı güvenlik çemberi içine alındı. Konvoyda yer alan herkese tehlike işareti yapıldı. Turgut Özal, "gezisi" boyunca yaptığı konuşmalarda "din birliğini", "kendisinin de Doğulu olduğunu", "GAP'ın nimetlerini", "devlete karşı savaşılamayacağını" vb. alışılmış konulardan dem vurdu. Halkı tehdit etti, soykırım kararnamesini savundu.

Özal'ı Şırnak'ta sadece askerler, özel timler, memurlar ve çeteler karşıladı. Osman Ağa (Osman Demir), köylerden zorla adam yığdı. Tüm daireler tatil edilerek, memurlar zorla alana dolduruldular. Sömürgecilerin alana yığdıkları tüm bu devlet güçlerinin sayısı ancak 1500'ü buldu. Halk ise tehditlere rağmen kahvede oturmayı tercih etti. Batman'da da aynı manzara tekrarlandı. HEP milletvekillerinin yürüyüşüne gösterilen ilgi çok daha fazla oldu.

Turgut Özal'ın gezisi askeri amaçlıydı. Diyarbakır, Batman ve Şırnak'ta askeri brifingleri izledi. Sömürgeci ordunun Botan'daki yıkım ve imha taarruzu da onun onayından geçti.

SHP'nin "Kürt Raporu" ve kültürel-özerklik tuzağı

Gazeteler, Kürdistan'da tabela partisi haline dönüşen SHP'nin "Kürt Raporu"nu büyük reklamlarla yayınladılar. Sözkonusu rapor, ilk defa iki yabancı dile de çevriliyor. Raporda, sınırları dar bir dil serbestisi, öncelikli kalkınma, köy koruculuğunun kaldırılması ve insan haklarına duyarlı olunması gerektiği vb. bilinen konular işleniyor.

Kürdistan'da MİT'le ortak çalışan, içindeki Kürt burjuva milliyetçilerini bile MİT'e gammazlayan, soykırım kararnamesini savunan, Kürdistan'daki varlığını korucu başlarına dayayan, "şiddete şiddet" sloganını her fırsatta öne çıkaran SHP'nin raporunun anlamını kavramak zor olmasa gerek.

Planın Kürt halkının dilinin özgürleştirilmesi sorunuyla alakası yoktur. Dilin özgürleşmesi, halkın özgürleştirilmesinin bir parçasıdır.

SHP'nin bu raporu, sömürgeci devletin artan teşhirini önlemeye yöneliktir. Sömürgeci devletin son gerici atılımının bir parçasıdır. Plan, emperyalist güçlere danışarak oluşturulmuştur. Plan, emperyalist ülkelerde toplanan tasfiyeci kültürel özerklik konferanslarıyla bütünlük içindedir. Kürt işbirlikçilerine zemin yaratmaya ve ulusal kurtuluşa karşı, bu tasfiye planını yavaş yavaş Türkiye politik ortamına benimsetmeye yöneliktir.

Planın Türk burjuva siyaset çevreleri ve basında yankıları alışılan değerlendirmeleri aşmadı. Milliyet'ten M. Ali Birand ve Cumhuriyet gazetesi yazarları, "Misak-ı Milli dokunulmazlığı içinde belli bir dil serbestisine evet" değerlendirmeleriyle SHP'nin bayatlanmış planını desteklediler. Tercüman gazetesi yazarları, DYP ve ANAP ise, planın "Misak-ı Milli"yi darbelediği savıyla şiddetle karşı çıktılar. Onların tepkilerini en net sömürgeci devletin başbakanı **Yıldırım Akbulut**, şu cümleleriyle yansıttı: *"Bu topraklar üzerinde yaşayanlar Türktür. Türk olarak kalacaktır. Kürt yoktur, Türk vardır. Türk olmak mecburiyetindedirler* (Cumhuriyet, 31 Temmuz 1990). Bu sözler, 1930'larda söylenen "som Türk devleti yaratma", "Türk olmayanın tek bir hakkı vardır; o da uşaklık", "Kürtlük düşüncesini kafalardan silmek için herşeyi yapma" ırkçı sloganları ile aynı anlamdadır.

Rapor konusunda, Türk basın yorumcuları ve tüm siyasetçilerinin endişeleri tek bir noktada birleşecektir; *"Plan PKK'yi aşmaya yetecek midir?"*

Öte yandan, gündeme getirildiği çerçevesiyle bile, Türk sömürgeciliği Kürdistan'a ilişkin tüm inkar politikalarını bir daha çiğnemiş olmaktadır. Zira "Misak-ı Milli" birliği sömürgeci sınırlar içinde herkesi Türk kabul etmektedir; "Güneş-Dil Teorisi" Kürt dilini Türkçenin bir şivesi, "Türk Tarih Tezi" Kürt halkını Türklerin bir boyu haline getiriyordu. Şimdi Türk ırkçı teorisyenleri, mevcut durumun izahını nasıl yapacaklardır?

TC çareyi emperyalistlere yalvarmakta görüyor

NATO'nun askeri işlevinin azalması ve askeri bloklar arasındaki göreceli yumuşama Türk devletini korkuya itti. Avrupa parlamentolarında Kürdistan sorununun gündeme gelmesi ve bazı hükümetlerin TC'ye askeri yardımları azaltması ya da en azından böyle bir yönelim içinde olmaları TC'nin korkusunu daha da arttırdı. Bu yılın Eylül ayında Kürdistan'da yapılması planlanan NATO askeri tatbikatının iptali TC'ye ayrı bir darbe oldu. Bu durumu ört-bas etmek için tatbikatı kendisinin iptal ettiğini iddia etti.

Türk devleti, emperyalist güçlere yalvararak PKK'ye karşı destek istiyor. **ABD Eski Genelkurmay Başkanı William Crowe**'nin şu açıklaması TC'nin korkusunu yansıtmaktadır: *"NATO ve Avrupa'da ABD varlığı azaltılırken, en sadık müttefiklerimizden birine sırt çevirmeyelim... İran, Irak ve Suriye saldırgandır ve bölgedeki ABD dostlarını tehdit eden güçlü ordulara sahiptir... Terör örgütü PKK bu üç ülkeden faaliyet göstermektedir. Bu güç ortamda Türkiye, ABD ve NATO ile bağlarını güçlendirmeye çalışmaktadır... Ordusu güçlü Türkiye, bölgede istikrar unsuru olacaktır. Zayıf ve Batının dışladığı Türkiye ise ABD'ye ciddi kaygı verecek yeni dertler getirebilir"* (Tercüman, 28 Temmuz 1990).

Bu cümleler, PKK öncülüğündeki Kürdistan ulusal bağımsızlık mücadelesi karşısında Türk sömürgeciliğinin nasıl bir çaresizlik ve emperyalist ABD'nin de nasıl bir korku içinde olduğunu çok iyi yansıtıyor. Çaresizliğe çare, emperyalistlere bekçi köpekliği, sömürgeci sınırların korunması ve daha fazla askeri yardım.

Koşullar ve zaman Türk sömürgeciliğinden değil, Kürdistan halkından yana.

Pervari

Dört araçtan oluşan düşman konvoyu imha edildi. Bir binbaşı, bir yüzbaşı, bir astsubay ve on er öldürüldü

29 Temmuz günü akşam saatlerinde Osyan (Doğanköy)-Pervari karayolu üzerinde **Kertvîn** (Ekindüzü)-**Gurzuvan** köyleri - arasında **Besta Bawer** mevkiinde ulusal kurtuluş birliklerimiz, dört araçlık düşman konvoyunu pusuya düşürdüler.

Roketatarlar ve BKC, MG-3 ağır otomatik silah ateşiyle bir anda konvoyun dört aracı da ateşler içinde bırakıldı. Ortalık yanan araçlar ve parçalanmış, can çekişen düşman askerlerinin leşleriyle doldu. Bir savaş boyutuna varan ve iki saate yakın süren şiddetli saldırı muhaberesinde Pervari Bölük Komutanı binbaş Yavuz Yüksel, jandarma yüzbaşısı Doğan Sevinç, adı tespit edilemeyen bir astsubay ile on er öldürüldü, biri subay sekiz asker de yaralandı.

Çarpışma uzun sürmesine ve haber almalarına rağmen sömürgeciler Pervari'den güç göndermeye cesaret edemediler. Ancak helikopterlerle çarpışma alanına güç indirmeye yeltendiler. Düşmanın bu çabası sırasında Siirt alay komutanının bulunduğu helikopterin isabet aldığı, zorunlu iniş yaptığı ve alay komutanının akibetinin bilinmediği de çarpışma bölgesinden gelen haberler arasında.

Besta Bawer saldırı ve muhaberesi, ARGK savaşında altın bir sayfadır. Sömürgeciler, bir çarpışmada ilk defa bu kadar çok kayıp verdiler.

Leşlerini Siirt'e kaldıran sömürgeciler, belediye hoparlörlerinden yaptıkları anonslarda halkı cenaze merasimine katılmaya çağırdılar. Fakat çağrıya uyan olmadı. Sömürgeciler matemleriyle başbaşa kaldılar.

Bu çarpışmadan sonra sömürgeci caniler köylülere yöneldiler, ayrıca çarpışma alanının etrafındaki ormanı bombalayarak yaktılar. Beşinci gününde halen orman yangını devam ediyordu. Gurzuvan köyünden ise çok sayıda masum köylü gözaltına alındı. Ayrıca aynı köyden 18 köy korucusu da pasif kaldıkları gerekçesiyle ve Adyan aşireti reislerinden Durmaz Bilen gözaltına alındılar. Durmaz Bilen aynı zamanda Pervari DYP ilçe başkanıdır. Durmaz Bilen, bölgenin en büyük çete reisi ve aynı zamanda Adyan aşiretinin diğer ağası olan Emin Özcan'la kanlı çelişkiler içindedir.

Öte yandan sömürgecilerin radyo ve gazete haberlerinde verdiği Pervari-**Sarıyaprak (Akêr)** köyü civarında ikisi bayan 17 ARGK savaşçısının öldürüldüğü şeklindeki haberleri şimdiye kadar doğrulanmış değildir. Adı geçen köy, Pervari - Şırnak - Beytüşşebap üçgeninde bulunuyor. Bu bölge askeri kuşatma altında. Ne köylüler dışarı bırakılıyor ne de kimse bölgeye sokuluyor. Akêr köylüleri tüm baskılara rağmen silah almadılar. Bu nedenle sürekli sömürgecilerin, Jîrkî ve Osyan çetelerinin saldırılarına maruz kalıyorlar. Bu köyde bir katliam yapılmış olması muhtemeldir. Ancak bölgeden aldığımız kesin haberlerde şimdiye kadar herhangi bir köylünün akrabam vuruldu şeklinde bir başvurusu olmamıştır. Akêrliler, Şırnakî aşiretine mensup olup Bîryanlıdırlar.

Öte yandan bunun bir katliam varsa bunun Akêr'de değil, yine aynı üçgende yeralan **Omyanus (Yapraktepe)** köyü ve civarında yapılmış olması muhtemel. Bu köyden de hiç bir dönemde silah alan olmadı. Ayrıca her ailenin ya şehidi ya da ARGK saflarında savaşçısı var. Sömürgecilerin, kimyevi silahlar kullanarak çoğu silahsız yeni bir savaşçı adayı grubunu katlettikleri ihtimali ağırlık kazanıyor. Vahşet anlaşılmasın diye, televizyon ve basında görüntülenmemesi, birkaç kişi bile olsa kimliklerin açıklanmaması ve bölgeye tek bir basın mensubunun bırakılmaması, bir katliamın yapıldığı varsayımını güçlendirmektedir.

Gercüş

Sömürgecilerin operasyon birliğine pusu. Bir panzer ve bir cemse tahrip edildi. Araçların içindeki askerlerden iki subay, bir uzman çavuş ve 12 er öldürüldü

21 Temmuz günü Gercüş'ün **Eynkaf (Kayapınar)** köyü ile **Gundikê Kelo (Gundikê Busad, Yayladüzü)** köyü arasında ulusal kurtuluş gerillalarımız, biri panzer üç araçlık bir düşman konvoyunu yolun virajlı bir noktasında pusuya düşürdüler.

Önce öndeki panzer tahrip gücü çok yüksek gerilla mayınına çarptı. Panzerde bulunan biri üsteğmen diğeri de asteğmen olan iki subay ağır yaralandı. Subaylardan birinin bacağı koptu. Virajda ise arkadaki iki cemse roket atışı ve kurşun yağmuruna tutuldu. İki cemseden öndekine roket isabet etti. Araç ateşler içinde kaldı. Bu iki aracın içindeki askerlerden 12'si kesin olarak öldü. Çok sayıda asker ise kurşun ve yanık yaralarıyla hastaneye kaldırıldı. Panzerde bulunan ve ağır yaralanan iki subay ise daha sonra öldü. Bölgeden yurtseverlerden aldığımız haberlerde ise düşmanın kayıplarının 30'un üstünde olduğu bildirilmektedir.

Sömürgeciler, gerilla saldırısından sonra beklendiği gibi tüm barbarlıklarıyla köylülere saldırdılar. **Gundikê Kelo (Yayladüzü)**, **Acibê (Ardıçlı)**, **Zelî (Ulaş)** ve daha birçok köyü basan sömürgeci caniler, kadın, çocuk, yaşlı tüm köylüleri ağır işkencelerden geçirdiler. Kadınlara hakaret ettiler, köylülerin tüm eşyalarını kırıp dağıttılar, çoğu hayvanlarını kestiler, bahçe ve tarlalarını tahrip ettiler. Adı geçen köyler tümüyle boşaltılmış durumda. Sadece bu köyler değil, Gundikê Kelo'nun çevresindeki mezralardan en az beşi daha aynı uygulamalara maruz kalmamak için boşaltılmış durumda. Düşman operasyonundan sonra köylerin durumu çekirge sürüsüne uğramış yerleri andırıyor.

Ağır işkenceler sonucu çoğu köylü komalık hale sokuldu. Bunlardan ismi tespit edilenler: Gundikê Busad köyü muhtarı **Hemdîn Yılmaz** (60 yaşında, kafası ve birçok kaburga kemiği kırık), **Cemil Ekmen** (köy azası, Mardin Devlet Hastanesi'nde yatıyor) ve **Halil Yıldız** (hastanede yatıyor). Çoğu köylü ise bir daha aynı işkenceye maruz kalmamak için doktora gitmedi.

İşkence gören, tüm eşyaları yağmalanan ve köylerinden kovulan köylülerin çoğu Batman'a sığınmış durumda. Bu yurtseverlerden bazılarıyla görüştük. İşkenceleri tek tek anlattılar. Aynı yurtseverler, yapılanları kabul etmeyeceklerini, direneceklerini, durumu insan haklarıyla ilgili tüm kuruluşlara ileteceklerini, belli bir sonuç vermese bile uygulamanın sahibi caniler hakkında suç duyurusunda bulunacaklarını ve herşeyi göze alarak köylerine geri döneceklerini söylediler.

Şimdiden Gercüş, Batman ve Kerboran'da Gundikê Kelo köylüleri etrafında geniş bir dayanışma çemberi oluşmuş durumdadır.

Öte yandan Kerboran-İvan (Değerli) olayından sonra sömürgecilerin tutuklama furyası Gercüş'ün **Kirkat** köyüne de sıçradı. Kirkat'tan çok sayıda yurtsever tutuklandı.

İki aydır **Berxwedan** haber bölümünde sömürgeci ordunun Gercüş'ün Hepisbinê (Kayapınar nahiyesi) mıntıkasında devam eden başarısız operasyonlarını sürekli veriyoruz. Son Gundikê Busad çarpışması bir kez daha gösteriyor ki, sömpürgeciler Gercüş'ü de kesin olarak kaybettiler. Halka yönelerek kitlesel başkaldırıların koşullarını olgunlaştırmış oluyorlar.

Beytüşşebap-Uludere

Bir düşman karakolu ve bir operasyon birliği imha edildi Katoyê Jîrkan, Kelê Mamê dağları ve Spertî vadisinde meydana gelen çarpışmalar aralıklarla dört gün sürdü. Bir düşman helikopteri düşürüldü. Çarpışmalarda beşi subay en az 50 düşman askeri ve biri Jîrkî ağası en az on köy korucusu çete öldürüldü

İlk çarpışma 25 Temmuz günü gerçekleştirildi. Jîrkan ile Kaşurî mıntıkaları arasında **Dûlê** (Kovankaya) köyü yakınlarında düşman güçleri ile meydana gelen çarpışmada bir üsteğmen, bir astsubay ve dört asker öldürüldü. Çarpışmada çok sayıda asker de yaralandı. Bu çarpışmada üç Jîrkîli savaşçı da şehit düştü.

Bu çarpışmadan sonra sömürgeciler, çetelerin de takviyesiyle çok geniş bir alanda harekata başladılar. Bir anda tüm Beytüşşebap, Uludere ve Şırnak'ın Bestler mıntıkası savaş alanına dönüştü. Jîrkî aşiretinin yaylaları olan Katoyê Jîrkan dağındaki **Meydana Kolyan** ve **Meydana Casusan** ile Uludere'nin **Kelê Mamê** dağı ile Avyan (Dereler) civarında büyük çarpışmalar kaydedildi. ARGK birlikleri, hızla yer değiştirme, hızla bölünüp bir çok yerde gözükme ve birleşme, ani saldırı ve pusularla hem sömürgeci birliklere büyük darbeler vurdular hem de binlerce askerin katıldığı imha operasyonlarını boşa çıkardılar.

Kelê Mamê dağı vadilerinde sömürgeci birlikleri pusuya düşüren gerillalar, en az 20 askeri öldürdüler. Ayrı ve en sert çarpışma Jîrkîlerin **Merkitik** köyü civarında meydana geldi. Buradaki çarpışmada bir de düşman helikopteri düşürüldü. Helikopterde bulunan bir üsteğmen, beş er ve Jîrkî ağalarından Şexmusê Dönmez (Bişiyan köyünden) öldüler. Çarpışmalarda gerek Jîrkî çeteleri gerekse zorla silah altına alınan Dara Hînê (Uzungeçit) köy korucuları atıl kaldılar. Çarpışmalar sonunda on köy korucusunun da öldüğü kesinleşti.

25 Temmuz'da başlayan, 26 Temmuz'da şiddetlenen ve 30 Temmuz'a kadar devam eden çarpışmaların ARGK ve Kürdistan halkı açısından bilançosu; tam bir zafer, sömürgeciler açısından ise tam bir hezimet oldu.

Sömürgeciler, basın, radyo ve diğer iletişim araçlarıyla yaydıkları yalan haberlerle hezimetlerini örtmek ve mağlubiyetlerini zafer olarak yansıtmak için yalan haberler yaydılar. Gerçeği ise tüm halk biliyordu. Öte yandan sömürgeciler, tüm barbarlıklarıyla halka yöneldiler. Avyan'da en az 20 evi yaktılar. Kelê Mamê dağında ise köylülerin 20 civarında heliz (ot) yığınını yaktılar.

Sömürgeci birlikler ve uşakları köy korucuları, terör uygulamalarını Hilal vadisinde derinleştirdiler. Ağır hasta olduğu için Mijîn köyü civarında bir yere gizlenen bir savaşçının kokusunu alan Mala Bayrê çeteleri, **Şiriş** (Sapanca) köyünden Mihemedê Emerê Elî ve Mahmudê Musa adlı iki yurtsever çobanı zorla yanlarına aldılar. Yolda biri ağır olmak üzere iki çobanı da yaralayan Yusuf Benek komutasındaki çeteler, yerini tespit ettikleri Mijîn (Akdamar) köyünden ağır hasta ARGK savaşçısı **Kamuranê Ehmedê Aris**'i hunharca katlettiler. Sömürgeciler, bu vahşetlerini "çarpışmalarda üç terörist öldürüldü şeklinde yansıttılar." Daha sonra Şirîş köylülerini kadın, çocuk ve yaşlısıyla Sêgirkan (Şenoba) taburuna götüren sömürgeciler, burada köylülere en ağır işkenceleri yaptılar. Halen sayıları tespit edilemeyen çok sayıda yurtsever köylü gözaltında tutuluyor. Çoğu ağır işkenceyle hastanelik edilmiş durumda.

Gevaş-Çatak

İki gün süren çarpışmalarda bir pilot binbaşı, iki üsteğmen, üç astsubay, sekiz er ve 19 korucu öldürüldü. Çarpışmalarda iki de düşman helikopteri isabet aldı

24 Temmuz günü Tatvan-Gevaş karayolunun **Kofkıran** mevkiinde yolu kesen ARGK gerillaları, araçlarda kimlik kontrolü yaptılar. Yolculara propaganda yapan gerillalar, devlet karayollarına ait bir aracı da yaktılar. Yol kenarında yeni inşa edilen TRT vericisini de tahrip eden gerillalar, daha sonra **Arped** köyüne giderek büyük bir toplantı gerçekleştirdiler.

Gerilla eylemlerini haber alan sömürgeciler, Gevaş, Hizan ve Çatak üçgenine büyük bir güç yığdılar. Hizan ve Çatak çetelerinin (Sadun Ağa'nın çeteleri) katılımıyla, helikopterler eşliğinde sömürgeci birlikler geniş bir alanda operasyonlara başladılar. Arped köyünü basan sömürgeciler, köyden 25 yurtseveri gözaltına aldılar.

25 Temmuz günü **Çemê Xanê**, **Reşadiye** ve **Deşta Dem** mıntıkalarında sömürgeci birliklerle, ARGK birlikleri arasında büyük çarpışmalar meydana geldi. Çarpışmalar **Sonban** (Çemê Xanê vadisinde), **Alan** ve **Axsê** köyleri civarında yoğunlaştı. Geniş bir alana yayılan çarpışmalar 26 Temmuz akşamına kadar devam etti.

İki günlük çarpışmalarda iki düşman helikopteri düşürüldü. Birinci helikopterde bulunan iki üsteğmen, iki astsubay ve bir er ile ikinci helikopterdeki bir pilot binbaşı ve bir astsubay öldüler. Pusu ve saldırılar sonucu ise yedi asker ile 15 korucu öldürüldü.

Sömürgeciler, kayıplarını gizlediler. Bir helikopterlerinin düştüğünü, bunun da sert bir zemine çarparak düştüğünü ileri sürdüler.

Botan'ın Xelîlan mıntıkasından geçen **Kendalen vadisi**, **Katoyê Xêrkan** (Alandas) Dağı ve **Massîro** vadisinde operasyonlarını derinleştiren sömürgeciler, bir sonuç elde edemediler.

29 Temmuz'da başlayan ve 30 Temmuz'a kadar devam eden bir çarpışma da, Katoyê Xêrkan dağında tespit edildi. Bu çarpışmada da dört korucu öldürüldü.

Sömürgeciler, hezimetlerini örtmek için Acarlar köyünde altı gerillanın öldürüldüğünü ileri sürdüler. Ancak bölgeden aldığımız emin haberlerde, sömürgecilerin bu açıklamasının yalan olduğu belirtildi.

Elazığ

Arıcak'ta gerilla pususu: Sömürgecilerin bir aracı içindekilerle birlikte imha edildi

15 Temmuz günü akşam saatlerinde, Elazığ'ın ilçe yapılan Arıcak'ın **Çevreci** köyü civarında bir askeri aracı pusuya düşüren ulusal kurtuluş gerillalarımız, aracı tümüyle imha ederken, aracın içindeki bir komutan ve en az on askerden çoğunu öldürdüler. Devrilerek yanan araçtan kimsenin sağ kurtulması mümkün değilken, sömürgeciler, kayıplarını sadece bir uzman çavuş (Yıldırım Demiral) olarak verdiler.

Kerboran

Sabaha kadar süren çarpışmada iki ARGK savaşçısı şehit, ikisi de düşmana esir düştü

16 Temmuz akşamı, köylüler arasındaki bir sorunu çözmek için beş kişilik küçük bir gerilla grubu, **Îvan** köyüne gitti. Bir

hainin ihbarı sonucu büyük bir güçle gelen sömürgeciler, ARGK grubunun etrafını kuşattılar. Çarpışma sabaha kadar sürdü. Düşmanın "teslim ol" çağrılarına ARGK savaşçıları, sloganlar ve kurşunlarla karşılık verdiler.

Ortalığın aydınlanmasıyla birlikte sömürgeciler, içinde kimyasal gazlar bulunan roketler kullandılar. Gerillalardan biri kuşatmayı yardı. Yarı baygın düşen ve mermileri biten dört savaşçıdan ikisi, bombalarıyla kendilerini vurdular. Diğer ikisi de yarı baygın olarak düşmanın eline esir düştüler. Şehit iki gerilladan ismi tespit edilen, **Mehmet Adır** (Cizre), ismi tespit edilemeyen ikinci şehit savaşçı ise, İdil'in Bafê köyündendir.

Çarpışmada kimyasal gaz kullanan sömürgeciler, iki savaşçının kendiliğinden teslim olduğunu açıkladılar. Ancak bu açıklama doğru değildir. Bölge halkının tümü, olayın içyüzünü, sömürgecilerin barbarlığını, küçük ARGK biriminin kahramanca direnişini biliyor. Sömürgeciler, olaydan sonra Cizre'de kitlesel tören ve gösteriden korktuklarından şehit savaşçıların cenazelerini İvan'a gömdüler. Ayrıca, bölgede çok sayıda yurtseveri de tutukladılar.

Kızıltepe

İlçe hükümet konağı bombalandı

14-15 Temmuz akşamı ilçe hükümet konağı bombalandı. Aynı gece ilçenin muhtelif yerlerine afişler asıldı ve bildiriler dağıtıldı. Yine aynı gece, aynı eylem grubunun bir kolu, işbirlikçi M. Ali Çimen'e ait, benzinlik, lokanta ve otelden oluşan "Kır Parkı" denilen tesislere bomba attı. Bu son eylemin amacı, vergi vermeyen ve sömürgecilere uşaklık yapan işbirlikçiyi uyarmaktı.

Gerillalar kayıp vermeden ilçeden ayrıldılar.

Silopi

Özel tim birliği ile çarpışma: Dört tim elemanı öldürüldü

14 Temmuz günü **Besbin** nahiyesinin kuzeyinde, Cudî'nin eteklerinde yeralan **Harbil** (Aksu) köyü **Dağtepe** mevkiinde ARGK gerillalarıyla özel tim elemanlarından oluşan düşmanın operasyon birliği arasında meydana gelen çarpışmada en az dört özel tim elemanı öldürüldü.

Sömürgeciler, bu çarpışmada iki gerillanın öldürüldüğünü ileri sürdüler. Ancak bu haber, doğrulanmış değil. Bölgeden aldığımız haberler, iki köylünün daha önce askeri mayına çarparak öldüğü, bu olayın son çarpışmalarla birleştirilerek verildiği şeklindedir.

Varto

Teknedüzü köyü koruculardan temizlendi

23 Temmuz günü **Teknedüzü** köyünde toplantı yapan gerillalar, yeni silah alan yedi köy korucusunun silahlarına elkoydular. Silah alan köylüler, gerillalara direniş göstermediler.

Şemdinli

Gerdî mıntıkasında sömürgeci operasyon birliğine bir darbe daha: Bir yüzbaşı ve dört komando eri öldürüldü

17 Temmuz tarihinde Gerdî mıntıkasında bir sömürgeci operasyon birliğini pusuya düşüren ARGK gerillaları, en az bir yüzbaşı ve dört eri öldürdüler. Bunlar, sadece tespit edilenlerdir. Sömürgeciler, çarpışma alanında çok sayıda yaralı da bıraktılar. Öldürülen yüzbaşı, kontr-gerilla uzmanıydı.

Rûbarok (Derecik) köyünde konumlanan düşman birliğine saldırı: Bir asker öldürüldü; bir üstteğmen, üç asker ve bir korucu da ağır yaralı

24 Temmuz'da gerçekleştirilen saldırıda Gerdî mıntıkasının Rûbarok köyü civarında düşman birliği dağıtıldı. Kesin tespit edilen rakamlara göre; bir asker ölü, bir üstteğmen, üç er ve Cemil isminde bir korucu da ağır yaralıdır.

Sömürgeciler, ARGK'nin bu saldırısını ve saldırıdaki kayıpları gizlediler. Rûbarok çatışmasında dört kahraman ARGK savaşçısı da şehit düştü. Ayrıca son bir ay içinde sınırı geçen ve kaçakçılık yapan, henüz ismini tespit edemediğimiz bir köylü de sömürgeciler tarafından katledildi. Sömürgeciler, bunu da "çarpışmada öldürülmüş terörist" olarak yansıttılar.

Diğer taraftan 1990 baharıyla birlikte her ay en az üç-dört ARGK saldırısının gerçekleştirildiği bildirilmektedir. ARGK'nin Şemdinli'deki saldırılarının tümü, askeri birliklere yönelik ve başarılıdır.

Çukurca

Aruş çete yuvası dağıtıldı

18 Temmuz günü Kaşurî aşiretinin **Aruş** (Ortaköy) çetelerine saldırı düzenleyen ulusal kurtuluş gerillalarımız, iki korucuyu öldürüp, dördünü de ağır yaraladılar. Öldürülen iki korucudan ismi tespit edileni; Nadir Berk, yaralılar ise Salih, Sıddık ve Yahya Berk'tir.

Cezalandırılan korucular, çetebaşı Hacî Nayif (Nayıf Berk)'a bağlıydılar. Yaralanan çetelerden biri Hacî Nayif'in oğludur. Bu hain, 10 Nisan 1990'da Komatan mıntıkasında meydana gelen ve 22 ARGK savaşçısının şehit olmasıyla sonuçlanan katliamda yer almıştı.

Aruş köyünde düşman bölüğü olmasına rağmen, çarpışmaya müdahale edemedi. Sömürgeciler, ARGK'nin bu çete yuvasının dağıtılmasıyla sonuçlanan başarılı eylemini, "çarpışmada üç terörist öldürüldü" açıklamasıyla çarpıtmak istedilerse de, başaramadılar. Bu açıklama, kesinlikle yalandır. Çarpışmada ARGK'nin tek bir yaralısı bile yoktur.

Hozat-Dersim

24 Haziran'da Hozat'ta bulunan düşman komando taburuna karşı bir gerilla saldırısı gerçekleştirildi. ARGK eyleminin ayrıntıları tam olarak henüz öğrenilemedi.

* * *

1 Temmuz'da Hozat'a bağlı Koçmezra yakınlarındaki Yücel Dağı çevresinde sömürgeci operasyon birlikleriyle bir ARGK birliği arasında çatışma çıktı. Düşmanın bilinen kesin kaybı bir ölü, üç yaralı biçimindedir. Ancak ölü ve yaralı sayısının çok daha fazla olduğu, düşmanın kendi kayıplarını gizlediği halktaki genel kanı durumunda.

* * *

17 Temmuz günü Hozat'a bağlı Koçkozluca'da bir askeri karakola gerilla saldırısı düzenlendi. Düşmanın verdiği kayıplar konusunda henüz kesin haber alınamadı.

Halfeti-Urfa

Ömerli köyünde bir ajan ölümle cezalandırıldı

18 Temmuz gecesi Ömerli köyüne giden gerillalar, Bozan Bindal adlı ajanı ölümle cezalandırdılar. Cezalandırılan hain, küçük çocuğunu kendisine siper ederek ölümüne neden oldu.

Cezalandırılan hain, mücadelemizde özel bir konumu olan Ömerli köyünde, düşmandan silah alan ve düşmanın bu köye yönelik özel uygulamalarına alet olan, bunu gönüllüce yapan tek kişiydi.

Bozan Bindal, daha önce yapılan uyarılar sonucu silahını geri vermiş, fakat tekrar almış ve sömürgecilerle işbirliğine devam ediyordu.

Gerilla eyleminde saldırı hedefi olmamasına rağmen, Düsseldorf-PKK davasında iftiracı-ajan Nusret Aslan'ın annesi Gulo Aslan, silah seslerini duyunca damdan atlayarak bacağını kırdı. Sömürgeciler, eylemden sonra, kullandıkları Gulo Aslan'ı eşyalarıyla birlikte Urfa'ya naklettiler.

Sömürgeciler, cezalandırılan uşakları Bozan Bindal'ı köy muhtarı olarak lanse ettiler. Halbuki bu hain, muhtar değildi ve köyde en nefret edilen kişiydi.

Besni-Adıyaman

Korucular silahsızlandırıldı

27 Temmuz günü **Karalar** köyünde bir toplantı gerçekleştiren gerillalar, dört korucunun silahını aldılar.

ARGK eyleminden sonra köye baskın düzenleyen sömürgeciler, köylülere işkence yaptılar ve daha önce tutuklanıp bırakılan üç yurtsever genci, "askerlik yapmadıkları" gerekçesiyle tekrar gözaltına aldılar.

Şırnak

Derşevî mıntıkasında bir çete yuvası dağıtıldı

15-16 Temmuz gecesi **Alkemer** köyünde bulunan korucular baskın düzenleyen ulusal kurtuluş gerillalarımız, dört korucuyu öldürüp, üçünü de yaraladılar. Sömürgeci askerler, çarpışmaya müdahale ettiler. Bu çarpışmada da üç askerin ağır yaralandığı tespit edildi.

Cezalandırılan çetelerden isimleri saptananlar; Ömer ve İsmail İstemi'dir.

Ömer İstemi, 1986 yılında silah almış, ama gerillalar, korucuların 10 silahını alarak köyü çetelerden temizlemişlerdi. Tüm uyarılara rağmen, bu hain grup tekrar düşman silahlarını alınca cezalandırıldılar.

Alkemer köyü, koruculuk yapan grup dışında baştan beri ulusal kurtuluş mücadelesini destekliyor.

Siirt

Sömürgeci askerler korucularla çatıştı

31 Temmuz günü, Siirt'in 15 kilometre güneyindeki Botan suyu kenarında bulunan **Çemê Pirê**'de Fındık'taki bölüğe ait sömürgeci askerler, köy korucusu çetelerle çatıştı.

İkisi korucu, biri asker üç kişinin yaralandığı çatışma şöyle meydana geldi:

Fındık bölüğüne dahil bir grup asker komutanlarıyla birlikte Siirt'e giderken, Çemê Pirê'de ekili bostanlara daldılar. Korucular, engel olmak istedi. Olay çatışmaya dönüştü. Çatışmada biri Mehmet Olgaç'ın oğlu ve aynı zamanda ANAP'tan Siirt belediye meclisi üyesi **Abdurrahman Olgaç** olan iki korucu ve bir asker yaralandı.

Mehmet Olgaç (Mihemedê Hessam), Eruh'ta köy koruculuğunu ilk geliştirendi. Bu hain 1986 yılında ölmüştü. Yerine kardeşi Ezdîn geçmiş, bu da Çemê Pirê'de askerlerle bir çatışmada öldürülmüştü. Bu azılı düşman işbirlikçileri böylece sömürgeci askerlere karşı ikinci tesadüfi çatışmaya girmiş oldular.

Çatak

Mamxuran ve Xelîlan aşiretlerine ait on köy boşaltıldı

Sömürgeciler köy boşaltma operasyonlarına devam ediyor. Sadece Çatak'ta 18-20 Temmuz tarihlerinde on köy boşaltıldı. Boşaltılan köyler Ertuşîlilerin silah almayan ya da çok cüzi silah alan iki aşireti Xelîlanlar ve Mamxuranlar'a ait.

Sömürgecilerin silah zoruyla boşalttığı köyler şunlar:

Xelîlanların; **Toristan, Telatê, Govî Hidlan, Kurkê** ve **Teredud.**

Mamxuranların; Toranis, Bar Dikil, Sirgeh, Gerguwar ve **Tirp Hesad.**

Köylerinden zorla sürülen köylüler, Çatak'ın Xumar (Dalbastı) nahiyesi ile Çatak ve Van'a sığınıyorlar. Köylülere iki yol dayatılıyor; ya göç ya da silah alıp ARGK'ye karşı savaşma. Köylüler iki yolu da reddediyor, köylerinde kalmak ve özgür yaşamak istiyorlar.

Köy göçertme politikasında Alan aşiret reisi Sadun Ağa, sömürgecilerle ortak çalışıyor, onlara yol-yöntem gösteriyor. Çatak'tan aldığımız haberlere göre boşaltılan köyler bombalanarak ve yakılarak tahrip ediliyor. Tarla ve yaylalara ise çeteleşen aşiret reisleri el koyuyor. Çatak'tan yurtseverler, ilk defa bu denli büyük sayıda köyün boşaltıldığını, köylülerin perişan durumda olduğunu ve seslerinin her tarafa duyurulmasını istediklerini söylediler. Köylülerin ve bölgeden yurtseverlerin kanısı, karşı durulmadığı takdirde uygulamanın daha hızlı geliştirileceğidir.

Uludere

Çete mayını iki can daha aldı

18 Temmuz'da Mijîn (Akdamar) köyü yakınlarında **Mergijgan** denen mıntıkada, Mala Bayrê çetelerinin döşediği mayını görüp, ne olduğuna bakmak için el uzatan iki çocuk parçalanarak can verdi. Alışageldiği üzere olay ne basına yansıdı ne de olaya sebebiyet veren çeteler hakkında herhangi bir işlem yapıldı.

Batman-Siirt

40 civarında yurtsever tutuklandı

Temmuz ayının son haftası içinde Batman'da sayıları 40 civarında olan yurtsever tutuklandı. Önce HEP milletvekillerinin mitinginde, 25 Temmuz günü 30'un üstünde yurtsever tutuklanmıştı. Bunlar 27 Temmuz'da serbest bırakılmıştı.

Aynı gün **Sıddık Tan, Mele Hadî** ve henüz adını öğrenemediğimiz üçüncü bir yurtsever tutuklandı. Sıddık Tan, yaşlı bir yurtsever olup ARGK savaşçısı oğlu iki yıl önce Kozluk'ta şehit olmuştu.

Bu tutuklamayla da yetinmeyen sömürgeciler, 30 Temmuz akşamı ev ve işyerlerini basarak çok sayıda yurtseveri tutukladılar. Tutuklanan yurtseverler arasında önceden tutuklanan Sıddık Tan'ın iki oğlu, Mele Hadî'nin iki kardeşi, **Emin Ergin, Emin Ekinci, Salih Aktan, Emin Güven** (diş doktoru), **M. Nuri** ve **Şevki Eren** (işçi) ve **Ramazan Şan** (sağlık ocağında memur) ile ismi tespit edilemeyen yedi kişi bulunmaktadır.

Tutuklu yurtseverler sorgu için Siirt'e getirildiler. Avukatları ve yakınlarıyla görüştürülmeyen yurtseverlere ağır işkence yapıldığı öğrenildi.

Batman'daki kitlesel uyanış sömürgecileri kudurtuyor. Sömürgeciler sendika basıyor, işkence ediyor, halka hakaret ediyor, saldırıyor, tutukluyor. Bunlar yetmiyormuş gibi şimdi de kitlesel tutuklamalara gidiyor.

Tutuklamalar, halkı yıldırma yerine, kinlerini biliyor. Batman'dan görüştüğümüz yurtseverler, tutuklanmalar üzerine şu değerlendirmeyi yaptılar: *"Sömürgeciler 15 Ağustos'ta patlama bekliyor. Kendilerince önlem alıyorlar. Fakat, bu uygulamalar bizi hiç korkutmuyor. Biz, direnmesini ve baskıların karşısında ancak direnerek karşı durulabileceğini öğrendik."* Nitekim, tutuklamalardan sonra Batman'da yurtsever kaynaşma hızlandı. Batman'da yurtseverler, tutuklanmaları kısa sürede her tarafa duyurdular. Sömürgecilerin bu tutuklamalarla hangi amaca varmak istediklerine dair propaganda her tarafta yapılıyor.

Öte yandan Siirt'te bir yurtsevere daha sürgün kararı iletildi. Sasonlu olan ve Siirt'te doktorluk yapan yurtseverin adını henüz öğrenemedik. Sürgün edilen yurtseverin Tokat'ın bir köyüne sağlık memuru olarak atandığı belirtiliyor."

Diyarbakır

Kerboran davası tutuklusu kadın yurtseverler serbest bırakıldı

26 Temmuz tarihinde Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde yapılan ilk duruşma sonucu tutuklu bulunan 11 kadın yurtsever serbest bırakıldı.

31 Mayıs'ta kadınlar Diyarbakır ve Nusaybin'i kapsayan ve sömürgeci rejimin soykırım kararnamelerine karşı kitlesel sivil itaatsizliğin bir parçası olarak Kerboran Hükümet Konağı önünde kitlesel bir gösteri yapmış, özel tim terörüne karşı direnmişlerdi. Bu gösteri sırasında 26 kadın gözaltına alınıp derhal Mardin'e götürülmüş, orada da işkenceye alınmışlardı. Bu ilk sorgu sonucunda gözaltına alınanların 11'i tutuklanmış, 15'i de serbest bırakılmıştı.

Tutuklu olanlar şunlardı: Felek Çelebi, Kadriye Çelebi, Kerime Çelebi, Fehime Seyhan, Tebriye Seyhan, Saliha Aslan, Türkan Aslan, Fatma Demir, Gülbahar Doğan, Surcan Dilek ve Hanife Kapalıgöz.

26 Temmuz tarihinde yapılan mahkemede tutuklu kadın yurtseverler, kendilerine işkence ve hakaret yapıldığını belirterek bu durumu protesto ettiler. Kısa savunmalarla sömürgeci otoriteyi reddettiler. Tutuklu yurtsever kadınların tümü mahkemede Kürt olduklarını, sürekli terör altında yaşadıklarını, Türkçe bilmediklerini ve Kürtçe ifade vereceklerini söylediler. Mahkeme heyeti onların bu isteğini yerine getirerek Kürtçe savunmaları tercüman vasıtasıyla Türkçe'ye çevirtti.

Tutuklu yurtsever kadınların serbest bırakıldığı bu dava, yakın tarihimizde kadınların bu denli bir kitlesellikle yer aldığı en büyük davadır. Ve bu nedenle de dava gerek Kürt halkının, gerekse Türkiye ve Avrupa'da hukukçuların büyük ilgisini gördü. Sömürgecilerin tahliye kararı vermesinin en önemli nedeni de davanın bu kitlesel karakteri oldu.

Kerboranlı kadınlar soykırım kararnamesini protesto direnişinde

Cizre davasında tutuklu yurtsever kalmadı

Mart ayının ortalarında Cizre halk ayaklanmasında 155 yurtsever gözaltına alınıp yargılanmak üzere DGM'ye sevk edilmişti. 21 Mayıs 1990 tarihinde yapılan ilk duruşmada 77 tutuklu yurtseverden 44'ü tahliye olmuştu.

21 Haziran'a ertelenen 33 yurtseverin mahkemesi ancak Temmuz ortalarında yapılmış ve tutuklu bulunan tüm yurtseverler serbest bırakılmıştır.

Mayıs ayı kitle gösterilerinde tutuklanan yurtseverler serbest bırakıldı

Mayıs ayı içinde Nusaybin, Cizre ve Diyarbakır'da 424 nolu soykırım kararnamesine karşı yapılan kitle gösterilerinde 400 yurtsever tutuklanmıştı. O günden bu yana yapılan çeşitli duruşmalarda yurtseverlerin büyük bölümü serbest bırakılmıştı.

En son Temmuz ayı ortalarında yapılan son duruşmada da geriye kalan dokuz yurtsever serbest bırakıldı.

Erzincan

İşkenceli mahkemede dokuz yurtsever serbest bırakıldı

21 Mart 1990 tarihinde gerçekleştirilen Elazığ ferrokrom eyleminde gerillalara yardım ettikleri gerekçesiyle tutuklanan çoğu köylü 19 yurtseverin Erzincan DGM'de yapılan mahkemeleri sonucunda dokuz yurtsever serbest bırakılırken, diğerlerinin tutukluluk hallerinin devamına karar verildi.

Duruşmada tutsak yurtsever-lerden 70 yaşındaki **Sofi Hesen**, yaptığı konuşmada şunları söyledi: *"Önceki ifademi kabul etmiyorum. Beni dövdükleri için ifade alan kişilerin yazdıkları yazıyı kabul ederek imzaladım"*. Diğer tutsakların tümü de ifadelerinin ağır işkenceler sonucu alındığını söylediler. Birçok tutsak yurtsever, bu durumu ve mahkemenin ırkçı niteliğini protesto ettiler.

Yeni Halk Gerçeği Gazetesi'nin 31 Temmuz 1990 tarihli basın açıklaması:

"Güneydoğu"da genel saldırı

15 Temmuz gününden başlayarak Hakkari, Van, Siirt ve Şırnak illerindeki kırsal kesimlerde bulunan Kürt köylerini abluka altına alan güvenlik güçleri, insanları silah zoruyla Tabur, Tugay gibi askeri birimlerde toplarken, köyleri de ateşe veriyor. Son iki hafta içinde binlerce kadın, erkek, çocuk, yaşlı Kürt gözaltına alındı. 3 yaşındaki çocuklar bile dipçiklendi, onlarca köy yakılıp yıkıldı.

Bölgeden gelen haberlere göre, 17 Temmuz 1990 günü Van ili Çatak ilçesine bağlı Konalga (Martanis) ve Narlı (Xavіştan) köyleri arasındaki dağlık arazide PKK militanları ile güvenlik güçleri arasında meydana gelen ve 1 PKK militanı ile 7 komando erinin öldüğü çatışmadan sonra bölgeye gönderilen takviye birlikleri, Çatak'tan Pervari'ye kadar uzanan Kürt köylerini tamamen boşalttıktan sonra ateşe verdiler. Çataklı haber kaynakları, nüfusu 5 bini geçmeyen ilçe merkezinde 27 bin askerin tutulduğunu belirtiyorlar. Boşaltılan köyler, koruculuğu kabul etmeyerek silah almayan veya çok az silah alan iki aşirete aittir.

Yine 16 Temmuz günü Hakkari ili Çukurca ilçesine bağlı dağlık arazide başlayan ve 18 Temmuz günü resmi makamlarca 3 PKK militanının öldüğü açıklanan olaydan sonra ise, Malatya ve Diyarbakır hava üssünden havalanan 6 jet uçağının Yüksekova, Şemdinli, Çukurca ve Uludere üzerinden geçerek Çukurca'ya bağlı köyleri bombaladığı, yöre halkı tarafından belirtilmektedir. İdari ve askeri yetkililerin tasarrufuyla her türlü giriş-çıkışa kapatılan bölgeden bu bombalama sonrası meydana gelen kayıplar konusunda sağlıklı bilgi alınamıyor.

Güvenlik güçlerinin "PKK Operasyonları"nı bahane ederek saldırdığı Kürt köylülerinin yaşam güvencelerinin ortadan kalktığı, on binlerce insanın yeni bir göç dalgasıyla karşı karşıya getirildiği de öğrenilmiştir. Bölgenin birçok yerinde "Toplama kampı" kurulmuştur. Burada toplanan insanımızın hiçbir yaşam güvencesi bulunmamaktadır. Sivil ve savunmasız insanlara yönelik bu caniyane saldırılar sürerken, bölgeye bir gezi düzenleyen İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu, "Taarruz halindeyiz" diyerek, halka yönelik bu saldırıyı teyit etmiştir. Cumhurbaşkanı Turgut Özal da, yine bölgeye yaptığı gezide, "Geçinmek isteyen Batı'ya gitsin" diyerek göç ettirme uygulamasını savunmuştur. Bunlar, Türk ve dünya kamuoyunun gözleri önünde olan olaylar ve söylenen sözlerdir.

Kürt bölgelerinde yaşanan "sıcak savaş"a paralel olarak Kürt halkına yönelik operasyonlarına hız veren ve saldırılarını yaygınlaştırıp yoğunlaştıran Türk güvenlik güçleri, halen Hakkari, Şırnak, Van, Siirt illeri sınırları dahilinde yaşayan yaklaşık 2 milyon Kürt insanının yaşamını "yok eder" bir hale gelmişken, hem Türkiye hem de dünya kamuoyunun bu tepkisizliğini, suskunluğunu anlamakta güçlük çekmekteyiz. Basınımızın büyük bir kesimi sanki bu olaylar hiç yaşanmamış gibi "Olağanüstü"bölgeye ilişkin olarak yalnızca -elbette çarpıtarak- çatışma haberlerinden söz etmektedir. İnsanlarımıza karşı işlenen bu suçlara karşı, "Ben insanım" diyen herkesi her kesimi duyarlılığa davet ediyoruz.

Yeni Halk Gerçeği

Şükrü GÖKTAŞ ve tüm savaş esirleriyle dayanışmayı yükseltelim!

Cumhuriyet

TAKVİM: 19 TEMMUZ 1990

Beyin küçülmesi tanısı konan idam hükümlüsü Göktaş'ın avukatı:

'Raporlar açıklansın

İdam hükümlüsü Şükrü Göktaş'ın avukatı Veysel Akay, beyin küçülmesi tanısının Ankara'daki doktorlar tarafından koyulduğunu, bu konuda bir rapor düzenlendiğini, ancak bu belgelerin kendilerine ulaşmadığını belirterek "Raporların açıklanmasını, buna göre tedavinin yapılmasını, gerekirse Göktaş'ın yurtdışına gönderilmesini istiyoruz" dedi.

Şükrü GÖKTAŞ içimizden biri. O'nu hepimiz tanıyoruz. PKK Urfa-Viranşehir Davası'ndan. Sömürgeci-faşist mahkemelerin hakkında verdikleri idam cezası dosyası mecliste.

Sömürgeci-faşist Türk rejiminin zindanlarında bir savaş esiri **Şükrü GÖKTAŞ**. Esir alındığından bu yana zindanlardaki savaş esirleri üzerinde estirilen vahşi terör, işkence ve baskıların yanısıra teslim alma, ihanet ettirme politikalarına karşı da direniş bayrağını bir an olsun elinden bırakmayan bir devrimci.

İşte, 6 yıldan bu yana yakasına amansızca yapışan ölümcül hastalık, insanca yaşamak, insanlık onurunu korumak için gösterilen büyük direnişin bir bedeli. **Şükrü GÖKTAŞ**, ağır hasta; beyninde küçülme var. Eğer hemen tedavi edilmezse, beyin küçülmesi onu hızla ölüme götürecek. Sömürgeci-faşist rejim, tedavisini engelliyor. Hatta kamuoyunda oluşan tepkinin önünü kesmek ve ölümünü hızlandırmak için hastalık tanısının olduğu doktor raporlarını saklıyor, avukatına ve kendisine bile vermiyor. Verdikleri, ama bir türlü yapmaya cesaret edemedikleri idam cezasını böylece infaz etmeyi amaçlıyor düşman.

Yoksa kendi koydukları yasalarına bağlı kalmaları ve gereklerini yerine getirmeleri durumunda bile **Şükrü GÖKTAŞ**'ı değil cezaevinde, Türkiye'de bile tedavisi mümkün olmayan hastalığı nedeniyle hemen serbest bırakması ve tedavi olabileceği herhangi bir ülkeye gitmesine izin vermeleri gerekiyor. Türk Ceza Usul Yasası'nın 399. maddesi bunu gerektiriyor.

Ama sömürgeci-faşist rejim, kendi yasalarını bile tanımayacak kadar pervasız, ölçüsüz ve kuralsız bir saldırganlık içinde halkımıza ve zindanlardaki savaş esirlerine karşı.

Şükrü GÖKTAŞ, ne ilk ne de son. Onlarca savaş esiri şehit düştü zindanlarda, yüzlercesi sakat kaldı, ölümcül hastalıklara yakalandı. Ama herşeye rağmen insanlık onurlarını, siyasal kimliklerini koruyarak halkımıza eşsiz bir direniş mirası yarattılar.

Bunun bir gereği olarak bizler de, Türk sömürgeciliğinin **Şükrü GÖKTAŞ** ve tüm savaş esirlerimiz üzerindeki insanlık dışı baskı, işkence ve aynı zamanda yasadışı idam infazına karşı çıkalım. Sömürgeci-faşist rejimin bu insanlık dışı, vahşi ve kural tanımaz cinayet ve cinayet girişimlerine karşı sesimizi yükseltelim. **Şükrü GÖKTAŞ**'ların katledilmesine son diyelim!

Unutmayalım ki, kendisini nasıl tanımlarsa tanımlasın, insanlığa karşı işlenen suçlara ve cinayetlere sessiz kalmak, işlenen suç ve cinayetlere ortak olmak demektir!

Beşikçi Yargıladı ve Kazandı

141/3 ve 6. maddelerden 45 yıla kadar hapsi istenen İsmail Beşikçi, 25 Temmuz günkü duruşmasında tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldı.

İstanbul 2 No'lu DGM'deki duruşmasında, **"Bilim-Resmi İdeoloji Devlet Demokrasi ve Kürt Sorunu"** adlı kitabı nedeniyle açılan davanın iddianamesi okundu. Duruşma salonuna alındığında alkışlarla karşılanan İ. Beşikçi, mahkemeye sorgusunu içeren 17 sayfalık dilekçe sundu. Sorgunun başında intikam hissiyle nezarette saatlerce eli kelepçeli bekletildiğini belirten Beşikçi, bu durumu protesto etti.

Mustafa Kemal'in *"Şarkın ezilen milletleri özgürlüklerine kavuşacaktır"* sözlerini anımsatan Beşikçi, *"Ben kitabımda Mustafa Kemal'in söyledikleriyle fiili durumu irdelemeye çalışıyorum. Ben bunu bir olguya dayanarak eleştirmek istiyorum. Olgu Kürdistan'dır"* dedi.

İ. Beşikçi Mustafa Kemal'in yukarıdaki sözüyle ilgili olarak, *"Mustafa Kemal'in bu sözleri fiilen hiç uygulanmadı. Mustafa Kemal, İngiliz, Fransız emperyalistleri ve Suriye monarşisiyle işbirliği yaparak, Kürdistan'ı parçalamıştır, sömürülmesine yol açmıştır. Irak, İran, Suriye ve Türkiye Kürtleri var ama Kürdistan Kürtleri yok"* dedi.

Kuvayi-Milliyecilerin İngiliz ve Fransız emperyalizmiyle işbirliği yaparak Kürdistan'ı parçaladığını ve Türkiye'deki bilim adamlarının resmi ideolojinin propagandasını yaptıklarını belirten Beşikçi, resmi ideolojiyi eleştirenlerin ise cezai müeyyidelerle karşılaştığını anlattı. Bilimsel gelişme sağlanması için ideolojinin kaldırılması gerektiğine dikkat çeken Beşikçi, daha sonra şöyle konuştu:

"Bizde milli duyguların zedelenmesi olayı çok yanlış yerlerde aranıyor. Kürtler vardır, Kürtler üzerindeki baskılar kaldırılsın denilince Türklerin milli duyguları zedelenmez. Biz Kürtler baskı altındadır deyince polisi karşımızda buluyoruz. Ama bir Alman yetkili Türkler domuzdur deyince soruşturma bile açılmıyor. Bunların hangisi Türklerin milli duygularını zedeliyor? Türkiye'de bize karşı ırkçı bir politika uygulanıyor. Ama Güney Afrika'daki gibi değil. Çok daha gerici, çünkü bir ulus yok edilmeye çalışılıyor."

Daha sonra her iki kitapla ilgili davalar birleştirilerek Beşikçi tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldı. Beşikçi'nin serbest bırakılması kararı üzerine, salonda bulunan dinleyici ve avukatlar arasında büyük bir sevinç yaşandı. Dinleyiciler alkışlarla tempo tutarak DGM'den ayrıldılar.

Saat 23.00'te Bayrampaşa cezaevinden çıkan Beşikçi'yi kapıda İstanbul İzmir, Ankara, Diyarbakır barolarından bir grup avukat, Hamburg İnsan Hakları ve İşkence Vakfı'nın iki üyesi, Frankfurt Üniversitesi öğretim üyelerinden sosyolog Prof. Ursula Schwartzer, yayıncı Ayşe Zarakolu ve kalabalık bir grup karşıladı. Beşikçi'yi omuzlarına alan grup, alkışlarla sevinç gösterilerinde bulundu.

12 Mart 1990'dan bu yana tutuklu olarak kaldığı cezaevinden çıktıktan sonra yaptığı ilk açıklamada Beşikçi;

"Dava hukuki olmaktan çok siyasidir. Artık Kürt halkı kendi ulusal ve siyasal bilincine giderek daha fazla sahip çıkmaktadır. Bu sorun birkaç aydın, öğrenci, demokratın çevresinden çıkıp geniş yığınlara mal olmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti devleti artık kimseyi kolay kolay milli duyguları zayıflatmak gerekçesiyle yargılayamayacaktır". dedi.

Kendisine yönelik bölücülük suçlamasına açıklık getirirken de *"Kürt halkı, Kürdistan'da yaşayanlar bir bölücülük olduğunu biliyorlar. Ama bu, 1920'li yıllarda İngiliz ve Fransız emperyalistlerinin, Kemalistlerin, Arap ve İran monarşilerinin Kürdistan'da bölücülük yapmaları ve Kürdistan'ı paylaşmalarıdır"* dedi. Beşikçi, *"Kürdistan'da siyasal bilincin kitlesel olarak güçlendiğini, devletin keyfi ve haksız uygulamalar gerçekleştirmesinin güçleştiğini"* de sözlerine ekledi.

20 yıldır Beşikçi'nin avukatlığını yapan Serhat Bucak da, *"Devlet bu tahliye kararıyla kendi resmi ideolojisini inkar etmiş oldu. Beşikçi kitaplarında yazdıklarının daha derin ve ayrıntılı halini mahkemelerde söyledi ve devlet de bu tezleri reddetmedi"* şeklinde konuştu.

İ. Beşikçi 12 Mart 1990 tarihinden beri cezaevindeydi. Kürdistan üzerine yazmış olduğu **"Devletlerarası Sömürge Kürdistan", "Bilim-Resmi İdeoloji Devlet-Demokrasi ve Kürt Sorunu", "Bir Aydın, Bir Örgüt ve Kürt Sorunu"** adlı kitaplarında *"bölücülük yaptığı ve milli duyguları zayıflattığı"* savıyla yargılanıyor ve her kitap için hakkında 15 yıl ceza isteniyordu. En son 11 Temmuz tarihindeki duruşmasında **"Bir Aydın, Bir Örgüt ve Kürt Sorunu"** adlı kitabından dolayı tahliye edilmiş, bu kitap hakkında tutuksuz yargılamaya karar verilmişti. Diğer kitaplarından dolayı ise tutuklu yargılanıyordu. Tutuklandığı ilk günden beri İ. Beşikçi etrafında büyük bir daya-

Devamı 18. sayfada

HALK GERÇEĞİ GAZETESİ YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ İSMAİL SAFTER'İN TUTUKLANMASI ÜZERİNE ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ'NÜN AÇIKLAMASI

Türkiye'de varlığı resmi makamlarca tanınmayan 10 milyon kadar oldukları tahmin edilen etnik Kürt azınlığı vardır. Kürtlerin ayrı kültürel kimliğinden yararlanması tüm hükümetlerce reddedilmiş ve Kürt dilinin açıkça kullanılması yasaklanmıştır.Kürtler Türkiye'nin genellikle Güneydoğu'sunda yaşamaktadır. Son iki yıldır Kürt sorunu basında, parlamentoda, kamu oylarında, izinli toplantılarda daha açık şekilde tartışılmaktadır.

1990 Haziran ayına kadar Türkiye'nin Güneydoğu'sunda 10 ilde olağanüstü hal uygulanıyordu. 19 Temmuz 1987'de Bakanlar Kurulu'nca bu göreve atanan Bölge Valisinin emrine 3 il daha verildi. Anayasanın 121. maddesine ve 25 Ekim 1983 tarihli 2935 sayılı Valilerin Yetkileri Kanunu'nun 4. maddesine dayanarak Olağanüstü Hal Bölge Valisi'nin yetkisi, kanun gücünde kararnameler ile arttırıldı. Arttırılan bu yetkiler düzenli ve özel güvenlik güçlerini yönetmeyi, askeri personel de dahil olmak üzere memurları atamayı ve tüm köylerdeki insanları sürmeyi ve yeniden yerleştirmesini içermektedir.

Hükümet, bu tedbirleri, 15 Ağustos 1984'de Eruh ve Şemdinli'deki jandarma karakollarına saldırarak bir gerilla savaşı başlatan yasadışı Kürdistan İşçi Partisi (PKK)'nin emrindeki Kürt gerillaların faaliyetlerine karşı alıyordu. Sonuç olarak, o günden bu yana Türkiye'nin Güneydoğu'sunda sivil halk da dahil olmak üzere her iki taraftan 2000 kadar insan öldürülmüştür. Türkiye'de ve dışarıda "Kürt İntifadası" olarak isimlendirilen ve bir noktaya kadar halk ayaklanması düzeyine gelen Mart ve Nisan aylarındaki yerel halk ile güvenlik güçleri arasındaki çatışmalara karşılık olarak Nisan ve Mayıs aylarında özel kararlar alındı.

Bu kararlara göre "tehlikeli" sayılan kişiler iç sürgüne gönderilebilecekti. (Bölge dışında belirli bir şehirde yaşamak ve hergün karakola görünmek.) Bu karar, 12. maddesinde *"Herkes, bir devletin bölgeleri arasında, o bölgenin içinde hareket etme özgürlüğüne ve yerleşeceği yeri seçme hakkına sahip olmalıdır"* diyen "Uluslararası İnsan Hakları Sözleşmesi"gibi uluslararası sözleşmelere aykırıdır.

Haftalık bir gazete olan **Halk Gerçeği**'nin Yazışleri Müdürü İsmail Safter TCK'nın 142/3. maddesine muhalefetten İstanbul'da 22 Temmuz 1990 günü tutuklandı ve Sağmalcılar Cezaevine gönderildi. O, gazetenin 6. sayısında "bölücü propaganda yaparak milli duyguları zayıflatmak" ile suçlandı. Şimdi İstanbul DGM'de yargılanmayı bekliyor. İlk duruşma günü henüz belirlenmedi.

Haftalık gazete **Halk Gerçeği** yayına 1990 Nisan ayının sonlarında başladı. Pek çok makalesi, Türkiye'nin Güneydoğu'sunda yaşananlar ve oranın koşulları üzerineydi. Şimdiye kadar yayınlanan 9 sayıdan 3'üne toplatma kararı geldi. Mayıs ayında 424 olarak değişen 413 sayılı kararname gereğince 28 Haziran'da, gazete, yetkililerce kapatıldı. Yetkililer bunu, Türkiye'nin Güneydoğu'su üzerine *"halkın huzursuzluğuna yol açabilecek"* haberin yayınlandığı gazetelerin yasaklanabileceği, yüksek para cezaları verilebileceği ya da matbaa ile birlikte kapatabileceği maddesine dayanarak yaptılar. **Halk Gerçeği**'nin yanı sıra **2000'e Doğru** ve her iki gazete ve dergiyi basan Ilıcak Matbaası da 28 Haziran günü kapatıldı.

Uluslararası Af Örgütü, **Halk Gerçeği**'ndeki herhangi bir makalenin şiddet kullanılmasını övdüğüne ait hiçbir kanıt olmadığını bilmektedir. O nedenle, İsmail Safter, düşünce suçlusu kabul edilmekte ve onun tutuklanması Türkiye'nin de devlet olarak katılımcısı olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. maddesinde ortaya konulan ifade özgürlüğü hakkının çiğnenmesi olarak değerlendirmektedir. Uluslararası Af Örgütü onun hemen ve koşulsuz olarak salıverilmesini talep etmektedir.

16 sendikadan sansüre ortak tepki

Haftalık Halk Gerçeği Gazetesi ve 2000'e Doğru Dergisi'nin süresiz, Ilıcak Matbaası'nın ise 10 gün süreyle 424 sayılı soykırım ve sansür kararnamesine dayanarak kapatılması, 16 sendika tarafından yapılan ortak bir basın açıklamasıyla protesto edildi. 16 sendikanın imzasını taşıyan 10 Temmuz tarihli konuya ilişkin basın açıklamasını olduğu gibi yayınlıyoruz:

2000'e Doğru Dergisi ve Halk Gerçeği Gazetesi'nin süresiz kapatılması, başta basın özgürlüğü olmak üzere, demokrasimize vurulan büyük bir darbedir...

KAPATILAN YAYINLAR AÇILMALI, 424 İPTAL EDİLMELİDİR!

12 Eylül askeri darbesiyle başlayan demokratik hak ve özgürlükleri yasaklama, askıya alma harekatı bugün de 12 Eylül uzantısı sivil iktidarlarca amansız bir şekilde sürdürülmektedir.

Bunun en son ve en somut örnekleri 413'le başlayan kararnameler zinciri sonucunda **2000'e Doğru Dergisi** ve **Halk Gerçeği Gazetesi**'nin süresiz, Ilıcak Matbaası'nın da 10 gün süreyle kapatılmasıdır.

Siyasi iktidar, kamuoyunda SS Kararnamesi, yani **"Sansür ve Sürgün Kararnamesi"** olarak bilinen 424 sayılı KHK ile kendisine ve işverenlere hoş gelmeyecek her türlü düşünce ve habere sansür uygulamaya başlamıştır.

Bu ilk uygulamanın kamuoyundan gereken tepkiyi görmemesi durumunda, kapatılan gazete ve dergiyi yenileri izleyecek, sıra kaçınılmaz olarak sendikal yayınlara, sendikal hak ve özgürlükleri kısıtlayacak yeni KHK'lere kadar uzanacaktır.

Çünkü siyasal iktidar gerçeklerden korkmakta, her türlü düşünceyi açıklayabilme ve söz söyleyebilmenin yollarını kapatma gayreti içindedir.

Son seçimlerin de açıkça ortaya koyduğu gibi, halkın desteğini tümüyle yitiren siyasi iktidar, bu iktidarını baskı ve yasaklarla Meclis'ten geçirmeye bile cesaret edemediği KHK'lerle sürdürmeye çalışmaktadır.

Türkiye, görünüşte çağı yakalama, gerçekte ise, çağın gerisine gitme yarışı içindedir.

İşçi sınıfımıza ve emekçi halkımıza baskı ve yasaklarla işsizlik ve pahalılık, yokluk ve yoksulluk dayatılmakta, bir avuç sermayedar yararına uygulanan ekonomik politikaların tüm yükü, emekçi halk yığınlarına yüklenmek istenmektedir.

Olağanüstü hal uygulaması, giderek tüm Türkiye sathına yaygınlaştırılmaktadır. Demokrasi ile, hukuk devleti ile, insan hakları ile asla bağdaştırılamayacak uygulamalar birer birer gündeme getirilmektedir.

Basın özgürlüğünü kökünden yok eden bu tip hukuk dışı uygulamalar, var olan sendikal hak ve özgürlüklerimiz için de aynı tehlike sinyallerini vermektedir.

Bu uygulamalara sessiz kalmak, 413'le başlayan kararnameler zincirine sürekli yenilerinin eklenmesi, demokratik ve sendikal hak ve özgürlüklerimizin tırpanlanması sürecine yeşil ışık yakılması anlamına gelmektedir.ki, işçi sınıfımızın ve onun ekonomik-demokratik örgütleri olan sendikaların böyle bir tavır izlemeleri düşünülemeyecek bir durumdur.

Tüm kurum ve kuralları ile uygulanan çağdaş bir demokrasi için hedefimiz yalnızca 424 sayılı KHK'nin iptaliyle sınırlı olmayıp, 12 Eylül ürünü olan 1982 Anayasası'nın tümüyle değiştirilmesine, emekçi halkımız üzerindeki tüm baskı ve yasakların kaldırılmasına yöneliktir.

Bizler, bu doğrultuda üzerimize düşen görevi birlikte, aktif bir biçimde yerine getireceğimizi, 424 sayılı KHK'nin tüm uygulama ve sonuçlarına aktif bir biçimde karşı koyacağımızı kamuoyuna duyururuz.

Saygılarımızla

Petrol-İş, Belediye-İş, Ağaç-İş, Harb-İş, Basın-İş, Basisen, Bass, Hava-İş, Likat-İş, Tarım-İş, G. Maden-İş, T. Maden-İş, Tümtis, Selüloz-İş, Kristal-İş ve Deri-İş sendikalarının ortak basın açıklamasıdır.

İSVEÇ

Faşist Saddam rejimi lanetlendi

Söderhamm-Bollnäs:

18 Temmuz tarihinde, Irak'ta insan haklarını ayaklar altına aldığı ve Kürt halkının üzerine soykırımlarla gittiği için Saddam rejimi, yapılan bir mitingle protesto edildi.

İsveç siyasi partilerinin bölge temsilcilerinin katıldığı mitingde, Irak'ta insan hakları ve Kürtler üzerine konuşmalar yapıldı. Bollnäs Kürt derneğinden bir ERNK taraftarı da yaptığı Kürtçe değerlendirmede, Kürtlerin dört parçadaki güncel durumlarına ve PKK'nin Kürt halkının bağımsızlığı için yaptığı ulusal kurtuluş mücadelesine değindi.Bu arada Saddam rejiminin Türk rejimi ile olan ilişkilerine de dikkat çekti.

1989 Ağustos ayında Irak'ta gözaltına alınıp cezaevine konulan, daha sonra bu ayın 11'inde idam edilen İsveç vatandaşı, Irak uyruklu Mehti Saleh'in olayı üzerinde de durulan miting, atılan güçlü sloganlarla son buldu.

Miting Söderhamm Kürt derneği tarafından yapıldı ve Bollnäs Kürt derneği destek amacıyla katıldı. Mitingde ERNK taraftarları çoğunluğu ile dikkati çekti. Aynı miting öncesi ve sonrasında da Söderhamm'da İsveççe yaygın olarak bildiri dağıtıldı.

15 Ağustos Atılımının 6. yıldönümü kutlandı

Stockholm:

ARGK'nin altıncı yıldönümü, 21 Temmuz tarihinde Stockholm'da coşkulu bir geceyle kutlandı. 600 yurtseverin katıldığı gecede ozan Nergiz, ozan Şemdîn, ozan Seyîtxan ve ozan Xemgîn devrimci türküleriyle kitlenin coşkusunu arttırdı. Bitlis yöresinden derlenen halk oyunları, ve köy koruculuğunu mahkum eden tiyatro gösterisi büyük beğeni kazandı.

BAŞSAĞLIĞI

21 Haziran 1990 günü kahramanca savaşarak şehit düşen **Mehmet BALÇİN**'in ailesi olarak bütün Kürdistan yurtseverlerine ve halkına başsağlığı dileriz. Halkımız için kahramanca savaşarak şehit düşen yoldaşlarımızın ailelerine ve tüm Kürdistan halkına tekrar başsağlığı dileriz.

Bizler şehitlerimizle gurur duyuyoruz ve hiçbir zaman mücadeleden vazgeçmeyeceğiz. Faşist Türk devletine teslim olmamaya da kararlıyız.

Biz şehit aileleri ve tüm yurtseverler olarak mücadeleye daha sıcak ve yakın bakıyoruz. Bizler mücadeleyi cesurca sürdüreceğiz.

Mehmet BALÇİN (Battal)'ın kardeşleri Bektaş ve İbrahim

Türk konsolosluğu önünde Kürdistanlı kadınların protestosu-Frankfurt

ALMANYA

ARGK'yi destekleme festi

Saarbrücken:

14 Temmuz günü Saarbrücken'de ARGK'yi destekleme festi düzenlendi. Yurtsever kitlemiz, Alman ilerici dost gruplar ve diğer ülkelerin anti-faşist güçleri dayanışma amacıyla feste katıldılar. Festte en çok ilgiyi folklor gösterileri gördü.

ARD televizyonu festi görüntülerken, ilerici yerel gazeteler de yayınlarında festle ilgili haberlere yer verdiler.

Fest, Kürdistanlı yurtseverler ile diğer halklardan demokrat ve ilericiler arasında dayanışmanın güzel bir örneği oldu.

İsmail Beşikçi'yle dayanışma gecesi yapıldı

Berlin:

21 Temmuz günü Berlin'de İ. Beşikçi'yle dayanışma amacıyla yapılan geceye 150 civarında yurtsever katıldı.

Hunerkom Berlin şubesi tarafından düzenlenen gece siyasi konuşmayla açıldı. Konuşmada İ. Beşikçi'nin Kürdistan üzerine yapmış olduğu bilimsel araştırmalar anlatıldı. Tutuklanması protesto edilerek serbest bırakılması talep edildi.

Gece programında Botan Folklor ekibi Kürdistan'ın çeşitli yörelerinden derlenmiş oyunları sundu. Botan müzik grubu, ozan Armanc, ozan Şiar da devrimci türküleriyle progamda yer aldılar.

Türk konsolosluğu önünde protesto eylemi

Frankfurt:

● 21 Temmuz tarihinde TC'nin Frankfurt Konsolosluğu önünde YJWK tarafından düzenlenen protesto eylemine kadın ve çocuklar katıldı. 60 kişinin katıldığı eylem yaklaşık bir saat sürdü. Eylemde Kürdistan'daki katliamlar, sürgünler kınandı. Ayrıca İ. Beşikçi'nin tutuklanması protesto edildi ve derhal serbest bırakılması gerektiği vurgulandı.

Eylem, tüm basın-yayın organları, uluslararası insan hakları ve hukuk kuruluşları ile demokratik kamuoyunu Kürdistan'daki katliamlara karşı duyarlı olmaya ve araştırma yapmaya çağrı yapılarak sonuçlandırıldı.

14 Temmuz ölüm orucu direnişini anma ve Serîhildan'la dayanışma gecesi

Mannheim:

21 Temmuz günü Ofenburg ve Freiburg'da oturan yurtseverler, Kehl Goldschlier kasabasında 14 Temmuz ölüm orucu direnişini anma ve Serîhildan'la dayanışma gecesi düzenlediler.

300'ün üzerinde yurtseverin katıldığı gecede Stuttgart folklor ve müzik grubu Kürdistan'ın çeşitli yörelerinden derledikleri müzik ve folklorik danslarını sundular. Ayrıca ozan Sefkan ve ozan Baran söyledikleri devrimci türküleriyle geceye renk kattılar. Gece, geleneksel "Apo hate Hilvanê" türküsüyle halay çekilerek sonuçlandı.

Şehitleri anma toplantıları

Stuttgart:

14 Temmuz 1982'de başlatılan büyük ölüm orucu ve halk kahramanlarımız **M. Hayri DURMUŞ, Kemal PİR** ve diğer şehitlerin direnişleri üzerine Stuttgart, Ulm, Heilborn ve Pforzheim alanlarında toplantılar yapıldı.

Toplantılarda 14 Temmuz ölüm orucu direnişçilerinin sömürgeci faşist TC'nin zindanlarında dayattığı teslimiyet ve ihaneti canları pahasına da olsa yerlebir ederek Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinde çok önemli bir rol oynadıkları anlatıldı. Halkı ve vatanı için insanın gerektiğinde canını feda etmekten kaçınmaması gerektiği dile getirildi. Toplantılara toplam 250 civarında yurtsever katıldı.

Nikaragua devriminin 11. yıldönümü kutlandı

● 19 Temmuz tarihinde Nikaragua devriminin 11. yıldönümü, Frankfurt'ta yapılan bir yürüyüş ve mitingle kutlandı. Yaklaşık 250 kişinin katıldığı yürüyüşü El Salvador komite, Nikaragua komite, Arbeitskreis gegen den Kurdenprosess (Kürt Davasına Karşı Çalışma Grubu), Feyka Frankfurt, KPD-OG örgütleri destekledi.

Yapılan konuşmalarda özelde Alman emperyalizminin, genelde dünya emperyalizminin sömürge ve az gelişmiş ülkelerdeki konumu vurgulandı. Ezilen ülkelerin işçileri ve ulusal kurtuluş hareketlerinin dayanışma içinde emperyalizme karşı mücadele etmeleri gerektiği dile getirildi. Nikaragua halkının bugün de mücadeleye devam ettiği, devrimi yaşatmak için her zaman mücadele edeceği vurgulandı.

Miting boyunca "Dün Nikaragua ve Vietnam, bugün El Salvador ve Kürdistan", "Yaşasın uluslararası dayanışma" sloganları atıldı.

Türk turizmini boykot yürüyüşü-Frankfurt

Türk turizmini boykot çağrısı

● 21 Temmuz günü Frankfurt'ta Kürdistan halkının dostları ve Feyka Frankfurt tarafından Türk turizmini boykot etmek amacıyla bir yürüyüş düzenlendi. Yaklaşık 60 kişinin katıldığı yürüyüşte Almanların Türkiye'de tatil yapmaması gerektiği vurgulanarak, buradan elde edilen dövizin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı silah vs. için kullandığı dile getirildi.

F. Almanya'daki tüm yurtseverleri Köln Radyosu'nu protestoya çağırıyorum

F. Almanya'nın Köln şehrinden tüm Almanya'ya yayın yapan WDR (Batı Alman Radyosu) Türkçe yayın bölümü, Türk sömürgeciliğinin özel savaş politikasının yürütücülüğünü yapmaktadır. Türkiye'de kısa adıyla TRT olarak bilinen resmi devlet radyo ve televizyon kurumunun F. Almanya'daki şubesi gibi çalışmaktadır. Bilindiği gibi TRT, özel savaşın en üst karar ve yürütme organı olan Milli Güvenlik Kurulu'nun emirleri doğrultusunda ve ona bağlı olarak yayın yapmaktadır. Ulusal kurtuluş mücadelemizi ve hareketimizi karalamak ve halkımızın desteğini engellemek için gerçekleri çarpıtmakta, Partimize ve yüce şehitlerimize, "terörist", "bölücü", "eşkiya", "çete", "hain", gibi tam da kendilerine yaraşır sıfatlarla saldırmaktadır.

F. Almanya'da ise bu görevi, Batı Alman Radyosu (WDR)'nun Türkçe yayın bölümü çalışanları yerine getirmektedir. Bunlar, sömürgeci-faşist rejimin Bonn Büyükelçiliği ve MİT'in direktifleriyle hareket etmekte, ulusal kurtuluş mücadelemizi karalamak, Kürdistanlı ve Türkiyeli kitleleri karşı karşıya getirmek için elinden geleni yapmaktadır. Ayrıca TC'nin mezhep ayrılıklarını körükleyerek ulusal birliğimizi parçalama politikasının da temsilcisi durumundadır.

Batı Alman Radyosu (WDR) Almanca bölümü, Kürdistan'daki gelişmeleri, PKK'nin kaydettiği gelişmeleri tarafsız bir biçimde yansıtırken, Türkçe bölümü şovenist ve ırkçı bir tutumla mücadelemize ve halkımız uğruna kanlarını döken şehitlerimize "terörist", "eşkiya", "bölücü", "çete", "hain" gibi tanımlamalarla saldırmaktadır.

Normalde Türkçe bölümünün de Batı Alman Radyosu'nun yayın politikasını izlemesi, ona bağlı olması gerekiyor. Fakat gerçek hiç de öyle değil. Türkçe bölümü sömürgeci-faşist TC'ye hizmet etmekte ve sahibinin insanlık dışı karakterini ve vahşi katliamlarını kitlelerden gizlemeye çalışmaktadır.

Bunun insanlığa karşı bir suç olduğuna inanıyor, WDR-Türkçe yayın bölümü çalışanlarının bu şovenist ve ırkçı propagandalardan vazgeçmelerini, Kürdistan ve Türkiye halklarına işledikleri suçlara son vermelerini ve WDR'nin yayıncılık politikası doğrultusunda yayın yapmalarını istiyorum.

Ben Kürdistanlı yurtsever bir genç olarak Partimiz PKK'ye, şehitlerimize ve halkımıza dil uzatan Batı Alman Radyosu (WDR) Türkçe yayın bölümünün bu ırkçı ve şoven yayın politikasından vazgeçmesini sağlamak için tüm Kürdistanlı ve Türkiyeli yurtsever ve demokratları bunu şiddetle protesto etmeye çağırıyorum.

Kerim

Adres:

1- Radyonun Genel Sorumlusu, WDR-Hörfunk, z. Hd. Friedrich Nowotny, Appelhofplatz, 5000 Köln 1

2- Türkçe Bölümü, WDR-Hörfunk, Türkische Redaktion, Appelhofplatz, 5000 Köln 1

TAŞOLOJİ*

Tarihi silahlardan biri ve halk intifadalarının daha büyük adımlar atması için destekleyici bir değerdedir.

Türkiye Kürdistan'ı ve Filistin halkı için tarihi bir silah olarak tarihe geçecek olan bu silah, insanlık tarihi boyunca yeryüzünde bulunmuştur. Bu tarihi silahın bozulması sözkonusu olmadığı için baruta, motoru olmadığı için petrole, yek parça olduğu için de cıvata-vidalara ihtiyacı yoktur. Emperyalizmin silah depolarında da değildir; üstelik bu silahı elde etmek için ithal etmeye de gerek yoktur. Gümrüksüz ve nakilsiz bulunduğu, ayrıca pas tutmadığı ve günün 24 saati çalışabilecek durumda olduğu için de hayli ekonomiktir. Bu silah her yerde bulunur, herkes tarafından alınabilinir, almak için paraya da ihtiyaç yoktur, çünkü bedavadır ve bulunması kolaydır.

Bu silahı almak için başka ülkelerle anlaşma yapmaya, bu temelde ittifaklar yapmaya lüzum yoktur; ayrıca buna sahip olmak için dövize de ihtiyaç yoktur. Çok pratik olan bu silahı herkes kullanabilir. Kadın, erkek, yaşlı ve çocuklar fazla bir eğitim gerekmeksizin bu silahı kullanabilir. Bu silah kolayca taşınır. Tetik ve düğmesiz olup uzaklara fırlatma imkanı vardır. Taşımak için polisten izin almaya da gerek yoktur, yani yasak değildir, istediğin miktarda üzerinde bulundurabilirsin. Bu silahın hacmi insanın kullanma gücüne göredir, en küçük hacimlisi dahi halkı ayağa kaldırabilecek ve sömürgecilerin rüyasında kabuslaşacak kudrettedir. Tarihte teknoloji bakımından en büyük silahları yenen ve ilerde de yenecek bir silah olarak geçen bu silahın adı, altın harflerle yine bu tarih sayfalarına mazlum halkların haklarını gaspedenlerin, yiyenlerin kafasını yaran, kıran, dağıtan bir silah olarak geçecektir.

Bu silah bir halk silahıdır. Nükleer başlıklı, uzun namlulu, motorlu silahlar dahi bu silah karşısında elleri bağlanmış ve iş yapamaz duruma gelmişlerdir. Tüm polisiye ve askeri tedbirler bu silah yanında hiç kalmıştır. Görünüşte bu silahtan çok bahsedildiğinde doğayı zedeleyecek bir silah olarak anlaşılabilir, ancak doğa en güzel renklerini bu silahtan almaktadır. Diğer bir deyişle, bu silahsız doğa hiçtir. Dolayısıyla silah bu kadar değerli olunca rağbet de görecektir. İntifadalar döneminin en gözde silahıdır. Toprak ana tarafından mazlum insanlara verilen, özellikle sömürgecilerin başlarını yarmak, parçalamak için verilen en anlamlı, en güzel doğal hediyedir.

Filistin halkı ilk defa bu silahlarla siyonizme karşı çıktı, bu silahla cadde ve sokaklarda onlara karşı direndi. Bizler de Irak'ta faşist rejime karşı bu silahı kullanarak karşı çıkabiliriz. Filistin'de yanan ilk ateş Türkiye Kürdistanı'nda yangına dönüştü, bu yangın her gün başka şehirlere yayılmaktadır. İntifadaların tadını ancak ezilen halklar bilir. Ayağa kalkan halklar kullandıkları bu tarihi silah ile zafere koşmaktadırlar. İnancımız odur ki, Irak'ta bulunan halklar buna bakacak ve faşist diktatörlüğü ayakları altında çiğneyecektir. Tabi bunu, nasıl ki Türkiye Kürdistan'ında proleter önderlikli bir organizasyon olan PKK tarafından organize ediliyorsa, Irak'ta da benzer önderlikli bir organizasyonlar yapacaktır. Belirtilen bu tarihi silah **TAŞ** ile hem düşmanlar kovuluyor, hem de yarattıkları pislikler.

Ezilen halkların yeni ilacı, emperyalizmin yarattığı hastalıklara karşı panzehir olarak tarihe adını yazdıran intifadalar, her ezilen halk için verilecek ilaçtır, ihraç edilmelidir. İntifadalar ve belirtilen silah sayesinde gerek emperyalizme, gerekse bölge gericiliğine büyük darbeler indirilmiş ve yine bunların sayesinde köhnemiş, kokuşmuş, paslanmış bölgedeki siyasi organizasyonların rollerine son vermiş, hayat hakkını ortadan kaldırmıştır; diğer bir deyişle bu intifada ve silah sayesinde bölgedeki ilericilik, bilinç düzeyi arttırılmış; bu arada gerici, şovenist, ilkel milliyetçi, işbirlikçi organizasyonlar da ezilmiş ve yok olmuşlardır. Zaten bu eski organizasyonların bir adım ilericiliği söz konusu olduğunda on adım gericiliği de vardır.

Nusaybin, Cizre, Diyarbakır ve Filistin'deki İntifadalar gerek bölge gericiliğine gerekse dünya emperyalizmine tarihi dersler vermiştir. Emperyalizmin ve faşizmin en büyük silahlarını yenen **TAŞOLOJİ** silahı, yüzyıllardır halkın kanayan yaralarına derman olmuştur. Emperyalizmin bölge üzerindeki toplantıları hava almış, imzalanan kağıtlar rüzgarlarla savrulmuştur.

* Bu yazı, 30 Mayıs 1990 tarihli "Ahrar Al Araq (Özgür Irak)" dergisinden alınmıştır.

Yurtdışında bulunan şehit ailelerine sesleniyorum!

Şimdi şehitlerimiz bizi vatan topraklarına daha sıkı bağladılar. Şehitler dünyada en güzel, en değerli ve en anlamlı yaşamı tercih ettiler. Onurlu yaşamlarıyla bize de şeref kazandırdılar. Şehitler bizi onurlu yaşama davet ediyorlar. Eğer bizim onlara bağlılığımız varsa, çağrılarını cevapsız bırakmamalıyız. Şehitlerin emrettikleri talimatlar ağlamakla, yas tutmakla, mücadeleden uzak kalmakla yerine gelmiyor ve gelmez de. Onlar ülke uğruna, insanlık adına mücadele vererek canlarını feda ettiler ve şehit oldular. Onların bizden beklediği de budur. Ancak görüyoruz ki yanlış tutumlara giren ailelerimiz de var. Şehitlere öldü demek ve ardından yas tutup ağlamak şehitlere en büyük hakarettir. Onlara layık bir tutum değildir. Belki bazılarımıza zor gelebilir, kavrayamayabilir. Örneğin Kürdistan'da çeşitli hastalıklarla vefat edenlerin ardından hayır verilir. Bunu da herkes yapmaz. Ölüsünü seven veya ona bağlı olanlar yapar. Günümüzde vatan uğruna başı dik seve seve ölümü kucaklayanlar, bilerek ölüme gidenlerin ardından ise, mücadelelerine devam ederek, direniş bayraklarını daha da yükseklerde dalgalandırarak sahip çıkılabilir. Bunun dışında sahip çıkmak kabul edilmiyor.

Şehitlere sahip çıkmak yalnızca silahı eline alıp dağa çıkmak değildir. Cephenin görevleri çok çeşitlidir. Neye gücü yetiyorsa, ne kadarını yapabiliyorsa onu yapmasıdır insanın. Ama hiç yapmıyorsa şehidini unutmuş demektir. Diğer bir biçimiyle şehitlerine doğru sahip çıkmayan şehit ailelerine gitmemek gerekir. Onlara başsağlığı dilememek gerekiyor. Şehitlerine sahip çıkmayan insanların başı sağ olsa ne çıkar. Başsağlığını şehitlerine sahip çıkan ailelere ve en başta büyük aile partiye dilemek gerekiyor. Şehitlerin öcünü alacak olan partisi ve gerçek akrabasıdır. Şehitin emanetine sahip çıkan yine partidir. O halde başsağlığını sürekli partimize dilememiz gerekiyor. Dava arkadaşlarına ve anısına bağlı olanlara değer vermek gerekiyor. Artık herşey gibi gerçek akrabalık, kardeşlik, saygı ve sevgi ile sahte akraba, kardeş ve sevgiyi birbirinden ayirt etmek mümkün olmuştur. Gerçek temelde şehitlere sahip çıkan her bir ailemizin evi birer okul sistemine çevrilmiştir. Şehitlerin kahramanlığı, değeri, büyüklüğü ve kişiliği anlatılmaktadır. Şimdiye kadar biz çok şehit vermişiz ve daha da vereceğiz. Mücadelemiz çetindir, yolumuz henüz çok uzundur. Şehit ailelerinin acıları büyüktür. Acımız düşmana karşı kin olmalıdır, volkana dönüşmelidir. Acı hissetmeyen kişi, bu lanetli durumda yaşamaktan rahatsız olmayan kişi mücadeleye destek sunmaz ve ne kadar şehit verse de, onun ruhu ölmüştür bir şey duymaz. Ama, şehitlerimiz bu yaşamı reddettiler. Onların ardından ağlamak sızlamak yakışmaz, bu, çaresizlerin ve zavallıların işidir.

İnsanların görevi birbirine sahip çıkmaktır. Ama önemli olan dar günlerde birbirine sahip çıkmaktır. Şehit aileleri, eş dostları düşman baskısı vs. gerekçelerle mücadeleden uzak kalırlarsa, bu, bağlılık değildir. Bunun adı ihanettir. Eğer biz bunu kendimize yakıştırmak istemiyorsak görevlerimize sahip çıkmalıyız.

Başta kendi aileme seslenmek istiyorum

Herşeyden evvel sizlerin kahraman şehitlerimize layık olmanızı isterim. Şehitlerimiz ölmediler, onlar halkımızın kalbinde ve beyninde yer ettiler. Onlar size şeref, büyüklük ve onur kazandırdılar. Sizler onlara karşı borçlusunuz, onlar sizler için öldüler. Sizler de onlar karşısında suçlu duruma düşmemek için göreve sarılın, kendinizi zorlayın ve kendinize sahip çıkın. Basit kişilerin oyununa gelmeyin, aldanmayın, sizler şeref ve namusunuzu koruyun, görevlerinize sahip çıkın. Yürüyüş, gece, miting, işgal, gazete alımı, bildiri, afiş, propaganda, bağış, aidat ve her türlü görevi üstlenin, ne yapabiliyorsanız onu yapın. Eğer onlara sahip çıkmazsanız acınız daha da büyük olacaktır. Şehitlerin değerlerine zarar verenleri affetmeyin, teşhir edin.

Tüm şehit ailelerine

Şehitler fiziki olarak aramızdan ayrılmış olabilirler, fakat onlar ölmediler. Şehitler kanlarıyla size yeni bir yaşamı yarattılar. Onlar ailelerinin adını onurluca tarih sayfasına yazdırdılar. Onlar sayesinde sizler toplumda büyük saygınlık kazandınız. Siz onların büyüklüğünü anlayıp onların değerini bilmelisiniz, onlarla gurur duymalısınız. Onlar büyük bir emaneti size devrettiler. Siz onların emanetine sahip çıkmalısınız. Şehitlere sahip çıkmak, mücadeleye beş-on kuruş vermek değildir. Bu çok basit bir yaklaşımdır. Böyle bir sahip çıkma onlara yakışmaz.

Bugün yeni yetişen binlerce küçük çocuklarımız şehitlerimizin adı ve ruhuyla büyütülüyor. Şehitlerin evi olan PKK'ye ve onların mücadelesine sahip çıkmak, tekrar ediyoruz herkesten evvel aile ve akrabalarının görevidir. Bundan böyle devrimimizin harcı olan şehitlerimize bu temelde ve çerçevede sahip çıkılmalıdır. Şehitlerimiz mücadelemizde yaşıyorlar.

Xanê
6 Haziran 1990

Asuri (Süryani) halkına kabul ettirilmeye çalışılan teslimiyet ve TC'nin son oyunları

Bugün tarihin önemli bir döneminden geçtiğimizi unutmayalım ve doğan bu olanağı iyi değerlendirelim. Çünkü yüzyılların katliamı, sürgün, baskı ve talanları, Asuri (Süryani) halkını yokoluşun eşiğine getirerek iki seçenekle karşı karşıya bırakmıştır: Bugün ya sömürgeci emperyalistlerin inkarcı ve imhacı politikalarına boyun eğip bunu bir kader olarak görüp yok olacağız, ya da tüm dinamiklerimizi, enerjimizi, bilinç ve gücümüzü harekete geçirip, artık bir gerçeklik kazanan Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesiyle birleşerek soylu halklar arasında yer alıp var olacağız. Bize göre Süryani (Asuri) halkının seçeneği varolma seçeneğinden başkası olamaz ve olmamalıdır. Sömürgecilerin asimilasyoncu politikalarına boyun eğmek, insanlık suçudur. Bu yüzkızartıcı suçu işleyenler, tarihin yargısından kendilerini kurtaramayacaklardır.

Günümüze kadar Süryani halkı, bir çok acıya ve vahşet derecesine varan sömürgeci uygulamalara tabi tutulmuş ve tanık olmuştur. Halk, sürekli "rehabilitasyon reçeteleri"yle politikadan, özdeğerlerden ve mücadeleden uzak tutulmuştur. Yurt, toprak sevgisi gibi ulu değerlerden soyutlanarak bazı işbirlikçi güçler tarafından Avrupa'ya taşınmıştır. Sömürgecilerin Süryani halkına yapmadığı işkence ve barbarlık kalmamıştır. Başta TC sömürgecileri olmak üzere diğer tüm sömürgeci, işgalci güçler, Süryani halkının özgelişimini engellemiş, dilini, kültürünü ve her türlü birikimlerini ortadan kaldırmak için akıl almaz yöntemlere başvurmuştur. Ortadoğu'nun en eski halklarından biri olan Süryani halkı, bugün bir kalıntı haline getirilerek, varlığı tartışılır hale getirilmiştir.

Süryani halkı, çok eski bir tarihe sahip olmasına rağmen gerçek durumu örtbas edilmiş, etnik özelliği sözde önderleri tarafından ikinci plana atılarak, istemleri din ve mezhep derecesine indirgenmiştir. Halk arasında çaresizlik, mistizm, kadercilik ve teslimiyetçilik yaygınlaştırılmıştır. Halkımız siyaset yapamaz, kurtuluş arayamaz hale getirildi. Toprağına, diline, kültürüne ve tarihsel geçmişine sahip çıkamaz duruma geldi. Bu gerici ve teslimiyetçi düşünce, öncelikle belli süreçlerde Süryanilere önderlik yapanlara kabul ettirildi.

Süryani halkı adına siyaset yaptıklarını sanan bazı grupçuklar, reformizmden, liberalizm ve teslimiyetten öteye gidemediler. Halka hiçbir çıkış yolu gösteremediler. Öncü olmaktan uzak olan bu güçler oturup emperyalizmden medet umdular. Halk gerçeğini, sorunlarını ve çelişkilerini iyi tahlil ve tespit edemeyen bu güçler, buna bağlı olarak da doğru çözümleyici alternatif politikalar üretemediler. Yaşadığımız bölgenin çelişkileri, konumu ve dünya genelindeki önemini, hangi güçlerle ittifaklar yapabileceğini, halkımızın çıkarları doğrultusunda doğru bir şekilde tespit edip geliştiremediler. Bugün ise acil çözüm bekleyen halkın özgürlük ve kurtuluş gerçeğidir, doğru politikadır, birliktir ve sürmekte olan Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinde yer almaktır. Pratiğe geçmeyen teoriler, masal olmaktan öteye gidemez. Süryani halkının tarihini, direnişlerle, aktif çaba ve çağdaş mücadele biçimleriyle ye-

Devamı 18. sayfada

HEP Milletvekilleri yürüdü:

Kürdistan halkı özgürlükçü ve eşitlikçi yaklaşımlara verdiği değeri bir kez daha gösterdi

Halkın Emek Partisi (HEP)'nin 17 Temmuz'da İstanbul'dan başlattığı **"Onurlu ve Özgür Bir Yaşam Yürüyüşü"**, 25 Temmuz'da Diyarbakır'da yapılan bir mitingle sona erdi. Bu yürüyüş, geçtiğimiz Mayıs ayı başında kurulan HEP'nin ilk siyasal etkinliğiydi. 11 HEP milletvekili, İstanbul-Diyarbakır arasındaki toplam 1.800 kilometrelik yolun yaklaşık 150 kilometresini Türkiye ve Kürdistan'daki 18 il ve ilçede yürüyerek katettiler. Halkın Emek Partisi'nin "Onurlu ve Özgür Bir Yaşam Yürüyüşü", Türkiye ve Kürdistan halkları tarafından sıcak bir ilgiyle karşılandı. Pekçok şehirde yürüyüşe yoğun katılım oldu. Yürüyüş güzergahında Kırşehir ve Hacıbektaş dışında kalan tüm il ve ilçelerde sömürgeci-faşist güçler, hem yürüyüşü hem de buna halkın katılımını engellemeye çalıştılar. Çok sayıda kişi gözaltına alındı.

"Onurlu ve Özgür Yaşam Yürüyüşü", 17 Temmuz'da İstanbul Çağaloğlu'ndan başladı. Aynı zamanda parti kurucusu da olan HEP milletvekilleri Fehmi Işıklar, Cüneyt Canver, Kenan Sönmez, Adnan Ekmen, Arif Sağ, Mehmet Ali Eren, İsmail Hakkı Ünal, Abdullah Baştürk, Salih Sümer, Ahmet Türk ve İbrahim Aksoy yürüyüşte **"12 Eylül ve Devamına Hayır"**, **"İşkence ve Zulme Son"**, **"Genel Af"**, **"Suskun Basın Değil, Özgür Basın"**, **"Öğretmenlere, Memurlara Sendikal Haklar"**, **"Gençlere Güveniyoruz, Onlar Geleceğimizdir"** vb. yazılı pankartlar taşıdılar.

Yürüyüş kortejini oluşturan 11 HEP milletvekili ile parti otobüsünün çevresini kuşatan faşist Türk polisi, yürüyüşü desteklemek ve eşlik etmek isteyenlere engel oldular. Buna rağmen, marş ve türküler eşliğinde temel insan hakları, özgürlük ve demokrasi için yürüdüklerini söyleyen HEP milletvekilleri, çevre binalarda oturanlar ve sokaklarda bulunan kitleler tarafından alkışlandı ve çok sayıda kişi kaldırımlardan birlikte yürüdü. HEP Genel Başkanı Fehmi Işıklar, yürüyüş sonrasında yaptığı bir açıklamada, İçişleri Bakanlığı'nın yürüyüşün yapılamayacağına ilişkin bir karar çıkarttığını belirterek, *"Bir ülkede milletvekilleri halkın yanına gidemeyeceklerse, o ülkede demokrasiden ve insan haklarından söz edilemez"* dedi.

HEP Milletvekilleri, İstanbul'dan sonra Kocaeli, Sakarya, Bolu, Ankara ve Kırıkkale'de de polisin engelleme girişimleriyle karşılaştılar. 19 Temmuz'da Ankara'da yürüdüler. Sosyalist Parti, Sosyalist Birlik Partisi ve TBKP Ankara örgütü tarafından da desteklenen yürüyüşçü HEP'li milletvekillerine çevreden de çok sayıda katılım oldu. Faşist Türk polisi, burada da halkın katılımını engellemek amacıyla kitlelere saldırdılar, copladılar ve sokaklara barikat kurdular. Yürüyüşü izleyen basın mensuplarının kimliklerini kontrol ettiler, basın kartı olmayanları konvoy dışına çıkartmak istediler. Ayrıca sivil polisler, *"HEP otobüsünden yayın yoluyla bölücülük propagandası yapıldığı"*nı iddia ederek tutanak düzenleyip otobüsün içindekilerin kimlik tespitini yaptılar.

HEP milletvekillerinin **"Onurlu ve Özgür Yaşam Yürüyüşü"**nün Türkiye'deki son durağı Adana'ydı. Burada binlerce insan HEP'lileri destekledi. Faşist polis, yürüyüşe katılan kitlelere saldırdı, dövdü ve birçoğunu gözaltına aldı.

21 Temmuz'dan itibaren **"Onurlu ve Özgür Yaşam Yürüyüşü"**nün Antep, Birecik, Suruç, Urfa, Siverek, Mardin, Batman ve Diyarbakır'ı kapsayan Kürdistan bölümü başladı. Kürdistan'da yürüyüşe ilgi ve katılım çok daha kitlesel, sömürgeci-faşist güçlerin saldırıları da daha kapsamlı oldu. Birecik ve Suruç'ta olduğu gibi, HEP milletvekilleri bazı yerlerde **"Beşikçi'ye Özgürlük"** yazılı pankartlar ve sloganlarla karşılandı. Ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı sömürgeci-burjuva partisi SHP eliyle piyasaya sürülen "Kürt Raporu"nun içeriği, nedenleri, sonuçları ve diğer sömürgeci-burjuva partilerinin Kürdistan sorununa yaklaşımları konusunda kitlelerin sorularıyla karşılaştılar.

24 Temmuz'da Mardin girişinde HEP milletvekillerinin yolu "Özel Tim"ler tarafından kesildi. Sömürgeci-faşist özel timler, milletvekillerine eşlik eden yaklaşık 100 aracın anahtarlarını ve içerisindekilerin kimliklerini toplayarak Mardin'e girmelerini engellemeye çalıştı. Bunun üzerine HEP milletvekilleri ile özel timler arasında sert tartışmalar çıktı. HEP'liler, özel timlerin bu uygulamasına son verilinceye kadar bulundukları yerden hareket etmeyeceklerini ilettiler. Ardından kimlikler ve anahtarların geri sahiplerine iade edilmesiyle Mardin'e hareket edebildiler. Özel timler, basın mensuplarına saldırdı, tekmeledi ve fotoğraf makinalarını almaya çalıştı. Gazetecilerin olayları görüntülemesini engellediler.

Yürüyüşün Batman durağında HEP'liler, Cumhuriyet Meydanı'na doğru yürüyüşe geçtiler. Çok sayıda sömürgeci asker, polis ve özel tim elemanı etraflarını kuşatarak milletvekillerini çember içine aldılar. Daha yürüyüşün başında polis milletvekillerine *"yasalara uygun davranmadıkları"* gerekçesiyle engel olmak istedi. Ve halkın yürüyüşe katılımını engellemeye çalıştılar. Bunun üzerine çevrede bulunan binlerce kişi, polisi yuhalayarak ulusal kurtuluşçu sloganlar attılar ve polisin hem kendilerinin katılımını hem de yürüyüşü önlemek istemesini protesto ettiler.

Ardından Batman'daki Cumhuriyet Meydanı ve çevresindeki sokaklarda sömürgeci güçlerle halk arasında çatışmalar çıktı. Sömürgecilerin cop, sopa vb. kullanmasına karşı kitleler de taş attılar. Bu çatışma sonucunda polis eline geçirdiği 30-40 dolayında yurtseveri gözaltına aldı. Kitleler, sömürgecilerin saldırı ve gözaltına alma uygulamalarına karşı **"faşist devlet"**, **"katil polis"**, **"polis baskısına son"** vb. sloganlar attılar.

Bu olay nedeniyle 25 Temmuz günü gözaltına alınan yurtseverler, korkunç işkencelerden geçirildikten sonra ayın 27'sinde serbest bırakıldılar.

HEP'in 17 Temmuz'da başlattığı yürüyüş, 25 Temmuz'da Diyarbakır'da yapılan mitingle sonuçlandı. Sömürgeci güçler mitingin yapılmasını ve halkın buna katılımını engellemek amacıyla daha bir hafta önceden kitlelere baskı yapmaya ve tutuklamaya başladı. 25 Temmuz'dan önceki son hafta içinde 100 dolayında insan tutuklandı.

Miting günü en az 3000 polis, özel tim ve askerden oluşan sömürgeci güçler, halkı sindirmek ve gözdağı vermek amacıyla "SS" kıyafetleriyle baskılarını yoğunlaştırdılar. Buna rağmen 10 bini aşkın Diyarbakırlı'nın mitinge katılmasını engelleyemediler. Mitingte halkın her kesiminden insanlar vardı. Ama özellikle kadınların çokluğu dikkati çekti. Miting Diyarbakır'ın Dağkapı semtinde yapıldı. Akşam saat 5'te başladı ve yaklaşık 2 saat sürdü. Mitingte bir konuşma yapan Fehmi Işıklar, Olağanüstü Hal Bölge Valiliği uygulaması ve 424 sayılı soykırım, sürgün ve sansür kararnamesinin kaldırılmasını istedi. Fehmi Işıklar ayrıca, Halkın Emek Partisi'nin demokrasinin önündeki en büyük engelin, Kürt sorununun çözülmemesi olduğuna inandığını vurguladı. HEP milletvekili İbrahim Aksoy da köy korucularına silahlarını bırakma çağrısında bulundu.

Mitinge katılan kitleler bu talepleri destekleyerek **"Bijî Kurdistan"**, **"Halklara özgürlük"**, **"İşkenceye son"**, **"Kahrolsun faşizm"**, **"Kahrolsun sömürgecilik"** sloganlarını attı. Son sloganın atıldığı sıralarda polis müdahale etti. Kitleyle polis arasında çatışma çıktı. Atılan sloganlardan bir diğeri de **"Beşikçi'ye özgürlük"** idi. Tam o sırada megafondan yapılan bir açıklamayla İ. Beşikçi'nin serbest bırakılmasının söylenmesi kitlelerde büyük bir coşku yarattı. HEP milletvekili Cüneyt Canver, özellikle Kemal Pir'i konu alan Diyarbakır direnişçileri üzerine bir şiir okudu. HEP milletvekilleri yaptıkları konuşmalarda, halka korku sınırını aşmaları çağrısında bulundular. Bunun üzerine kitleler de, "biz korku sınırını çoktan aştık" diye yanıt verdiler.

"Onurlu ve Özgür Yaşam Yürüyüşü" Diyarbakır'da yapılan bu mitingle sona erdi.

11 HEP milletvekili, "Onurlu ve Özgür Bir Yaşam" için İstanbul'dan Diyarbakır'a yürüdü.

Kendi vatanında bağımsız, özgür, onurlu ve demokratik bir yaşama susamış olan Kürdistan halkı, bu yürüyüşe sıcak bir ilgi gösterdi, destekledi ve fiilen katıldı. Elbette bu, geçmişi birkaç ay öncesine dayanan HEP'in yarattığı kitlesel bir güç ve destek değildi. Tam tersine büyük bir emek, çaba, direniş, kan ve can pahasına PKK'nin yıllardan beri aralıksız sürdürdüğü Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin halkımızın ulusal bağımsızlık, özgürlük ve demokrasi bilincini geliştirmesine bağlı olarak ortaya çıktı.

Kürdistan halkı artık, sömürgeciliğe karşı geliştirilen ve kendi ulusal kurtuluşuna, bağımsızlığına hizmet eden her eylemi, her sözü değerlendirebilecek ve buna karşı tavır geliştirebilecek bilinçtedir, güçtedir. Yine Kürdistan halkı, her iki halk arasında bağımsızlık, özgürlük ve eşitliğe dayalı politika ve eylemlere güç verir, destekler. Yeter ki, bu politika ve eylemler halkın çıkarlarına hizmet etsin, taleplerini dile getirsin, Kürdistan'da yürütülen sömürgeci özel savaşın tüm öge ve uygulamalarına karşı koysun ve bunların dünya kamuoyuna aktarılmasında köprü olsun. Yeter ki, üzerinde hareket etmeye çalıştığı bu ortamı ve potansiyeli yaratan güce ve mücadeleye saldırmasın, inkar etmeye kalkmasın.

Evet, bunları yaptığı sürece adı ne olursa olsun Kürdistan halkından destek görecektir.

HEP'in "Onurlu ve Özgür Yaşam Yürüyüşü"ne Kürdistan halkının destek sunmasının, ilgi ve sempatiyle karşılamasının ve fiilen katılmasının nedeni de budur. Yani Kürdistan'da halkın HEP'e yaklaşımı oldukça bilinçli ve politiktir. Halk, aldatılmış olarak HEP'in mitinglerine katılmadı. Diyarbakır, Batman gibi merkezlerde ulusal kurtuluş örgütünün doğrudan talimatları doğrultusunda HEP'in bu mitingine yaklaşım gösterdi. Kürdistan halkı, artık ulusal bağımsızlıkçı taleplerinin çözüm çerçevesinin sömürgeci yasallık sınırları olmadığını biliyor. Bunu, daha önceki kitle eylemlerinde ve HEP'e yaklaşımında oldukça net bir biçimde ortaya koydu. Hepimiz gördük.

Burada kitle, sadece eline geçen politik bir inisiyatifi kullanmıştır. Nitekim, Diyarbakır ve Batman'da da kitlelerin eylem ve sloganları, HEP'in politik ufkunu çok aşmıştır. Bizim açımızdan bu da, şehir kitlelerinin çok acilen örgütlenmesi gereken siyasal bir güç olduğunu ortaya çıkarmaktadır ve bu görevi dayatmaktadır.

HEP'e gelince; sloganları ve eylemleri kitlelerin ulusal kurtuluşçu inisiyatif ve eyleminin önünü açıcı olduğu müddetçe, artık ulusal bağımsızlıkçı mücadelenin politik inisiyatifinden ayrı düşünülemeyecek Kürdistan şehir kitlelerinin ilgisini göreceklerdir. Her zaman olduğu gibi burada da alabileceğimiz en önemli ders ve alacağımız ölçü, yasal platformu kullanmada gösterilen ustalık değil, bu zeminde ve bu zemini aşan politik eylemdir.

SHP RAPORU BİR HİÇTİR; HALK İKTİDARI GELİYOR

Uzun süredir beklenen ve daha hazırlanmadan üzerinde kamuoyuna açık tartışmalara başlanan Sosyal-demokrat Halkçı Parti (SHP)'nin *"Kürt Raporu"* nihayet yayınlandı. Beklendiği kadar olmasa da, çeşitli çevrelerde yine de belli bir yankıya yol açmayı başardı.

En başta, birçok haber ajansı, Raporu önemli bir haber konusu yaparak kamuoyuna duyurdu ve hemen hepsi, örneğin WDR Türkçe Servisi bile, *"bakalım PKK terörünü önlemeye yetecek mi"* diyerek, Rapordan beklenen temel amacı ortaya koydu.

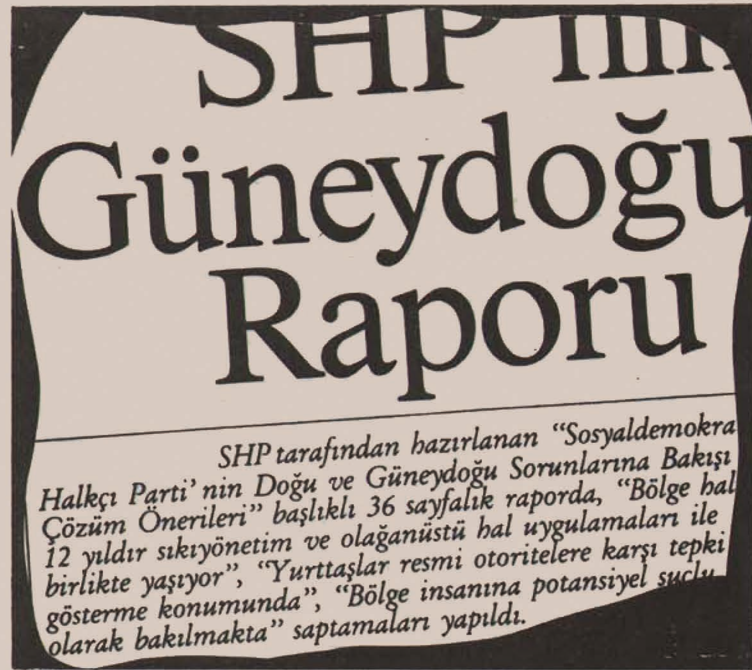
Özal ve Demirel, SHP'nin böyle bir rapor hazırlamasını, kendilerinin *"Doğu ve Güneydoğu Anadolu"* dedikleri Kürdistan'da SHP'nin büyük oy kaybetmiş olmasına, kitlelerin SHP'den kopmuş bulunmasına ve SHP'nin bununla oy tabanını yeniden kazanmaya çalışmasına bağladılar. Özal, *"devletin Kürtçe eğitim yapamayacağını"* söyleyerek, devlet adına Rapora açık itirazda bulundu. Kardeş partilerinden biraz da alayla karışık gelen eleştirileri yanıtlayan İnönü, "aslında Özal'ın raporu çok beğendiğini, fakat bunu belli etmek istemediğini" söyleyerek, "biz bu işi danışıklı bir biçimde ve ortak olarak yapıyoruz" demeye getirdi. Devletin görünen yöneticilerinin bu şakalaşmaları yanında, ordudan pek bir ses çıkmazken, önemli bir gürültü DGM Savcılarından geldi. Bunlar, raporu yazanların isimlerini isteyerek dava açacaklarını duyurdular.

SHP raporu, burjuva basını için de, birkaç günlük eşi bulunmaz bir haber kaynağı oldu. Bütün gazeteler ve yazar-çizer takımı bol bol eğlendiler ve birkaç günlerini böyle geçirerek sayfalarını bununla doldurdular. Geriden kumandalı yönetilen SHP'nin böyle yöneticilerinden biri olan Metin Toker, SHP'nin 12 Eylül'ün açtığı yolda yürümeyi bile doğru dürüst becerememesini görmezlikten gelerek, bir anda SHP'nin "bir yol açtığını" ilan ediverdi. Devletin dış politika ve "Kürt sorunu" uzmanlarından biri olduğunu artık saklamayan M. Ali Birand, *"herkesin SHP'yi alkışlaması gerektiğini"* başlık yaparak, SHP raporunun önemli ve son bir şans olduğunu, "bölücü terörün" ancak böyle önlenebileceğini, ipin ucunun kaçırılma noktasına gelindiğini, eğer geç kalınırsa artık bu tür yöntemlerin de hiçbir çare olamayacağını belirterek, kendi üslubuyla bütün devlet yönetimini uyarmaya çalıştı. Benzer yazılar ve öğüt verici görüşler bütün gazetelerin sayfalarını günlerce süsleyip durdu.

Dikkat edilirse, SHP raporu üzerinde gösterilen tepkiler, her biri bir yandan olmak üzere, birçok gerçeği dile getirmektedirler. Bunların hepsinin de belli bir gerçeklik payı olduğunu kabul etmek gerekir. Hepsinin bir araya getirilmesi ise, önemli ölçüde gerçeği ortaya koymaktadır. Raporun bu tepkilerle toplamı da, raporla amaçlananı açık olarak vermektedir. SHP raporu, "Kürt sorunu" için bir çözüm önerisi değildir, Kürdistan sorununun devrimci çözümünü, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini engellemek ve ezmek için faşist-sömürgeci TC'nin uyguladığı sömürgeci özel savaş yöntemlerinden sadece birisidir. SHP raporunun ve bu temelde yürüttüğü girişimin esas yanı, onun bu özelliğidir. Bu faaliyet, tıpkı Kürdistan'da yürütülen katliam gibi, Kürt halkı üzerinde uygulanan baskı ve işkence gibi, TC'nin yürüttüğü sömürgeci özel savaşın temel bir yöntemidir. Sadece, diğer yöntemlere göre daha çok maskeleyici ve aldatıcıdır, amaçta hiçbir farklılık yoktur. Maskeleyici ve aldatıcı olması ise, onun en tehlikeli yanını oluşturmaktadır.

SHP raporunun bu niteliğini, onun "Kürt sorunu" için bir çözüm önerisi olmamasını ve oluşturmamasını anlamak fazla zor değildir. Zaten o, böyle bir temelde de ortaya çıkmamaktadır. Baştan beri bir "Kürt sorununun" varlığını kabul eden, bu sorunu demokratik yollarla çözmeye çalışan bir yaklaşımın ürünü değildir. SHP, Kürt varlığını bile kabul etmiyordu, isminde "Kürt" deyimi bulunan bir toplantıya katıldıkları için, daha altı ay önce bir çok milletvekilini ihraç etmişti. Bu durum bile şimdi "Kürt sorununu" sahiplenmeye çalışmasının ne demek olduğunu ve bunun altında yatan esas amacı anlamaya yeter. Ayrıca, SHP'nin bu çabaları, TC'nin 28 Mart darbesiyle (424 sayılı kararnameyle) de tam bir uygunluk içindedir. O kararnamenin içeriğinde de, katliam ve sürgünlerle ulusal kurtuluş hareketini ezmek, bundan sonra da "Kürtçe serbest" deyip işin içinden çıkmaya çalışmak vardır. Bunlar da, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin Türk devletini yıkımla tehdit ettiği, geniş kitlelerin açık başkaldırıya giriştiği bir dönemde ve bu gelişmelere karşı gündeme getirilmiş olan sömürgeci devlet tedbirleridir. Demek ki, SHP raporu, bir çözüm önerisi değil, devrimci çözümün dayatıcılığına karşı ve bu çözümü tasfiye etme amacına yönelik bir devlet girişimidir. Devletin 28 Mart darbesi çerçevesinde planladığı önlemlerin bir parçası durumundadır. Sadece, zamanlama açısından uygun olup olmadığı kendileri açısından tartışılabilir. Zaten tepkiler de bütünüyle bu yöndedir.

Faşist-sömürgeci TC özel savaş çerçevesinde, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı baskı ve işkence uyguluyor, her düzeyde katliam yapıyor, sürgüne ve geniş alanları toptan boşaltmaya başvuruyor, koruculuk sistemi ve pişmanlık yasası var vs. Bunlar hep, ulusal kurtuluş hareketini ezmeye yöneliktir ve hareketi tasfiye etmenin esas yanını oluşturuyor. Tasfiye çabasının diğer yanı da, kitleleri, çeşitli işbirlikçi güçleri devlete kazanmak, devletin çeşitli organlarına bağlı hale getirmek oluyor. 1990 Newroz ayaklanması, Kürt halkının devletten tamamen koptuğunu açıkça gösterdi. Bu nedenle, bu olaydan sonra, ezme ile birlikte kitleleri devlete kazanmaya da ağırlık veriyorlar. TBKP ve HEP gibi güçler, bu doğrultuda seferber edilmiş durumdadır. SHP'nin "Kürt raporuyla" geliştirmek istediği çabalar da esasta buna yöneliktir ve devletin bu yönlü faaliyetlerinin önemli bir halkasını oluşturmaktadır. Bu açıdan, halkı SHP'ye kazanma amacından önce, halkı devlete kazanma amacı gelmektedir. ANAP'ın TBKP ile anlaşarak onların Türkiye'ye dönmesini ve faşist rejim içine girmesini sağladığı bilinmektedir. İşbirlikçi-reformist Kürt çevrelerine yönelik aynı faaliyeti yürütme görevi de SHP'ye düşmektedir. SHP'nin "Kürt Raporunun" buna yönelik bir çaba olduğundan kuşku duymamak gerekir. Türkiye'de yayınlanan DENG dergisinin 2. sayısında ortaya koyduğu program ile SHP raporu arasında içerik olarak bir fark yoktur. TKSP'nin Nusaybin ve Cizre olayları nedeniyle dağıttığı bildirideki talepleri ile SHP raporu aynıdır. TEVGER denen oluşum tamamen bu doğrultuda inşa edilmiş bir yapı durumundadır. Kopenhag'daki AGİK toplantısı vesilesiyle, bu güçler ile Türk heyeti arasında yoğun uzlaşma görüşmeleri ve tartışmaları yapılmıştır. İnönü ve Baykal, Sosyalist Enternasyonal toplantılarında ve yurtdışı gezilerinde bu yönlü görüşmeleri ve anlaşma çabalarını yürütmüşlerdir. Bütün bunlar son derece açık ve somut verilerdir. İşbirlikçi-reformist Kürt grupları, tıpkı TBKP gibi yapılmak istenmekte, onlar da buna hazır bulunmaktadır. SHP raporunun buna yönelik bir güvence ve uzlaşma metni yapılmak istendiği kesindir. Bu faaliyet, tamamen, PKK'yi tecrit etmeye, bağımsızlık ve özgürlük hareketini tasfiyeye yöneliktir. Elbette bunun ne kadar başarılabileceği ayrı bir konudur. TBKP'nin nasıl bir iflası yaşadığı açık bir tecrübe olarak göz önünde durmaktadır.

Güneydoğu
Raporu

SHP tarafından hazırlanan "Sosyaldemokra[t] Halkçı Parti'nin Doğu ve Güneydoğu Sorunlarına Bakışı Çözüm Önerileri" başlıklı 36 sayfalık raporda, "Bölge hal[kı] 12 yıldır sıkıyönetim ve olağanüstü hal uygulamaları ile birlikte yaşıyor", "Yurttaşlar resmi otoritelere karşı tepki gösterme konumunda", "Bölge insanına potansiyel suçlu olarak bakılmakta" saptamaları yapıldı.

İşbirlikçi-reformist Kürt çevreleri, eğer böyle bir şeye girişirlerse akibetleri bundan farklı olmayacak, Kürt halkı böyle alçakça bir davranışı asla affetmeyecektir.

Dar anlamda, bir parti olarak SHP açısından da, raporun elbette önemli amaçları vardır. SHP Kürdistan'da silinmiş bir parti durumundadır. Başlangıçta hükümetten daha çok devlet sahipliği yapmış, Kürdistan ulusal kurtuluş hareketine karşı mücadelede, SHP, karargahını Diyarbakır'a taşıyabileceğini açıklamıştır. Ardından birçok milletvekilini partiden atmıştır. Buna tepki olarak SHP'nin Kürdistan'daki bütün örgütleri partiden ayrılınca ve Newroz başkaldırısı ortaya çıkınca, SHP kazın ayağının öyle olmadığını, kuru gürültü ve tehditle iş yapılamadığını anlamıştır. Bu gelişmeler temelinde ortaya çıkan rapor, SHP'ye Kürdistan'da oy tabanı kazanmaya yönelik amaçlar da gütmektedir. Ayrıca, dış çevrelerin, uluslararası kamuoyunun isteklerini karşılamaya da yöneliktir. İnönü ve Baykal'ın, yurtdışı gezilerinde bu konuda yoğun eleştiriye uğradıkları, özellikle Avrupa'nın sosyal-demokrat partilerinin kendilerinden açık istemlerde bulundukları bilinmektedir. Rapor, bütün bunları da karşılama amacı gütmektedir.

Bir çözüm niteliği taşımadığından, içerik olarak raporu tartışmak anlamsızdır. Güya *"Olağanüstü Bölge Valiliği ile koruculuk sisteminin kaldırılması"* öngörülmektedir. Tabi bunların yerine daha profesyonel birliklerin geçirileceği de belirtilmektedir. Kürdistan'da koruculuk başlarının önemli bir kesimi SHP üyesi iken, SHP bunları bile kaldıramazken, "koruculuk sistemini kaldıracağını" söylemesinin ciddi bir yanı olabilir mi? SHP raporuna göre, isteyen Kürtçe konuşabilecekmiş! Başkan Yoldaş'ın PKK 2. Ulusal Konferansında belirttiği gibi, halk zaten kendi arasında Kürtçe konuşuyor, Kürtçe konuşulsun demek ne bir haktır, ne de bir özgürlüktür. Böyle ucube öneriler, tam da faşist-sömürgeci TC'ye yakışan bir şey olmaktadır.

Bütün bunlara rağmen, rapor sahiplerine söyleyeceğimiz şudur: buyurun yapın. Eğer gücünüz ve cesaretiniz varsa söylediklerinizi hayata geçirin. Boş söz söyleyen gevezeler değil, iş yapan adamlar olun. Ancak, söylediklerinizi hayata uygulanamazsa, o zaman suçu başkalarına yüklemeyin, kendinizde ve kendi söylediklerinizde arayın.

Halk kitlelerinin ve tüm devrimci, demokrat güçlerin, şunları her zamankinden daha çok bilmesi gerekir: Gerçeğin ve hayatın nabzı, bu tür raporlarda ve boş tartışmalarda atmamaktadır. Zamanı böyle geçirmek, sadece gevezelik yapmak olmaktadır. Bu açıdan, SHP raporunu tartışmak, bunu değerlendirmeye çalışmak bile anlamsızdır. Bu durum, tıpkı Ekim Devriminin öngününde ortaya çıkan *"Kurucu Meclis"* tartışmalarına benzemektedir. Bu nedenle, Lenin'in o dönemdeki sözleri daha çok öğretici olmalıdır. Gerçeğin ve hayatın nabzı dağdaki gerilladadır, fabrikada ve her yerde çalışan insanın elindedir, onların hareketinde, devrimci savaşta ve kitlelerin devrimci eylemindedir. Tek ve gerçek çözüm gücü bunlardır, ilerlemeyi ve gelişmeyi ancak bunlar sağlayabilir, 12 Eylül'ün yarattığı kokuşmuşluğu yerlebir ederek yeni hayatı ancak bunlar kurabilir.

SHP raporu, İ. Beşikçi'nin tahliye edilmesi, her alanda Kürdistan sorunu üzerine yapılan tartışma ve eylemler çok önemli bir durum ortaya çıkarmıştır. Beşikçi'nin de belirttiği gibi, resmi ideoloji artık parçalanmıştır. Bu, sadece sosyalist ve devrimci güçler nezdinde böyle değildir, halk kitleleri nezdinde de böyledir. Egemen sınıf da artık bunu savunamıyor ve koruyamıyor. Egemen yapı, giderek daha çok artan bir dalgalanmayı, duraksamayı ve belirsizliği yaşıyor. Ordu, kendine havale edilen işleri yapamıyor. Bazen ortalıkta çok düşünüyor gibi görünüp de hiçbir şey düşünmeyen adamlar dolaşır. Türk Genelkurmayının durumu tıpkı buna benzemektedir. Her alanda yaşanan ve son derece ağırlaşmış olan bunalım, PKK önderliğindeki Kürdistan ulusal kurtuluş savaşının ulaştığı düzey ve kitlelerin başlayan eylemliliği bu durumu yaratmıştır. İdeolojik yapısı parçalanan faşist-sömürgeci rejim, temellerinden çatırdamaktadır. Bu durumu iyi kavrayan emperyalistler ve faşist yöneticiler, ipin ucunu kaçırmamak için, kitlelerin insiyatifi eline almasını önleyebilmek için ellerinden gelen her şeyi yapmaktadırlar. En küçük kitle hareketinin önüne polis ve asker barajını çıkarmaya çalışmaktadırlar. Fakat kitleleri durduran gerçekte bu baraj değildir, bu yan tali olanıdır; kitleleri durduran ve faşist barajı kırmasını engelleyen kendi durumlarıdır; devrimcilerin, kitlelere öncülük yapması gerekenlerin durumudur.

Bu durum artık kırılmalıdır. SHP raporu ve faşist rejimin benzer çabaları bir hiçtir, bunların geleceği belirlemeye gücü yoktur. Sadece, burada bulunmaması gerekenler, bu tür oyunların figüranı olmamalıdırlar. Devrimciler ve halk kitleleri gerçekleri iyi görmelidirler. Kaderlerini kendi ellerine alma fırsatını, halk iktidarına, devrimci-demokratik iktidara yürüme fırsatını yakalamalıdırlar. Bu fırsatı iyi kullanmayı bilmek, faşist-sömürgeci rejim üzerine topluca yürüyüp kesin sonuçlar almayı başarmak gerekir. Kürdistan'da somut talepli ve büyüyen bir eylem vardır, fakat Türkiye'de faşist rejime alternatif bütünsel bir hareketin ortaya konması zayıftır, henüz yeterli düzeyde yoktur. Bu durumun aşılması, güncel koşullarda çok büyük önem taşımaktadır. Faşist-sömürgeci rejime karşı, tüm çalışanlar için tam bir demokrasiyi öngören gayet somut ve açık bir programı ve bu program için savaşan kitlelerin devrimci eylemini alternatif olarak çıkarmak gerekir. Bu temelde kesin bir ayrışma ve bunu kabul edenlerin en geniş birliğini yaratmak, söz değil eylem yapmak, halk kitlelerinin faşist rejimin barajlarını aşıp rejimin üzerine yürümesini sağlamak, güncel görevleri yerine getirmenin ve geleceği kazanmanın tek yoludur. Bugün Türkiye'nin sorunlarını çözecek tek güç, Türk ve Kürt halklarının demokratik iktidarıdır. Geleceği, bunun için savaşanlar yaratacaktır.

CEPHE-BİRLİK ÖRGÜTLENMESİ KİTLE ÖRGÜTLENMESİDİR

Kürdistan'da ulusal kurtuluş cephesinin siyasal anlamı, örgütsel biçimi ve geliştirilme tarzı netleşmiştir. Her ne kadar bazı "malum" güçler ısrarla, ulusal birliğin ve ulusal mücadelenin yolunun "mevcut örgütlerin ittifakından geçtiğini" söylüyorlarsa da siyasetin, pratiğin ve kitlelelerin eylemleriyle bunları yalanladığını, cephe örgütlenmesi ve mücadelesinin tüm emekçi ve ulusal sınıf, katman ve grupların eylem içinde, aynı sloganlar etrafında ittifakından ve örgütsel bütünlüğünden geçtiğini biliyoruz.

Bu anlamda cephe konusunda teorik, örgütsel ve pratik netsizlik içinde değiliz. Netsizlik ve yetersizlik kitle denizini örgüt ve mücadele kanalına seferber etmede ortaya çıkmaktadır. Devrimci mücadelede yurtsever güçlerin her yetmezliği düşmanın hesabına yazılan bir puan anlamına gelmektedir. Devrimci-yurtsever çalışmamızın ağırlığının ülkemizde ve bir parçasının da ülkedekiyle organik bütünlük içindeki dış alanlarda yürütüldüğünü biliyoruz. Ülkemiz politik ortamını da biliyoruz. Dünyanın en gerici teörü halkımıza uygulanıyor. Kitleleri örgütleme çalışmamız bu koşullarda olacaktır. Açıkçası, işkence, çatışma ve tutuklama ile içiçe bir çalışma. Ve bu koşullarda kitleleri korumak, topyekün örgütlenme ile mücadeleye çekmek zorundayız. Kitlelerin ideolojik ve politik olarak önemli oranda kazanılmış olması, kitlelerin düşman terörüne rağmen korku sınırlarını aşmış olması ve sömürgecilerin her uygulamasına karşı kitlesel tepkiden yana olmaları çok önemli bir avantaj olmakla birlikte, tüm bu kazanımlar kitlelerin öğretmeni olacak devrimcilerin zaaf ve yetmezliklerini meşru kılmaz. Hatta mevcut koşullarda bu zaaflar çok daha fazla tahribat yaparlar.

Süreç kitle örgütlenmesi ve mücadelesi süreci olduğuna göre her parti ve cephe kadrosunun başarısı, kitleler içinde kurduğu ilişki sayısı, kitle eğitimi ve örgütlenmesinde sağladığı başarı ve eyleme kaldırdığı yurtsever sayısı ile ölçülecektir.

Kitle örgütlenmesinde aşılması gereken yetersizlikler şunlardır:

Birincisi; Cephe örgütlenmesinde **parti-cephe birliği** ve **parti-cephe ayrılığı** tam kavranamıyor. Bu yetersizliğin en önemli kaynağı da parti kadrosunun cephe faaliyeti karşısında görevlerini kavrayamamasıdır. Parti kadrosunun görevi cephe örgütlenmesi yaratmaktır. Yani kadro doğrudan kitle çalışması yürütür. Kitle çalışması, sadece cephe çalışanına has değildir. Cephenin siyasal kapsamı parti olgusunun da çok ötesindedir. Cephe, ulusal bağımsızlık mücadelesinde varılması gereken en temel amaçtır. Parti ile cephe ayrı iki olgu olmakla birlikte birbirinden ayrılmazlar. Bir kadro şunu diyemez, "ben partiliyim, sadece parti çalışması yürütürüm". Hayır, bir partili cephe çalışması yürütür. Bir kadro, cephe-birlik örgütlenmelerinin eğitim ve mücadele sorunlarına kendini hasretmek zorundadır. Cephe içinde parti olgusu ayrı bir olgudur. Lenin yığını, parti ve parti çekirdeklerini koruyan ve besleyen kaynak olarak değerlendirir. Gerçek de budur. Öncü kendini yığınla ayrılaştırmak zorundadır. Öncülük yetkinlikle sağlanır. Yığın içinde erime, onların bilinç ve örgütsel dağınıklık durumuna gerileme değil, yığınlara kendini kabul ettirme, onları öncülüğüne inandırma, onların yaşam tarzı, olanak ve duygularını kavrama olarak anlaşılmalıdır.

Kadro bu çalışma içinde cephe çalışanı gibi olmalı, diğer cephe çalışanları ile aynı inisiyatifi paylaşmalı, onlara tepeden bakmamalı, onları cephe çalışmasını ilgilendiren tüm politikaların tartışılıp karara çıkarılmaları çalışmasına katmalıdır.

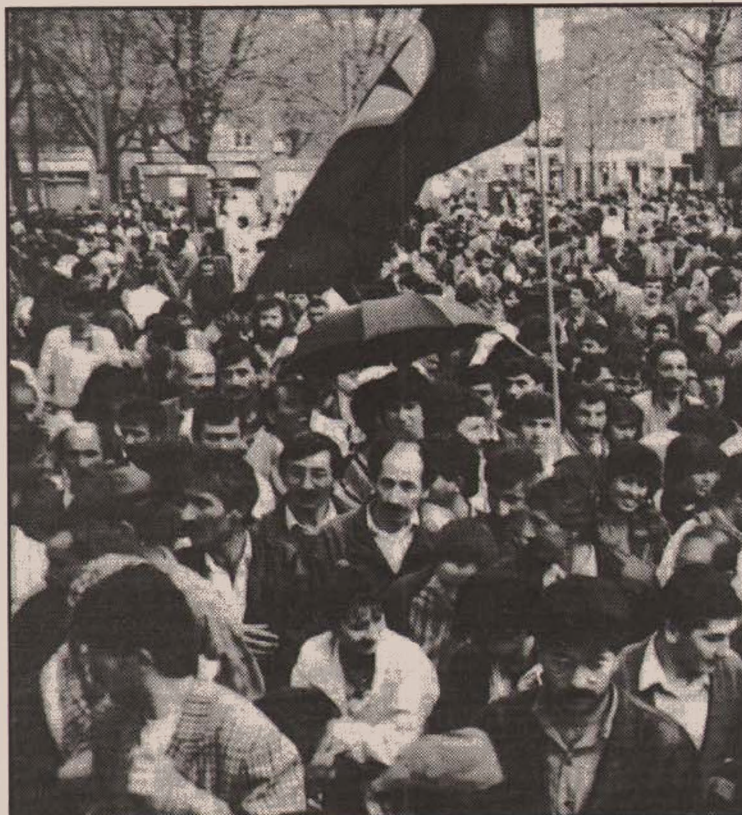
Kadro çalışma nesnesi olarak kitleleri görmelidir.

İkincisi; Cephe örgütlenmesini plan, program ve talimatlarla sınırlama yetmezliğidir. Evet, cephe çalışması plan-programa dayanmak zorundadır. Fakat, sürekli planla yetinme cephe çalışmasını kağıt üzerinde bırakır. Eğer planlarla devrim olsaydı, devrim çok kolay bir iş olurdu. Oysa biliyoruz ki, asıl gelişme bu programları pratiğe aktarma yetkinliği ile sağlanır. Devrimin sürekli planlarla uğraşan bürokratlara değil, üretken bilinçli cephe işçilerine ihtiyacı vardır. Çoğunlukla çalışmamızda iki ölçü arasında duruyoruz. İkincisine varmayı, üretken olmayı beceremediğimiz için, sürekli hazır teorik formüllere sarılıyoruz. Sonuçta ya yerimizde sayıyor ya da kısır bir döngü içinde kalıyoruz. Bu yetmezliğin özünde eğer, bilinçli ve müzmin bir küçük-burjuva bürokratizmi yatmıyorsa, bu kısırlığı aşmanın tek yolu vardır, o da bilinci ve yaratıcılığı, plan ve programları pratiğe geçirmenin sorunları üzerinde yoğunlaştırmaktan geçer.

Üçüncüsü; Dar pratik hastalığıdır. Çalışmada genel bir ajitasyon ve propaganda ile yetiniyoruz. Aylar ve yıllar geçiyor, halen çalışma tarzı aynı. Plan ve program yok. Halbuki amaç, örgüt yaratmak ve yurtseverleri bilinçli örgüt sorumluluğu altına sokmaktır. Bu yapılamıyor. Nedeni de açık; sorumlu bilmiyor, bilmek için de kendini eğitmiyor, işin kolayına kaçıyor, bilinenle yetiniyor. Kitle artıyor, sorunlar büyüyor, halen çözümler aynı kalıyor. Neticede pratik gelişme, çalışanın bilinç ve örgütleme kapasitesini aşıyor. Sorumlu, pratik görevler altında eziliyor. Çare olarak iki yönteme başvuruyor; ya sekterizme sapıyor ya da gerileyerek her anlayışa taviz veren bezgin bir konuma düşüyor. Gerçekte bu tutum bir ulusal kurtuluşçunun tutumu olamaz; bir cephe kadrosu hem kitlenin öğretmeni hem de öğrencisi olmak zorundadır. Tabi ki her duruma uygun elde hazır reçete olamaz. Cephe kadrosu, sürekli kendini eğitmeli, eğitimi kitle eğitiminin önünde seyretmeli, örgüt ve mücadele sorunlarına bu bilinciyle ve deney birikimiyle yeni yeni çözümler getirmelidir. Pratiğin zenginliği, hergün karşımıza yeni yeni görevler çıkardığına göre, bir cephe kadrosu belirlediğimiz ölçülerde bir üretkenlik içinde olmalıdır.

Dördüncüsü; Cephe çalışmalarında süreklilik sağlanamıyor. İnsan denizinde çalışacak uygun elemanın yokluğundan sürekli yakınılıyor. Devrimin ustaları bunu "orman denizinde ağacı görememek" hastalığı olarak değerlendiriyorlar. Bu durum çalışmalardaki aksaklığın en önemli nedenlerinden biridir. Bu yetmezliğe nasıl düşüyoruz? Çoğu kez tıkanıklığı aşmanın çaresini yöneticileri değiştirmekte buluyoruz. Böylece çalışanın özgül bir alanda deney kazanmasını önlemiş oluyoruz. Yeni gelen de, var olan deney birikiminden yararlanmıyor. Tekrar sıfırdan başlıyor. Ya da insan eğitmesini ve örgütlemesini bilmiyor. Kitle geriliğini öne alıyor, bunlardan ürküyor, aşmanın yöntemlerini bulamıyor, görev verileni eğitemiyor, yetmezliklere kırıcı yaklaşıyor; bu sekter yaklaşımla insanları kaçırtıyor ya verimsiz bir çalışmaya hapsediyor ya da kendiliğindenci monoton bir çalışmanın içine hapsoluyor.

Bir yönetici, yönetim gücü olandır. Kendini eğitmeyen başkasını da eğitemez. Cephe-birlik sorunları üzerine yoğunlaşmayan başkasını da yoğunlaştıramaz. Bir yönetici araştırır, yenilik içinde olur. Özgül konusu üzerinde yoğunlaşır. Bu konuda bir uzman profesyonelliğine ulaşır. Yenilik ve yeni çözüm olmadı mı kitleye bıkkınlık gelir, birlik çalışmalarına karşı ilgisi azalır.

Beşincisi; Cephe-birlik çalışmalarında kitleye inisiyatif kazandırılmalıdır. Kitle bilinci küçümsenmemelidir. Birlikler, kitlelerin örgütlü inisiyatifinin ve kararlarının geçerli olduğu platformlardır. Yazılı formasyonla, toplantılarla, aynı faaliyete mümkün olduğunca çok kişi katmayla ve onları sorumluluk altına almayla kitlelere politik-örgütsel inisiyatif kazandırılabilir.

Yaklaşım eğitici, kollektif ve yapıcı olmak zorundadır. Bunun anlamı üzerinde cephe kadrosu iyice düşünmelidir. Birlik çalışması kadro üretim okuludur. Amaç kitleden gittikçe daha fazla sayıyı kadrolaştırmak olmalıdır. Kadrolaştırma, uygun görev, yeteneklerin isabetli tespiti, eğitim, çalışmada yapıcı denetim ve yardım etme sorunudur. Eğer, kitlenin önüne hemen "cephe çalışması eşittir evi ve işi terketmek" dayatmasını koyarsak, kitleleri ürkütür ve kaçırtırız. Yöntem, kişilere konumuna göre iş vermeyi becerebilmektir. Çoğunlukla bunu beceremiyor, beceriksizliğimize yönelmek yerine, suçu "kitle geriliklerine" yüklüyoruz.

Tekrar vurgulamayı gerekli görüyoruz; cephe-birlik çalışması her yurtsevere görev verme çalışmasıdır. Okulda öğrenciye, fabrikada işçiye, camide imama, evde kadına, memura, esnafa, öğretmene vd.'ne iş verme sorunudur. Cephe yöneticisinin başarısı bu görevlendirmeyi ve yürütmeyi becerebilme kapasitesinde yatar.

Altıncısı; Kitle sorunlarına yaklaşımda sergilenen yetersizliklerdir. Biliyoruz ki kitlemiz içinde aşiretçi, aileci anlayışlar ve mezhep düşünceleri etkindir. Belli güçler de bu ayrılıkları derinleştiriyor ve bu amaçla örgütler kuruyorlar. Ayrıca Avrupa alanının kültür ve sosyal yaşamının kitlemiz üzerindeki etkileri de somut. Bunları dikkate aldığımızda eğitimin önemi ortaya çıkıyor. Yaklaşımımız her türlü sekterlik, önyargı ve liberal tutumdan uzak olmak zorundadır. Tabi ki hiç bir bölgesel, aşiretsel, ailesel ve dinsel ayrılığa taviz verilmeyecektir. Fakat biliyoruz ki bunlar, slogan düzeyinde tavır almakla aşılmazlar. Eğitim, demokratik yaklaşım, yurtseverleri ortak çalışmalara çekme, sorumluluklarını arttırma ve tüm yurtseverleri ortak bir duygu etrafında birleştirmekten geçer. Eğitimi bu anlamıyla bilinçlendirme - örgütleme - mücadele etme ekseni bütünlüğü içinde değerlendireceğiz.

Fakat pratikte bunlar yapılamıyor. Her birliğin, genel cephe ve özel olarak da kendi örgüt ve mücadele sorunları üzerinde kitlesini eğitme çalışması sürekli olmalıdır. İşte yapılamayan bu çalışmadır. Birlik yönetimleri bildiri dahi çıkaramıyor. Kendi birliklerini ilgilendiren gelişmeleri bile izleyemiyor, bülten çıkaramıyor, eğitim konusunda iddialı olamıyor. Kürdistan'da muazzam bir ayaklanma deneyi yaşandı. Bu deneyler bile birlik yönetimleri tarafından incelenemiyor. Demek ki çalışmalardaki geriliğin kaynağına kitleleri değil, örgütlü öncü güçlerin darlık ve yetmezliğini koyacağız.

Yedincisi; Cephe-birlik çalışmalarında sergilenen siyasal darlıktır. Cephemiz kitleler üzerinde egemenliğini gittikçe arttır-

maktadır. Mücadelemiz hem Türkiye'de hem Ortadoğu'da hem de Avrupa'da otorite kazanmıştır. Çalışmalarımız, mücadelemizin bu siyasal saygınlığına ve onu daha da arttırmaya denk düşmelidir. Kendi kabuğuna çekilmiş, dar bir çalışma içine gömülmüş, verimsiz birlik çalışmasını aşamayan bir birlik yönetimi başarısız bir yönetimdir. Halbuki çalışmalarımızla geniş çevrelere açılmalıyız, hep bunun planlaması ve çabası içinde olmalıyız. Toplantılar, yayın, propaganda ve kitlesel eylem gücümüzle en geniş çevrelere ulaşmalıyız. Biz ise kendimizi hep dar bir çevre içinde hapsediyoruz. Dışımızdaki hiçbir şeyden haberimiz olmuyor çoğunlukla. Açılımda karşılaştığımız en küçük bir aksiliği büyütüyor, bundan ürküyor, neticede tekrar kendi dar kabuğumuza çekiliyoruz. Gerçekte mücadelemizin haklılık ve saygınlığı değerlendirildiğinde, geniş ufuklu bir çalışmayla Kürt küçük-burjuva gruplarının kitle kaynağını kurutabiliriz. Önemli bir tıkanmayı yaşayan Türkiye sol hareketinin bu durumunun aşılmasında birlik olarak da katkı yapabiliriz. Çeşitli ilerici güçlerle yararlı dayanışmalar geliştirebiliriz. Tutucu olmamalı, yayılmadan çekinmemeliyiz. Mücadelemizi ilgilendiren her platformda hazır olmalıyız. Birlik üyelerimizi bu doğrultuda eğitmeli ve görevlendirebilmeliyiz.

Sekizincisi; Ülkeyle bağ ve mücadelenin kadrosal ihtiyaçlarının karşılanmasında da önemli yetmezlikler içinde oluyoruz. Bir yayın ülkede bir silahtır. Bir telefon konuşması bir talimattır. Bir kurye bir örgüt ve güçlü bir propagandadır. Cephe-birlik yönetimleri olarak bizler kadro üreteceğimize, gelişme sorunlarıyla başa çıkamayınca, sürekli üstten kadro talep ediyoruz. Bu talep isabetli değildir. Kadro saksıda yetişmez. Pratik içinde yetişir. Kendisi dar olan bir yönetici, kitlenin kendi darlığını aşmamasını ister. Bir cephe yöneticisi şu soruları kendine sürekli sormalı ve cevaplarını bulmalıdır: Kendimi ne kadar eğittim, birlik sorunlarına ne kadar egemenim, birlik kitlesini nasıl eğitmeliyim, ne zaman hangi konuda bildiri çıkarmalıyım, uluslararası alanda hangi platformları ve nasıl değerlendirebilirim, ülkeyle bağlarımı nasıl geliştirebilirim, birlik sorunlarım nedir ve nasıl çözebilirim, bildiri ve bültenleri basacak kaç yazıcı, kaç teknik eleman buldum, ülkedeki kitleme çalışmalarımı ne kadar yansıttım, bunun yol ve yöntemleri ne olmalıdır vb.

Dokuzuncusu; Çoğunlukla devrimci çalışmanın esası olan çalışma tarzının temel uygulamaları üzerinde ciddi yetmezlikler içinde oluyoruz ve bu yetmezlikler de tüm çalışmalarımızı koşullandırıyor.

Cephe çalışmasında **kollektivizm** esastır. Kollektivizm, çokluğun bir eylemidir. Ancak birey tek başına olsa bile kendine karşı kollektif olmak zorundadır. Bu, çalışmasının günlük ve dönemsel uygulamasının program ve talimat ilkeleriyle kıyas gücüdür. Günlük çalışmasında, kendini bu eleştiri uygulamasına tabi tutan bir cephe kadrosunun yapacağı hata oranı oldukça düşer. Bir birlik yönetimi kollektif çalışmak zorundadır. Kollektivizmin en güçlü zemini toplantılardır. Eğer toplantılar düzenli yapılır, toplantılara hazırlıklı gelinir, tartışılır ve çözümlere varılabilirse kollektivizm sağlanmış olur. Biliyoruz ki, birlik çalışmalarındaki tıkanıklığın çoğu yönetimden başlayan bu toplantı ve kollektivizm yetkinliğine ulaşamamaktan kaynaklanmaktadır. Biçimsel toplantılara gidiyoruz, çözümlere ulaşamıyoruz. Kendimiz kollektif ve çözümleyici olamayınca, kitlelere de çözümleyici olarak yaklaşamıyor ve kollektivizmi onlara yayamıyoruz. Kitle kollektivizmi, biçimde değil özde kitleleri cephe politikasına ortak etmektir. Fakat ağavari yaklaşımlarla, hazır reçeteleri zorla benimsetmekle, hazır kararları onaylatmakla kollektivizm sağlanmaz. Kitleler, bilinçli ve demokratik onaylarından geçmeyen kararların uygulanmasına gönüllü katılmazlar. Neticede pratik, bir avuç birlik yöneticisinin omuzlarına biner. Bu da yönetimi boğar. Ortaya herşeyi kendinde merkezileştiren yönetici tipi çıkar ki, bu hamal çalışmayla fazla mesafe alınmaz ve tıkanma gelişir.

Çalışma tarzının bir uygulaması olan görevlendirmelerde çok hata yapılabiliyor. Birlik çalışmalarını yaymak tabi ki çok kişiye görev vermekten geçer. Fakat sadece görev vermek yetmemektedir. Görevi kavratmak, denetlemek, eğitmek ve ortaya çıkacak hatalar ile yetmezliklere karşı eğitici ve hataları aşıcı tarzda yaklaşmak önemlidir. Çoğunlukla bu yaklaşımı beceremiyoruz. Hatalara karşı kırıcı oluyoruz ya da birden bire ağır sorumlulukla çalışanları ürkütüyoruz.

Cephe-birlik çalışması örgütlü çalışma olduğuna göre, ilk adımdan soruna örgütlü yaklaşılmalıdır. Her temel alanda **komiteler, çevreler, dağıtım ve propaganda grupları** ve **temsilcilikler** oluşturulabilmelidir. Bir anlamda bu örgütlenme amaçtır. Ve bu sağlanmadan güçlü bir birlik çalışmasından bahsedilemez. Bu örgütlenmeler işçiler, gençlik, esnaf, kadınlar, memurlar, imamlar vd. halk kesimleri arasında oluşturulur. ARGK, köylerde halkın özyönetim organları olarak "Komen Gel-Halk Komiteleri"ni örgütlüyor. Bunun şehir kitleleri içindeki karşılığı okulda, fabrikada, mahallede, camide vb. yerlerde kurulan cephe-birlik örgütleridir. Bir çevre ya da bir temsilci de birlik örgütüdür. Amaç halkı en küçük birimine kadar örgütlemek, devrimci-ulusal propagandanın etki alanına almak ve mücadeleye çekmektir.

Bir komite nasıl kurulur, görevi nedir, çalışma tarzı nasıldır vb. soruların cevabı çok verilmiştir. Yukarıdaki açıklamalarımızla da bunlara genel anlamda cevap bulmayı hedefledik. Alanların özellikleri örgütlemede çeşitli yöntem farklılıklarını zorunlu kılarsa da bu yöntemlerin özü her mücadele alanı için geçerlidir. Örneğin ülke zemininde yürütülecek çalışmada gizliliğe aşırı dikkat edilmek, kitlerin ve özellikle örgütsel ilişkilerin güvenliğine özel olarak önem vermek, örgütleme yöntemlerini çeşitlendirmek ve düşman terörüne karşı etkili caydırıcı örgütlenmelere gitmek zorunludur.

Kitle örgütlenmesinde sık sık içine düştüğümüz ve aşmamız zorunlu bazı ilkeleri genel hatlarıyla koymaya çalıştık. Her cephe çalışanının, her yurtseverin bunları ve daha önce yayınlanmış cepheye ilişkin örgütsel yazıları değerlendirmeden geçirmesi, yetmezliklerimizin aşılmasının zorunlu bir diğer adımıdır. Çünkü, neticede sonucu doğuran bireyin kendi yetersizliklerine isabetli ve bilimsel yönelimidir.

Gelecek sayıda İşçi Birliği'nin örgütlenme sorunları

PKK II. Ulusal Konferansı, "Cephe birliklerinin kitle içinde çalışma tarzı, olanakları ve örgütleme araçları" kararından

Cepheyi örgütlemek, bir ulusu örgütlemek ve harekete geçirmek demektir. Bir ulusun bağrında ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel, dinsel binbir çelişki vardır. Hepsinin ortak paydası ise, sömürgeci düşmanla olan temel çelişmedir, yani ulusal çelişmedir. Bu çelişme, diğer tüm çelişkilerin başında gelir ve istisnasız, diğer tüm çelişkilerin çözümünü kilitleyen de budur. Durum böyle olunca, ulusun bu ortak paydada örgütlendirilmesi ve bunun da, çelişkinin çözüm yöntemi olan savaşa oturtulması esastır.

1- Kitleler, günlük basit çelişkilerinin çözümüne yöneltilerek harekete geçirilirler. Ve bu hareket ulusal kurtuluşa akıtılır. Ekonomik bir grev, bir sosyal protesto kitlelerin kısa vadeli, günlük çelişkilerinin ifadesidir. Bunların birikimi ve düzen içinde çözümün mümkün olmaması, hareketi siyasal boyutlara tırmandıracaktır.

2- Bir çelişki demek, bir çalışma ortamı demektir. Ve her çalışma ortamının kendisiyle birlikte getirmiş olduğu çalışma olanakları mevcuttur. Dolayısıyla, ulusu sürekli etkileyecek, hareket psikolojisi içinde tutacak bir çalışmayı yapmak mümkündür. Bu, oldukça canlı bir çelişki ortamının her gün çözüme kavuşturulmaya çalışılmasıyla olacaktır. Toplumsal sorunlara günlük müdahale zorunludur.

3- Ulusal kurtuluş savaşımızın temel hedefi, ulusu demokrasiye kavuşturmaktır. Bu, tüm sorunların demokratik bir ortamda çözümlenmesi anlamına gelir. Dolayısıyla, ulusu örgütlemeye çalışmak ve harekete geçirmek, bunu özüne göre gerçekleştirmek zorunludur. Ulusun her katmanı, her bölüğünün kendi sorunları üzerinde eğitilerek, bizzat çözümünü kendisinin yüklenmesi ve bu temelde gücünü açığa çıkarması sağlatılmalıdır. Bunun için, ulusun birliğine ve ulusal kurtuluş savaşına hizmet edebilecek her araç, yöntem ve biçim kullanılmalıdır. Bu bağlamda, legal, illegal çalışma biçim ve olanakları, doğal olarak varolan olanakları mücadelede kullanmak sonuna kadar zorlanmalıdır.

Tüm bunlara bağlı olarak;

a) İşçileri legal ve illegal sendikalar içinde örgütlemek ve bunlar aracılığıyla işçi sınıfı hareketi üzerinde etkili olarak, işçiyi ekonomik, sosyal ve siyasal mücadeleye katmak.

b) Legal esnaf kuruluşları içinde çalışmak, mümkünse ele geçirmek ve bunların tepesinde çöreklenen işbirlikçi-kompradorları tasfiye ederek bu kuruluşları sömürgeciliğin yerel kurumları olmaktan çıkarmak.

c) Taşımacılığın önemli bir işlev gördüğü Kürdistan'da, genellikle büyük sermaye çevrelerinin ve MİT'in kontrolünde olan sınırlı sorumlu taşıyıcılar kooperatiflerinde çalışmak ve bu kooperatifleri ele geçirerek, ulusal kurtuluşta bunlardan faydalanmak.

d) Legal ve illegal okul dernekleri kurmak ve öğrenci gençliği bu yönde geliştirilecek faaliyetlerle ulusal kurtuluş temelinde harekete geçirmek ve eğitmek.

e) Spor kulüplerine girmek: Sömürgecilerin spor yoluyla siyasetten uzaklaştırmak istediği önemli bir gençlik potansiyeli vardır. Mahalli ve semt takımları olarak biraraya gelen gençlik, bizim için de hazır bir potansiyeldir. Buralara girip çalışmak ve gençliği mücadeleye çekmek, bunun için de uygun yöntemleri geliştirmek gerekir.

f) Legal ve illegal üretim kooperatifleri kurmak: Sömürgecilerin Kürdistan'a dönük ekonomik politikasının talancılığına karşı tavır alınmalı. Üreticinin, ürünü değerlendirmesine yardımcı olunmalı ve aynı zamanda ulusal kurtuluş savaşımıza ekonomik bir katkı odağı haline getirilecek kooperatiflerin kurulmasına gidilmelidir. Bunlar, özellikle kırsal kesimde tarım ve hayvancılık dallarında rahatlıkla geliştirilebilinir ve geliştirilmelidir.

g) Halk arasındaki geçimsizliklere müdahale etmek ve halk barışı temelinde çözümüne yardımcı olmak. Bu bağlamda, kan davaları, arazi anlaşmazlıkları, alacak-verecek sorunlarının uygun yöntem ve araçlarını halka kavratmak.

h) Halkın günlük etkinliklerini bir ulusal etkinliğe dönüştürmek. Buna bağlı olarak düğün vb. toplantıları bir propaganda ve ajitasyon platformuna çevirmek; halkın kaynaşmasına araç haline getirmek.

i) Ulusal renkleri (kırmızı-yeşil-sarı) yaygın bir tarzda, yaşamın her alanında kullanmak.

j) Günlük yaşantıda Kürt dilini yaygınlaştırmak, günlük ilişkiyi bununla sağlatmak.

k) Çocuklara Kürtçe ve şehit isimleri vermek, halkı buna teşvik etmek.

l) Subay ve polislere ev vermemek ve kırsal özellikleri yoğun olarak yaşayan kentlerde hala devam eden ortak çalışma biçimlerini geliştirmek, teşvik etmek.

m) Halk arasında maddi ve manevi yardımlaşmayı güçlendirmek, teşvik etmek. Bu temelde, ekonomik yardımlaşma, yas törenleri ve şenliklere katılım geleneği güçlendirilmeli, yaygınlaştırılmalıdır.

Belçika Parlamentosu'nda Kürdistan Sorunu

Kürdistan sorunu, diğer Avrupa ülkeleri parlamentolarında olduğu gibi, Belçika Parlamentosu Dışilişkiler Komisyonu'nda da tartışma konusu oldu.

29 Haziran tarihli Dışilişkiler Komisyonu'nun kamuoyuna açık toplantısında Kürdistan'daki insan hakları ihlallerine ilişkin iki önerge verildi. İlki, Sosyalist Parti temsilcisi M. Sleeckx tarafından hazırlanan, "İnsan hakları ihlali ve buna her zaman kurban edilen Kürt halkı" başlıklı önergeydi. İkinci önerge ise, Çevreciler temsilcisi Van Dienderen'in hazırladığı, "Belçika politikasının Kürtlere karşı tutumu" başlığını taşıyordu. Her iki önerge ve getirdiği tartışmaları, toplantı tutanaklarından aktarıyoruz:

1. ÖNERGE:

Sosyalist Parti temsilcisi M. Seleeckx:

Kürdistan 400.000 kilometrekare üzerine kurulmuş, 5 ülke tarafından paylaşılmış (İran, Irak, Türkiye, SSCB, Suriye) bir ülkedir. Nüfusu 25 milyona yakındır.

Temel insan hakları her zaman Türk, Irak, İran ve Suriye devletleri tarafından alaya alınmaktadır. Suriye ve Türkiye'de Kürt dilinin konuşulması veya Kürt gelenek ve göreneklerine uygun kıyafetlerin giyilmesi insanların yıllarca mahkumiyetine neden oluyor. Bunun yanında en doğal hakları olan Kürt müziğinin dinlenmesi bile yasaklanmıştır.

Kürtler, sürekli tutuklanmakta, işkenceden geçirilmekte ve öldürülmektedirler. Köyler, Türk ordusu tarafından tehdit altında tutulmakta ve öldürülen kişilerin cesetleri yok edilmektedir.

Kürdistan'da Türk ordusunun ev baskınları "Birlik operasyonu" adını aldı. Bunun yanında, Kürdistan topraklarına ait olmayan bölgelerde bile Kürt halkından olanlara baskı ve işkence yapılmaktadır. İnsanlar baskı görmekte, tutuklanmakta, işkenceden geçirilmekte ve hatta öldürülmektedir. Birçok kişinin hayatı tehlikededir ve tehdit edilmektedir.

Kürtlerin Türk politik partilerine üye olmaları sistematik olarak engellenmektedir. Sosyal-Demokrat Halkçı Parti üyelerinden birkaçı korkutularak partiden ihraç edilmiştir. Birlik operasyonundan başka Türkler, ayrıca Çekiç operasyonu uygulamaya başlamıştır. Bu operasyonların kuruluş amacı, ev baskınlarını daha da düzenli bir şekle kavuşturmaktır.

İran, Irak ve Suriye'de yaşayan Kürt halkının durumunun Türkiye'de yaşayanlardan hiç bir farkı yoktur. Bu yüzden, Kürt halkının bu rejimlere karşı isyan etmesi ve mücadele vermesi bizleri şaşırtmamalıdır; özellikle İran, Irak ve Türkiye'de.

Uluslararası Af Örgütü, Ağustos 1988 tarihinde Birleşmiş Milletler Alt Komisyonu'na acil bir çağrı yapmıştır. Çağrıda; Irak'ta Kürtler üzerinde yapılan baskıların durdurulması ve insan haklarının ihlaline son verilmesini dile getiriyordu.

Yıllardan beri bu durumda bir değişiklik görülmemiştir. Üstüne üstlük Irak rejimi, silahsız ve korumasız halk üzerine cinayetler üzerine cinayet organize etmektedir. Yine aynı şekilde, politik suçluların büyük bir kısmı katledilmektedir. Mart 1988 tarihinde Irak rejiminin Kürt halkı üzerine kimyasal gazlar ve silahlar kullanması üzerine 20 bin kişi ağır şekilde yaralanmıştır. Kurbanların çoğunluğunu kadınlar, çocuklar ve yaşlılar oluşturuyordu.

28 Şubat 1988 tarihli Uluslararası Af Örgütü Raporu, Irak otoritelerinin Kürt çocuklarına yönelik sistematik baskı politikasını uygulama durumunu yansıtmıştır. Af Örgütü'ne göre, Irak rejiminin sistematik baskı politikası bir alışkanlık haline gelmiştir. Bu olay, aynı şekilde Türkiye'de de görülmektedir. Irak cezaevlerinde en az otuz çeşit olan işkence yöntemleri, siyasi suçlular üzerinde denenmektedir. Mart 1988 tarihinde gerçekleştirilen Halepçe katliamında elimize geçen haberler, Irak devletinin Kürt halkına karşı kimyasal silahlar kullandığını açıkça göstermektedir. Bunun yanında, yine aynı şekilde elimize geçen belgelere göre Süleymaniye bölgesinde de Kürt halkına karşı biyolojik silahlar kullanılmaktadır. Fakat bugüne kadar dünya genelinde bütün bu hareketlere yönelik hiç bir inisiyatif alınmamıştır.

Irak rejiminin 230.000 Kürdü Süleymaniye bölgesinden sürgün etme girişimlerine girdiğini, 13 Nisan 1990 tarihinde "Morgen" ve "Standaart" gazetelerinde okuyabildik. Halk bölgeyi terk ederken evlerini en iyi durumda bırakmak ve sadece kendilerine gerekli eşyalarını götürmek zorunda bırakıldı. Bu da bize, Irak devletinin buraları Arap göçmenlerle doldurmak istediğini açıkça ıspatlamaktadır. Sürgün edilen Kürtler, Ürdün sınırına yakın olan ıssız bir yerde kamplara yerleştirilmiştir.

Kürdistan'da insan hakları günden güne ihlal edilmektedir. 25 milyon nüfusu olan halk, soykırım ile karşı karşıyadır ve tehdit edilmektedir; tarihsel uygarlıkları ve kültürleri haritadan silinme riskini yaşamaktadır.

Bütün bu nedenlere dayanarak Belçika devletinin ve örgütlerinin Irak'taki Kürt çocuklarının haklarının ihlali konusuna eğilmelerini ve uluslararası bir heyetin Irak'a gönderilmesi için UNICEF'e çağrı yapmalarını talep ediyorum. Bununla birlikte Türk, İran, Irak ve Suriye devletlerinin uyguladıkları işkenceleri ve cinayetleri durdurmaları için müdahale edilmesini öneriyorum. Belçika devleti ve örgütleri Irak devletini sıkıştırıp kimyasal silahları kullanmaktan vazgeçirmek için müdahale etmek zorundadır. Belçika devleti, Birleşmiş Milletler ve uluslararası örgütler, Irak'ın kıyımını durdurmak için ellerinden geleni yapmalıdırlar.

Belçika, soykırımın durdurulmasına yönelik uluslararası bir komisyonun gönderilmesi için diğer ülkelere de gereken çıkışı ve atılımı verebilir. Belçika bu atılımı verecek güçtedir.

2. ÖNERGE:

Bir önceki önergeden da anlaşıldığı gibi Kürt halkı, birçok vahşetin kurbanıdır. Belçika, bu duruma müdahale etmek için iyi bir yerleşim alanıdır. Ülkemiz, yaklaşık 10.000 Kürt barındırmaktadır. Belçika ile Türkiye arasında zengin ticari ortaklık vardır. Bu nedenden dolayı Belçika, bu durumdan yararlanarak Türkiye'ye insan haklarına saygı göstermesi için uyarıda bulunabilir.

Türk devleti büyük bir cürette bulunarak Kürt halkının özgürlük anlatımını kısıtlamak için resmi bir kararname çıkartmıştır. TBMM bu kararnameyi oylamamıştır. Bunun yanında Avrupa Parlamentosu, bu kararnamenin yürürlükten alınması için Türkiye'ye öneride bulunmuştur. Avrupa Parlamentosu, Türk devletine Kürtlerin kimliklerini, yani Kürtlerin varlıklarını kabul etmesi ve saygı göstermesi için ısrar etmektedir. Türk devleti Irak'tan gelen mültecileri, politik mülteciler olarak kabul etmemektedir.

Türkiye ile iyi ilişkiler beslemekteyiz. Geçen 26 Mart tarihinde Türkiye ile Belçika arasında ticaret meclisinde görüşmeler yapılmıştır. Bakan Claes, Türk devletinin bu dışa açılım politikasını kutlamıştır. Bizim iyi ticari ilişkilerimiz, Türk devleti üzerine baskı tayin etme müsaadesini veremez mi?

Irak'ta yüzlerce köy ve şehir yakılıp yıkılmıştır. Süleymaniye valisine göre 200 bin Kürt sürgün edilmiştir. Uluslararası Af Örgütü, Irak'ta merhametsizce ihlal edilen insan hakları bilançosunu çıkarmıştır. Avrupa Parlamentosu Irak'a karşı yumuşak değildir ve Avrupa Topluluğu adına bütün bu durumları düzeltici, uyumlu hale sokucu cevap beklemektedir. Acaba Avrupa Parlamentosu bizim dışişleri bakanımıza güvenebilir mi?

M. Seleeckx'in çağrısına katılıyorum ve uluslararası bir araştırma komisyonunun gönderilmesinden yanayım.

M. Eyskens (Dışişleri Bakanı):

İki önergeyi incelediğimizde, ikisinin de belirttiği açıklamalar gerçek ve doğrudur. Gerçekten Kürtlere muamele ediliş şekli utanç vericidir. Asıl bilinmesi gereken konu, Belçika'nın ne yapabileceğidir. Kürt trajedisi hiç bir kamuoyunun dikkatini çekmemektedir. Bu da, bizim, problemdeki yanlış idrakımızdır. Fakat bu konu için kendimizi kapıp koyuverecek politikamızı bozmamalıyız.

Türkiye'nin Belçika ile zengin tarihi ilişkileri vardır. Daha önce de birkaç defa Türk otoritelerini bu problem yüzünden sorgulamıştım. İnsan hakları sorunu, Türkiye'nin muhtemelen AT'ye üye olma dosyasını bloke etmektedir. Öyle ki, bu durum geçici olarak Aralık 1992'ye kadar askıda kalacaktır. Türkiye AT'ye üye olmak için elinden gelen gayreti sarfedecektir. Fakat en küçük bir engel çıktığında geri kaçmayı da bilmektedir.

Etnik azınlıkların sorunlarının büyük bir unsur meydana getirmesi nedeniyle güvenlik güçleri takviyelerini bir kat daha arttıracaklardır. Sınır sorunlarının ortaya çıkışıyla birlikte durumlar daha da karışık olmaya başlamıştır. Ulusal sorun, çok önemli bir sorun olmaya başlamıştır. Bu yüzden, başka türden çözümler tasarlamak gerekir. Azınlıklar, diğer ulusların sahip oldukları haklara sahip olmalıdırlar. Herkes kendi dilini, dinini, öğrenimini, basını varolan sınırları içinde uygulamalıdır. Kendi kendilerini yönetme haklarına sahip olmalıdır.

Belçika, Kürt halkının haklarını korumadan yanadır. İnsan Hakları Komisyonu ve BM (Belçika da içinde olmak üzere), İran ve Irak'a gönderilmek üzere sözcü seçmişlerdir. Ülkemiz, araştırmayı yerinde yapmak için her iki ülkeye de öneride bulundu. Fakat iki ülke de buna red cevabı verdi. Bütün uluslararası kuruluşlar ancak bu iki ülkenin izni ile araştırmaya başlayabilirler; o da araştırmaların bağımsız ve erkinlik içinde sürdürmeleri şartıyla.

Uluslararası İnsan Hakları Komisyonu araştırma kurallarına saygı duymayan, heyetleri kabul etmeyen hükümetlerin anlayışsızlıklarını sık sık kınamaktadır.

Kürt sorununu çözmek için gereken girişimlerde bulunup bir çözüm bulmaya çalışacağım.

M. Sleeckx'in, Dışişleri Bakanı'nın konuşmasına yanıtı:

Biliyorum ki, Irak'ta insan hakları ihlalini kontrol altına almak her zaman mümkün olmuyor. Türkiye'ye gelince; halen AT'ye nasıl gireceğini düşünmektedir. Bu açık görülen durum içinde, ülkemiz elinde bulunan baskı imkanlarını gerektiğinde kullanmalıdır. Belçika, diğer Avrupa ülkelerini sorunları derinlemesine incelemeye teşvik edebilir ve bu güce de sahiptir.

Türkiye kasalarına ayrılan 600 milyon ECU, yani 700 milyon dolar, muhtemelen Türkiye'nin insan haklarına en iyi şekilde bir çözüm getirmesi şartıyla verilebilir.

Diğer bir isteğim de, toplantıda bulunan diğer grupların gündem maddelerinde ısrarla Belçika devletinin bir şeyler yapması gerektiğini bildirmeleridir. Acaba bu isteğimi kabul edebilirler mi?

Van Diенderen'in yanıtı:

Şu anda elime geçen haberlere göre 27 Kürt 9 Haziran tarihinde Çevrimli köyünde katledilmiştir. Türk otoritelerine göre, bu kanlı olayın sorumlusu "terörist"lerdir. Bu olay bize, olay yerine bir araştırma komisyonunun gönderilmesine fırsat vermektedir. Öyle sanıyorum ki, bugün yaptığımızdan daha çok şeyler yapabiliriz.

Avrupa Parlamentosu'nun yaptığı somut çağrıya katılabilir miyiz?

Türkiye bile Kürt mültecilerini ancak para yardımı yapılması şartıyla kabul edeceğini belirtmektedir. Fakat bu öneri devletimiz tarafından incelenmektedir. Belçika günümüzde ne yapmaktadır?

Maes'in yanıtı:

Toplantı sırasında Kürtlerin tarihsel trajedisine pek değinilmedi. Körfez savaşından sonra, iki taraf da düşmanlarına yaptıklarını Kürtlerin üzerine atmaya çalıştılar. Tanıtma yöntemi nasıl olursa olsun, kurban olanlar her zaman Kürtlerdir.

Uluslararası düzeyde Kürtlerin hakları sorunlarını çözmeye çalışmalıyız.

Suriye, Irak, İran devletleri çok güçlü bir şekilde silahlanmış ve insan haklarını takmayan devletlerdir. Problemleri bütünlüğü içinde görmemiz gerekiyor.

Çok sayıda Türk, ülkemizde yaşamaktadır. Kürt sorunu, aynı zamanda iki ülke topluluğu arasında sorun çıkarmaktadır (Türk-Kürt toplumları). Türk devletinin Kürtlere uyguladığı politikayı kesinlikle kabul etmediğimizi kafalarına sokmamız gerekmektedir.

Belki gelişen teknolojimiz Kürt sorununa bir çözüm getirebilir. Bu da, Ortadoğu ülkelerinin, sorunları çözmeye katılımları şartıyla olabilir.

Kürt sorununu ne kadar arka plana alırsak, o kadar çok Kürt katledilecektir.

Van Wambeke, Van der Maelen, De Raet ve Maes'in ortaklaşa sundukları önerge:

Sleeckx ve Van Diendereп'in, "İnsan hakları ihlali ve sonuçta kurban olanlar Kürtlerdir" başlığı altındaki önergelerini ve dışişleri bakanının bu duruma cevabını dinledik.

- Belçika devletinin elinde olan gücünü insan hakları ihlali olan ülkelere karşı kullanmasını ve bu gücünü gevşetmemesini öneriyoruz.

- Belçika'nın uluslararası ilişkilerinde Kürt sorununa değinmesini ve bu soruna çözüm getirici kararlar almasını istiyoruz. Özellikle Birleşmiş Milletler'de, Avrupa Topluluğu'nda, Avrupa Konseyi'nde, hele hele bütün bu toplulukların üyesi olduğu ve bir de gelecek dönemde güvenlik konseyinde yer alacak olan bir ülke olarak Türkiye'de yapılan işkencelere ve cinayetlere, aynı şekilde İran, Irak ve Suriye'de yapılan cinayetler de dahil olmak üzere çözüm bulmak zorundadır.

Düsseldorf Davası kitle göstersiyle başladı

Adli tatilden dolayı duruşmalarına bir ay ara verilen davaya 30 Temmuz günü tekrar başlandı. Duruşmanın yeniden açıldığı 30 Temmuz günü **Kürdistan Yurtsever İşçiler Birliği**, mahkeme binası önünde büyük bir gösteri düzenledi. Gösteriye Almanya'nın dört bir yanından Kürdistanlı işçiler katıldı, dayanışma ve davayı protesto sloganları atıldı. Mahkeme binası önündeki gösteriye **Hunerkom**'dan ozanlar da katıldı.

Dayanışmacıların sayısı çok fazla olunca, küçük olan salona dönüşümlü girildi. Mahkeme salonunda dayanışmacılar ve Kürt tutsaklar, işaretler ve uzaktan konuşmalar ile karşılıklı sloganlarla hasret giderdiler.

30 ve 31 Temmuz tarihli oturumlar, Nusret Aslan isimli ajanın korumacısı olan bir BKA polisinin sorgusuyla sürdü. Mahkemenin bir sonraki oturumu olan 7 Ağustos tarihinde Nusret Aslan adlı piyonun, mahkemeye getirilmesi kesinleşti.

Ayrıca dava savcılarının komplosunda bir düzenbazlık daha ortaya çıktı. İddianamede Mehmet Bingöl adlı kişinin öldürülme kastıyla tutsaklardan bazıları tarafından kaçırıldığı ileri sürülüyordu ve bu iddia Mehmet Bingöl'ün ifadelerine dayandırılıyordu. Şimdi ise Mehmet Bingöl, yargılananlardan hiçbirinin kendisine yönelik bir eylem içinde yer almadığını söylemektedir. Ayrıca savcıların Ali Çetiner'i tehdit ederek, yeni 'itiraflara' (iftiralara) zorladığı da ortaya çıktı.

ÖNCE BAĞIMSIZ VATAN KÜRDİSTAN!

Meral Kıdır

GEÇEN SAYIDAN DEVAM

Türkmenleri acımasızca kılıçtan geçirenler de Türk egemenleridir. Ne kadar güçlendilerse, saldırıları da o kadar arttı ve acımasızlaştı. Önce saraylarında hizmetkarlık yaptıkları Arapların topraklarına da saldırdılar. Hatta halifeliği bile ellerinden gaspettiler. Fetihler madem ki din adına yapılıyordu, zaten İslam toprakları olan müslüman ülkelerin işgali anlamsız değil miydi? Türklerin, İslam toprağı olan Arap ülkelerinde ne işi vardı? Aynı biçimde, halkı müslüman olan Kürdistan'da Arap ve Türk egemenleri ne arıyorlardı, Kürdistan üzerinde neyin savaşını veriyorlardı? Bunu Farslar için de söylemek gerekir. Onlar da halkı müslüman olan Kürdistan, Azerbeycan, Belucistan'da ve diğer halkların topraklarında ne arıyorlardı? Kendi egemenlikleri için katlettikleri, en ağır zulümler altında tuttukları, iliklerine kadar sömürdükleri, özgür yaşamalarını engelledikleri bu halklar müslüman değil miydi?

Türkler kendi zorba egemenliklerini yaşatmak için her renge girdiklerini kendi tarihlerinde defalarca kanıtlamışlardır. Osmanlı İmparatorluğu'nun nasıl vahşi, talancı ve zulümkar bir devlet olduğu biliniyor. Halkları kendi egemenlikleri altında tutabilmek için önce bir "Osmanlılık" terimi icat ettiler. Buna göre imparatorluk içinde yaşayan bütün halklar "Osmanlı" idi, dolayısıyla hıristiyan, müslüman ve benzeri ne olursa olsun bütün halklar bu devleti kendi devletleri olarak görmeli, ona hizmet etmeliydiler. Balkanlarda ulusal uyanış ve ayaklanmalar baş gösterince, bu kez kendilerini tüm müslümanların devleti ilan ettiler. Zaten gaspettikleri halifelik de onlara İslam dünyasının yönetici gücü olma hakkını vermiyor muydu! Müslüman halkların uyanışını ve imparatorluktan kopuşunu önlemenin teorisi ise "Pan-İslamizm" oldu. Ama görüldü ki, Osmanlıların Pan-İslamizm teorisinin arkasında bile emperyalist bir güç (Alman emperyalizmi) var. Müslüman halklar zulümü çok iyi bildikleri Osmanlıların bu yalanlarına mücadele ile cevap verince, Pan-İslamizm maskesi de düştü, Pan-Türkist olduklarını ilan ettiler. Bütün halkları açıktan düşman ve hain ilan edip, tüm dünya Türklerini aynı bayrak altında toplanmaya, dünyaya böylece hakim olmaya çağırdılar. Bu onların aynı zamanda gerçek yüzüydü. Bütün daleverelerine, yüzlerine taktıkları renk renk maskelere rağmen çürümüş imparatorluklarını yaşatamadılar. Başkalarını yem yapmak istedikleri gibi yem oldular. Mustafa Kemal, Turancılığın hayal olduğunu görmüştü. Türklüğü, ancak Anadolu üzerinde hakimiyet sağlayabilirse yaşatabileceğini anlamıştı. Ama Anadolu emperyalist devletlerin işgali altındaydı ve kendi güçleri de dağılmıştı. Bu durumda güç toplamaya ihtiyacı vardı. Nitekim, bu ihtiyaçtan dolayı, hıristiyan emperyalist devletlerin işgaline karşı müslüman Kürt ve Türk halklarının ortak mücadelesi sloganını attı. Hatta kurtuluş savaşını bile Kürdistan'dan başlattı, bütün büyük toplantılar Kürdistan'da yapıldı. Bu toplantılara Kürt ağaları, beyleri, şeyhleri kendi kimlikleriyle katıldılar. İşgale karşı savaş Türk ve Kürtlerin ortak savaşı olarak kabul edildi. İşgalcilerin kovulması ardından kurulacak devletin de Kürtlerin ve Türklerin ortak devleti olacağı söylendi. Mustafa Kemal, Kürt ağaları ve şeyhlerine "kardeşim" diye hitap ettiği mektuplar gönderdi. Ama emperyalist işgalciler kovulup, Ankara'da cumhuriyet ilan edildiğinde "kardeşlik" son buldu. Artık sıra Kürtlerin kafasının uçurulmasına geldi. Kürt ağaları ve şeyhleri daha dün "kardeş" kabul edilirken, birdenbire "gerici, yobaz ve şeriatçı" ilan edildiler. Emperyalizmin ajanı olmakla suçlandılar. Kandırıldıklarını anlayan Kürtler ayaklandılar, ama bu ayaklanmalar Türk ordusunun vahşi katliamları ile bastırıldı. Direnen ağaların, şeyhlerin hepsi idam edildi. Aşiretler imhadan geçirildi. Kılıç artığı dedikleri katliamdan geri kalanlar Kürt topraklarından sürüldü. Hatta öyle ki, bu süreçte Türk ordularıyla işbirliği yapan hain Kürtler bile öldürülmekten kurtulamadılar. Türk gazetelerinde Ağrı Dağı üzerinde bir tabut, üstünde de "Kürdistan burada yatıyor" yazılı karikatürler yayınladılar. Kendilerince artık Kürdistan'ı öldürmüş, bir daha dirilmemek üzere toprağa gömmüşlerdi. Sonrasını çok daha iyi biliyoruz. Çünkü hepimizin yaşayarak tanık olduğumuz yakın bir tarihtir bu.

Dersim'de Murat çayından bir görüntü

Şimdi yine duyuyoruz ki, biz "din kardeşi" imişiz! Ne zaman kardeş olduk diye sormak gerekiyor. Kardeşlik var olan iki insan arasında olur. Siz bizim varlığımızı ortadan kaldırmaya çalıştınız, tabuta koyup gömdüğünüzü ilan ettiniz, sonra da "yok" saydınız. Acaba ne oldu ve nasıl oldu da yeniden "din kardeşi" oluverdik? Bunların sahtekarlıkları paçalarından akıyor, kokusu insanı iğrendiriyor, kusturuyor. Diyorlar ki, *"Siz de biz de müslümanız, Allahın ipine sıkıca sarılalım, bölücülük din düşmanlarının işine yarar!"* Bu tür sözleri sıradan herhangi bir görevli değil, şimdi cumhurbaşkanı sıfatını alan Özal'ın ağzından duyuyoruz. Tabi ki bu kokuşmuş sözler sadece onun ağzından akmıyor. Kürdistan'ın köylerine, dağlarına, şehirlerine savaş uçaklarıyla bildiriler yağdırıyorlar. Bu bildiriler *"Din kardeşlerimize"* diye başlıyor, *"Bölücü-komünist-Ermeni işbirlikçisi eşkiyaya karşı mücadele"* çağrılarıyla devam ediyor, *"Dininden olmak istemiyorsan, camilerinden ezan sesi duymak istiyorsan komünist eşkiyaya karşı devletinin yanında ol! Allah bölücülükten değil, birlikten yana olanları sever"* sözlerinin altında bir de ayetler yazılıyor. Aynı uçaklar köylerimizi, dağlarımızı bombalıyor. Köylerimizdeki camilerden işkence sesleri yükseliyor. Emperyalist işgalciler bile camileri işkencehane haline getirmemişlerdir. Ama "din kardeşimiz" Türk sömürgecileri bir yandan Kürt halkını din adına "bölücü eşkiya"ya karşı cihad etmeye çağırırken, öte yandan en kutsal değerleri göz önünde ayaklar altına almaktan çekinmiyorlar. 1980'de iktidarı darbeyle ele alan generallerin o dehşetli işkence yıllarında, Kenan Evren meydanlardaki konuşmalarında Kuran'dan ayetler okurken, Diyarbakır zindanındaki işkencecilerin sopalarının üzerinde, "Burada Allah yok" yazılıydı. İşte bu, sömürgecilerin esas yüzüdür.

15 Ağustos 1984'le birlikte giderek güçlenen halk savaşımız sömürgecileri çılgına çevirmiştir. Bu çılgınlıkla, aynı anda hem ak hem de kara renge bürünmek isteyebiliyorlar. Bir yandan İslam adına konuşurlar, öte yandan Avrupalı olduklarını bin bir hokkabazlıkla kanıtlamak isterler; bir yandan laiklik yaygaraları koparır, öte yandan tarikatçılığı devlet eliyle geliştirirler. Bütün bunların hepsini aynı anda yapmaktan hiç bir utanma duymazlar. Türkiye halkının yönünü de bu sahtekarlıklarla saptırmaya çalışıyorlar. Son yılların şeriatçılık-laiklik tartışması bunun en somut örneği. Örneğin, laikliğin şaşmaz savunucusu geçinen Oktay Ekşi'nin bir MİT ajanı olduğu herkesçe biliniyor. Daha bunun gibi bir çok isim sayılabilir. Ama, Türkiye'de şeriatçılığı savunuyorlar diye sözde suçlanan tarikatlar ve şahısların MİT'le doğrudan bağlantılı oldukları da biliniyor. Böl-yönet politikasının piri olan Türk sömürgecileri, gerek duyduklarında "birazcık demokrat" "biraz daha çok demokrat" ve hatta uslusunun reklamını yapmak üzere "birazcık komünist" bile olabiliyorlar.

Ulusal kurtuluş mücadelemiz gelişip güçlendikçe, halkımız kendi toprağıyla bilinç ve duygu alanında bağlarını kuvvetlendirdikçe düşmanın sinsi ve alçakça oyunları da çeşitlilik gösteriyor. Yeni yeni oyunlar gündeme konuluyor.

1930'larda Kürt ayaklanmalarını "şeriatçı", "gerici", "yobaz" diye ilan edip, sözde "uygarlık" adına vahşetle bastıran, doğmamış çocuklarımızın gülüşünü karartan bunlar değil miydi? Bağımsızlık, özgürlük ve demokrasi kavgamız büyüdükçe, bu kez de "dine sarılın" diyorlar. Her biri MİT ajanı olan tarikat liderleri ve şeyhler eliyle, bağımsızlık, özgürlük ve demokrasi için mücadele etmenin "dinsizlik" olduğu propagandasını yayıyorlar. Kürdistan'da şeriatçılığı körüklüyor, cihad çağrıları yaptırıyorlar. Sonra da, bunun arkasında bir "dış parmak" olduğu iddiasını ortaya atıyorlar. Kalemşörleri de kamuoyu önünde başlıyorlar tartışmaya. Köylerimizin üzerine ayetli bildiriler sanki Türk savaş uçaklarıyla atılmamış gibi, tarikatlara milyonlar tutarında para devlet eliyle akıtılmıyormuş gibi, dış tehdit arıyorlar.

Kürdistan üzerinde sadece Türk, Arap ve Fars sömürgecileri de değil, onlarla birlikte dünya emperyalistleri de yoğun hesaplar içindedirler. Ama hepsi de, Bağımsız-demokratik ve birleşik Kürdistan'ın gerçekleşmesini engellemeye çalışıyorlar. Farslar İslamı dillerine doluyorlar, Türkler kırk telden oynuyorlar, Saddam ise kimyasal bombaların diliyle konuştu. Dilleri farklı farklı şeyleri söylese de, aynı amacı taşıyorlar ve o amaç için gerektiğinde birleşip, zaten zayıf durumda olan halkımızın boğazını birlikte sıkmaktan geri durmuyorlar.

Amerikan emperyalistlerinin, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin bölgede yarattığı ve yaratacağı anti-emperyalist mücadele dalgasından ne ölçüde korktuğu bir sır değil. Mücadelemizi bölge açısından en büyük tehlike olarak ilan eden ABD emperyalistleri, bağımsızlık dalgasını kırmak için "dinin kullanılması" öğüdünü de açıktan yapıyor, uşaklarına dersler veriyor. Ama ABD başkanı Bush, 18. yüzyılda Bonapart'ın yaptığı gibi kendisini müslüman halklara "tanrı adına cihan fatihi" ilan ediyor ve tanrı adına savaşma görevini de sömürge halklara bırakıyor. Bu ülkelerde ABD emperyalizminin ajanları, bağımsızlık-demokrasi ve özgürlük mücadelelerine karşı halkı "Allah için, din için cihad etmeye" çağırıyorlar. Uzun yıllardır hazırlıklarını yaptıkları ve gelişen mücadeleyi içten hançerlemek için giderek isimlerini öne çıkarmak istedikleri "İslamcı Kürt" vs. oluşumlar, anlattığımız bu gerçekten kesinlikle ayrı değildir.

Söylemeye gerek yok ki, Kürt halkının büyük çoğunluğu müslümandır. Ama, yüzyıllardır hepsi de müslüman olduğunu iddia eden devletler tarafından bölünmüş, parçalanmış, katliamlara uğramış ve hala da en ağır acılar altında olan bir halktır. Bize müslümanlığı ne Türk egemenleri, ne Fars egemenleri ve ne de Arap egemenleri öğretme iddiasında olabilirler. Hele hele Amerikan emperyalistleri, 18. yüzyılın bayat oyunlarıyla karşımıza hiç çıkmasınlar. Sömürgeciye boyun eğen, ülkemizin tüm değerlerini ve halkımızı sömürgecilere peşkeş çeken, sömürgecilerle birlikte halkımızı sömüren, cehalete iten, zulme boyun eğmeyi öğütleyen ve şimdi de halkımıza düşmanlıklarını çeşitli biçimlerde devam ettiren sömürgeciliğin ajanları Kürt ağaları, beyleri, şeyhleri de müslüman oldukları iddiasıyla karşımıza çıkmasınlar. Zalime boyun eğmek hangi dinde vardır? Bu hacılar, hocalar, şeyhler şimdiye kadar neredeydiler? Kürt ve müslüman olduklarını yeni mi hatırladılar?

Özal ABD'de, *"Benim kanımda da Kürtlük var"* diye açıklama yaptı. Mücadelemiz biraz daha sıkıştırınca, *"Elhamdülillah Kürt ve müslümanım, ben de sizdenim, hepimiz biriz"* derse şaşırmayacağız. Çünkü onların amacı, tıpkı Osmanlı İmparatorluğu döneminde olduğu gibi, bu kez de sömürgeci Türk devletini yaşatmaya çalışmaktır. O zaman nasıl ki, önce hepimiz Osmanlıyız, sonra hepimiz müslümanız diye renkten renge girip önce Balkan halklarının ayaklanışını, sonra da müslüman halkların imparatorluktan kopuşunu önlemeye çalıştılarsa, şimdi de "TC"yi yaşatmak için "Kürt" olduklarını bile söyleyebilirler. Şunu çok iyi bilmeliyiz ki, o zaman nasıl ki, "Pan-Osmanizm", "Pan-İslamizm" gibi teorilerin arkasında Alman emperyalizmi varsa, şimdi de "tarikatçılık" ve "cihad" çağrılarının ardında Amerikan emperyalistleri vardır.

Kürdistan üzerinde oynanmak istenen oyunlara karşı dikkatli olalım. Dini inançlarımızı ülkemizin bağımsızlığı ve özgürlüğünün karşısına çıkarmaya, bizi daha ulusal birliğimizi tam sağlamadan yeniden içten parçalamaya çalışanlara karşı, **ÖNCE BAĞIMSIZ VATAN - KÜRDİSTAN!** şiarıyla cevap verelim. Köle bir halkın ibadeti özgürlük için verdiği savaştır. İnançlarımız ne olursa olsun, bilmeliyiz ki, bütün dinler doğuşlarında içinde doğdukları halklara önce kendi birliklerini sağlamaları, iradelerini örgütlemeleri, toplumsal ilişkilerini düzenlemeleri çağrısında bulunmuşlardır. Toprağımızı-insanımızı ve emeğimizi özgürleştirmeden, tanrının insana ilk buyruğuna uyduğumuz bile söylenemez. Kürdistan toprağı bizden kendisiyle gerçek anlamda kucaklaşmamızı bekliyor. Toprakla kucaklaşmak, onu özgürleştirmektir. **Tüm inançlarımızın yeşereceği tek yer özgürleşmiş Kürdistan topraklarıdır.**

– BİTTİ –

ADIM ADIM KÜRDİSTAN

Tarım ve sanayi merkezi bir beldemiz

DILÛK

(Antep)

-I-

ADI NEREDEN GELİYOR?

Antep topraklarındaki ilk yerleşim alanının adı Dolike'dir. Antep'in 10 km kuzeyinde olan Dülük köyü yakınlarındaki bu yerleşim merkezinin adı, Bizans kaynaklarında Telukh (Tolupa), Araplarınkinde ise Diba (Daluk) olarak geçmektedir. Dülük adının da bu sözcükten kaynaklandığı sanılmaktadır. Selevkoslar ve Romalılar ise yöreye Toroslar Antakyası demişlerdir.

Başka bazı kaynaklara göre de, Araplar yöreye egemen oldukları dönemlerde, "Parlakpınar" anlamına gelen Eyntab adını kullanmışlardır. Ermeni kaynaklarında ise Anthapt olarak geçmektedir. Fakat tarihçiler, daha çok yöreden bahsederken Dülük adını kullanmaktadırlar.

İslam egemenliği sonrasından günümüze doğru Eyntab adı, giderek Ayıntap'a dönüşmüştür. Türk egemenleri, 6 Şubat 1921'de Gaziayıntap ve 1928'de de Gaziantep olarak ad değişimini gerçekleştirdi.

Kürdistan halkı ise Antep'i "Entab" ya da "Dilûk" olarak tanır.

KISA TARİHÇESİ

Kuzey-Batı Kürdistan parçasında yer alan Antep beldemizin geçmişi, yazılı tarih öncesine kadar dayanır. Beldenin şimdiki sınırlarını ilk olarak Babiller yerleşime açtılar. Daha sonraları ise Antep'e Hititler yerleştiler. Hitit İmparatorluğu'na bağlı olarak oluşturulan devletçiklerden Kargamış Krallığı, Antep topraklarında kuruldu. Hitit devletinin yıkılması sonucu, egemen olduğu topraklarda otorite boşluğu doğdu. Bu dönemde çeşitli güçlerin yanısıra Asurlar da bu boşluktan yararlandılar. Asurlar, Fırat boylarına ve Suriye sınırlarına yayıldılar. Hititlere bağlı kentler, göçebe Aramilerin de tehdidi altındaydı. Bu kentlerden biri olan Kargamış (Antep'teki), Aramilerin istilasından korunmak için Asur egemenliğini kabul etti. Bir süre sonra Antep önce Mısır, daha sonra Genç Hitit Prenslikleri'nin egemenliği altına girdi.

M.Ö. 539 yılında bölgenin egemen gücü olarak Persler ortaya çıktı. Bu dönemdeki Pers imparatorunun ölümü üzerine Perslerin yöredeki egemenliği zayıfladı. Bunun sonucu olarak Kapadokya Satraplığı bağımsızlığını ilan etti. Bu yıllarda Persler egemenliklerini geliştirme çabalarını yürüttüler. Ancak bu çabalar içindeyken Pers İmparatorluğu, Makedonya Kralı İskender tarafından çökertildi ve o zamanki adıyla Dolike (Antep) de, İskender'in nüfuz alanına dahil oldu.

İskender'in ölümü ardından Dolike, Selökid Devleti'nin egemenlik sahasına katıldı. Selökidler Mısırlılara yenilince tekrar Makedonya Krallığı'nın denetimine girdi. Bu kez Kapadokya Krallığı, Selökidlere yenilince Dolike yeniden bir önceki güce bağlandı. Bu dönemde Romalılar da bölgede etkisini gösteren bir güçtü. Ve Selökidlerin yayılmacılığını kendileri için tehdit olarak gören Romalılar saldırıya geçtiler. Selökidleri yenilgiye uğrattılar ve yapılan anlaşma sonucu Antep Romalıların egemenliğine bırakıldı.

M.S. 629 yılında Antep, Sasaniler tarafından alındı. Kısa süren bu egemenlik ardından Antep, yeniden Bizanslıların eline geçti. Bundan sonra islamiyetin doğuşuyla yöre Arap-Bizans çatışmalarına sahne oldu. Bir ara bu savaş durumundan yararlanan Hamdaniler egemenlik kurdular. Ancak hemen Bizanslılar tarafından yenilgiye uğratıldılar. Bu sırada Antep'in sınırları daralarak Telükh (Dülük) mıntıkası elde kaldı.

1071 yılında Oğuz Türk boylarının Anadolu'ya akınları başladı. Bu dönemde Antep, Türkmenlerin yerleşim alanlarından biri oldu. Daha sonraları 1086-1150 yılları arasında Halep ve Şam Atabeyliği'ne, 1150-1210 ve 1243-1260 arasında da Musul Atabeyliği'ne bağlandı. 1210-1243 yılları arasında Anadolu Selçuklularının denetim alanına girdi. 1373-1430 arasında Memlûk devletine, 1430-1515 arasında Dulkadiroğulları Beyliği'ne, 1515-1516 arasında yeniden Memlûk devletine bağlandı. 1516'da ise Antep Osmanlıların egemenliğine girdi. Bu dönemde bir süre Maraş eyaletine bağlı bir sancaktı. Daha sonraları Halep vilayetine bağlı bir kaza, sonra sancak ve giderek bağımsız bir sancak oldu.

Osmanlı İmparatorluğu'nun dağıldığı 1. Dünya Savaşı yıllarında Antep, Fransızların işgaline uğradı. Bu işgal, yaklaşık üç yıl sürdü. Yöre halkı, bu süre içerisinde Fransızlara karşı genellikle başkaldırı durumunda oldu. 20 Ekim 1921'de yapılan Ankara Antlaşması'yla Fransızlar çeşitli tavizler alarak Antep'i tekrar Türk işgaline bıraktılar. Antep halkı işgalci Fransızlara karşı boyun eğmedi ve direndi. Türk egemenleri, bunu kendi tarihlerine maletmek için 6 Şubat 1921'de Antep'e "Gazi" ünvanını verdiler. Bu nedenle çıkarılan yasanın kabülü sırasında, Mustafa Kemal'in, "Ben Gazianteplilerin gözlerinden nasıl öpmem ki, onlar yalnız Gaziantep'i değil, Türkiye'yi de kurtardılar" şeklindeki sözleri, onun halkımıza karşı düşmanlıktaki ikiyüzlüğünün sınırsızlığını gösterir.

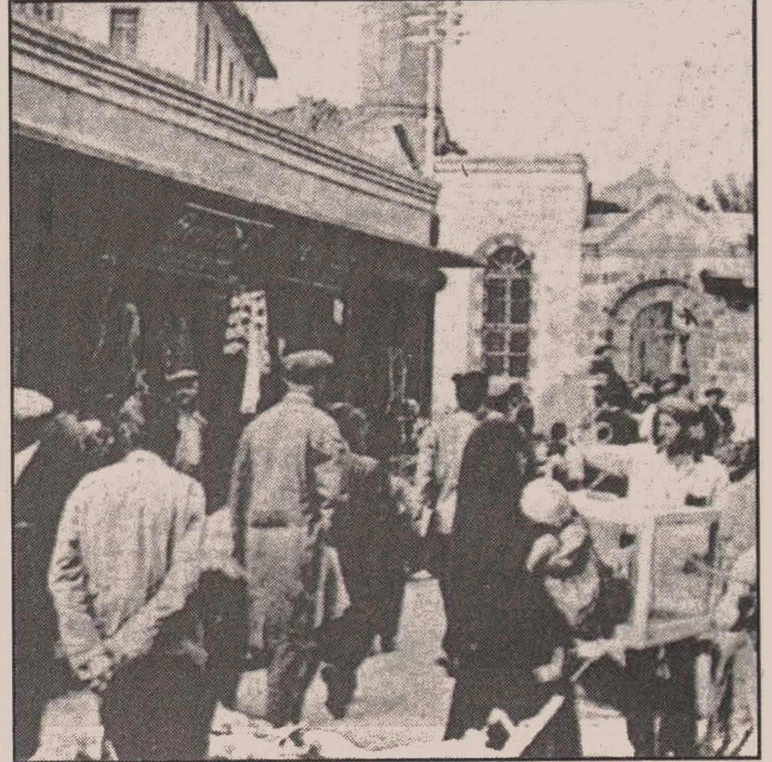
COĞRAFİK KONUMU

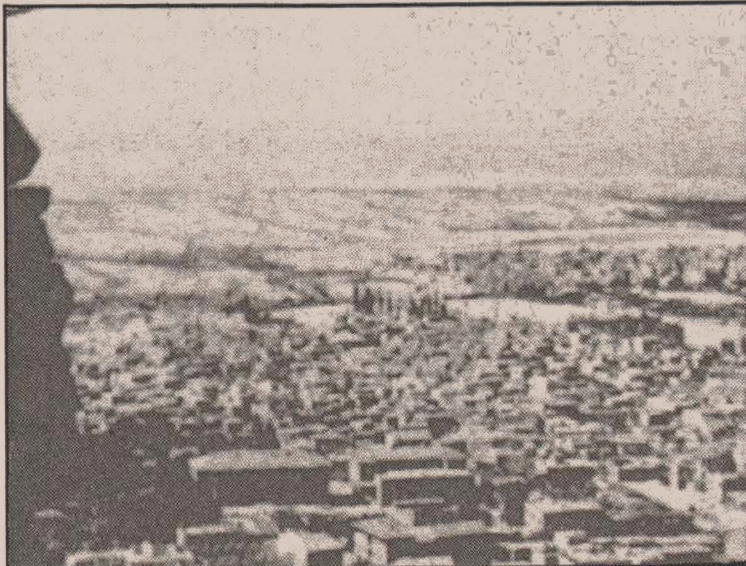
Antep, Kuzey-Batı Kürdistan'ın en gelişmiş şehirlerinden biridir. Ortadoğu'nun stratejik noktasında yer alır. Avrupa'yı Ortadoğu'ya bağlayan önemli karayollarına sahiptir. Hindistan, Pakistan ve İran gibi ülkelerden Akdeniz'e ulaşan en kısa karayolu Antep'ten geçer.

Antep doğudan Urfa, kuzeydoğudan Adıyaman, kuzeyden Maraş, batıdan Adana, güneybatıdan Hatay ve güneyden Suriye ile sınırdır. Yüzölçümü 7.642 kilometrekaredir. Denizden yüksekliği 850 metredir.

Antep topraklarının %51.9'-unu dağlar, %26.9'unu ovalar, %19'unu platolar ve %2.2'sini de yaylalar oluşturur.

Antep, nüfus bakımından da Kuzey-Batı Kürdistan'ın en büyük şehirlerindendir. Türkiye ve Kuzey-Batı Kürdistan genelinde beşinci sırada yer alır.

Antep merkezinde bir pazar yeri

Antep şehir merkezi

Dağlar:

Kuzeyden il sınırlarına giren dağlar, Güneydoğu Toroslar'ın uzantılarıdır ve düz sıralar oluştururlar. Bölgenin batısı dağlarla çevrilidir.

Antep'teki en önemli dağlar şunlardır:

Sof (Kartal) Dağları: Antep'e kuzeyden uzanırlar. Bu dağların güneyinde Antep yaylası uzanır. Sof dağlarının en yüksek noktası, Kepekçi Tepe'dir (1.496 metre). Bu yükselti, aynı zamanda Antep'in de en yüksek noktasıdır. Sof dağları üç bölümden oluşur: Alıcı Sofu, Dımışıklı Sofu ve Çarpın Sofu dağları.

Dülükbaba Dağları: Antep merkezinin kuzeyinde uzanırlar. En yüksek noktası 1.250 metredir. Bu dağlarla Sof dağları arasında Sam dağları yer alır. Bu dağların da en yüksek noktası 1.050 metre dolayındadır.

Güreniz Dağları: Antep merkezinin kuzeydoğusunda yükselen Güreniz dağları, Dülükbaba dağlarının Fırat ırmağına doğru uzanan kollarıdır. En yüksek noktası 1.069 metredir.

Karadağ: Bu dağ, Sof dağlarının Adıyaman yönündeki uzantılarından meydana gelmektedir. 1.008 metrelik yükseltisiyle Karadağ, Yavuzeli ilçesinin de en yüksek noktasıdır.

Ganibaba ve Sarıkaya Dağları: Yaklaşık olarak 1.100 metre yüksekliğinde olan bu dağlar, Sof dağlarının Hatay yönündeki uzantılarıdır.

Amanos Dağları: Ana çatısı Maraş ve Hatay sınırları içinde olan Amanos dağları düz sıralar halinde uzanırlar. Yükseltisi azdır.

Ovalar:

Antep topraklarının %26.9'-unu oluşturan ovalık alanların en önemlileri şunlardır:

İslahiye Ovası: Beldenin en önemli ve verimli ovasıdır. Genellikle dağlarla çevrilidir. Denizden yüksekliği 550 metredir. Kuzeyde Pazarcık ve Maraş ovaları adını alır. Genişliği 10-20 kilometre arası değişir. Belde sınırları içindeki uzunluğu ise 70 kilometredir. Ovadan çok çeşitli tarım ürünleri elde edilir.

Barak Ovası: Nizip ilçesinin güneyinde yer alır. Az dalgalı bir ova olan Barak'ın uzunluğu 20-25 kilometre, genişliği ise 15-20 kilometre arası değişir. Ova verimli olup, tarla bitkileri ekimi yapılır.

Tılbişar Ovası: Antep merkezinin güneyinde yer alır ve Oğuzeli ilçesinin önemli bir bölümünü içine alır. En geniş noktası 40 kilometre dolayındadır. Ovada tarla bitkileri ve sebze üretimi yapılır.

Yavuzeli-Araban Ovaları: Antep'in verimi yüksek olan ovalarındandır. Bu ovalar dar ve uzundur. Denizden yükseklikleri 400-600 metredir. Vadiler arasına yerleşmiş bu ovalarda tarla bitkileri, sebze ve meyve üretilir.

Yaylalar, genellikle belde merkezinin çevresinde toplanmıştır. Yöre topraklarının %2.2'sini oluştururlar. Yaylak alanların ortalama yükseklikleri 500-700 metreler arasında değişir.

Antep'te akarsular önemli bir yer tutar. Yörede tarımcılığın gelişkin düzeyde olmasında, akarsuların önemli yeri vardır. Bu akarsulardan en önemlileri şunlardır: Karaçay (Karasu), Afrin Çayı, Aksu, Merzimen Çayı, Nizip Çayı ve Alleben-Sacır Suyu.

SÜRECEK

Arnavutluk'taki son gelişmeler ve ardındaki nedenler

Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti

KİMLİĞİ

Nüfusu: 3.201.000
Yüzölçümü: 28.748 km²
Başkenti: Tiran
Resmi dili: Arnavutça
Etnik bileşim: %96 Arnavut, %4 Makedon, Sırp, Yunan
İşgücü dağılımı: %50 tarım, %50 sanayi, iletişim ve hizmet alanlarında.

YUGOSLAVYA
İşkodra
Shèngjın
ARNAVUTLUK
Tiran
Dırac
Adriyatik Denizi
Elbasan
Berat
Korçe
Viore
YUNANISTAN

Önemli yeraltı kaynakları: Petrol, havagazı, krom, nikel, bakır, demir, manganez, linyit kömürü, boksit

Eğitim durumu: Arnavutluk'ta 1946'da Sosyalist Halk Cumhuriyeti kurulmadan önce, okuma-yazma bilenlerin oranı %20 idi. Günümüzde bu oran 100'de yüzdür. Şu anda sekiz yıl olan ücretsiz zorunlu eğitim, önümüzdeki beş yıl sonunda 12 yıla çıkarılacak. Arnavutluk'ta eğitim, sağlık hizmetleri ve konut ücretsizdir.

Coğrafi yapı: Batısında Adriyatik Denizi, kuzeydoğusunda Yugoslavya, güneydoğusunda Yunanistan vardır. Ülkenin sahil şeridi daha çok ovalık, iç kesimler ise dağlıktır. Ülkenin önemli bir bölümünün dağlık olması nedeniyle halkın önemli geçim kaynaklarından birisi de hayvancılıktır.

KISA TARİHÇESİ

Arnavutluk, yüzyıllar boyunca yabancı güçlerin egemenliği altında kaldı. İşgal ve istila edildi. 1385-1412 yılları arasında Osmanlı İmparatorluğu tarafından işgal edildi. Arnavutluk halkının işgalcilere karşı kahramanca savaşımı sonucunda 1412-1468 yılları arasında bağımsız bir dönem yaşadı ve kendi bağımsız devletine sahip oldu.

Ancak 1467'de yeniden Osmanlı İmparatorluğu tarafından işgal edildi. Bu işgal, 1913'te bağımsızlığını kazanıncaya kadar tam 500 yıl sürdü. 1913'te bağımsız bir cumhuriyet olarak kuruldoysa da, bu, daha sonra krallığa çevrildi ve 1946'ya kadar devam etti. Arnavutluk Krallığı, 1939'da ülkenin İtalyan faşizmi, 1943'te de Alman faşizmi tarafından işgal edilmesi sırasında faşizmle işbirliği yaptı.

Daha sonraları ulusal kahraman ilan edilen Enver Hoca önderliğinde 1941'de kurulan Arnavutluk Emek Partisi etrafında kenetlenerek İtalyan ve Alman faşistleri işgaline karşı kahramanca savaşan Arnavut halkı, 29 Kasım 1944'te işgalci güçleri ülkesinden kovmayı başardı. 1945'te yapılan genel seçimlerde krallığa son verilerek Enver Hoca önderliğindeki Arnavutluk Emek Partisi iktidara geldi. Bu tarihten itibaren Arnavutluk halkı için bağımsız ve özgür gelişmenin önü açıldı. Bu yüzden Arnavut halkı için Enver Hoca'nın çok özel bir yeri vardır ve ulusal kahraman ilan edilmiştir.

Emperyalist müdahalenin başarısı!..

Bu ayın başlarında Balkanlar'ın Adriyatik Denizi kıyısındaki bu küçük ve şirin ülkesi Arnavutluk, "birden bire" emperyalist-burjuva basın-yayın organlarının ana konusu oluverdi. Ağzını açan, "Arnavutluk'ta insan haklarının ihlal edildiği"nden dem vurmaya başladı. Söylenenlere, yazılıp çizilenlere göre, "Arnavutluk'ta halk, diktatörlüğe karşı ayaklanmıştı. Diktatörlük de bu demokrasi ve özgürlük gösterilerini kanla bastırmış, 30-40 dolayında Arnavut ölmüştü." Ve tabii özellikle Avrupa çapında yürütülen bu hazırlık propagandalarından hemen sonra "binlerce Arnavut'un özgür ve demokratik bir ülkede yaşamak için diktatörlükten kaçarak Batılı ülke elçiliklerine siyasi iltica talebiyle sığındıkları" haberleri doldurdu ortalığı. Ağlayan, gülen insan görüntüleri yayınlandı televizyon ve gazetelerden.

Başta F. Almanya olmak üzere tüm emperyalist ülke yöneticileri ve politikacıları, büyük bir gümbürtüyle peş peşe yaptıkları açıklamalarla "Arnavutluk'ta insan ahlakları ihlallerine son verilmesi" çağrısında bulundular. Hatta dünya genelinde en büyük uluslar topluluğunu oluşturan Birleşmiş Milletler'in Genel Sekreteri J. Perez De Cuellar bile, daha kısa bir süre önce gidip gördüğü Arnavutluk hakkında bu kez bambaşka konuşmaya ve emperyalistlerin çağrılarına ortak olmaya başladı. Tarafsız olması gereken BM'i bile bu derece etkiledi yapılan propagandalar.

Peki ama, gerçek bu muydu? Yoksa Arnavutluk üzerinde çok çeşitli güçlerin çok çeşitli hesapları vardı mı da, bunların sonucu olarak mı bu son gelişmeler yapay bir tarzda yaratılmıştı? Kimdi bu güçler ve Arnavutluk'tan ne istiyorlardı? Onların çıkarları ile Arnavut halkının çıkarları arasında ne gibi bir paralellik veya karşıtlık vardı?

Evet, yoğun bir propaganda bombardımanı altında sis içinde tutulmaya çalışılan gerçekleri belirli yönleriyle irdelemek ve bundan gerekli sonuçları çıkarmak gerekmektedir.

Herşeyden önce Arnavutluk parçalanmış bir ülke ve genel nüfusa oranı %4 de olsa içinde Yunan, Sırp, Makedon gibi ulusal azınlıkları da barındırıyor. Bu nedenle Yugoslavya ve Yunanistan'la sürekli sorunları var.

Yugoslavya'nın Sırbistan Cumhuriyeti'ne bağlı Kosova özerk bölgesinde nüfusun %90'ı Arnavutlardan oluşuyor. Bu, yaklaşık 1 milyon dolayında Arnavut anlamına geliyor. Kosova'nın bağlı bulunduğu Sırbistan Sosyalist Cumhuriyeti yönetimi, Kosova'da yaşayan Arnavutlar üzerinde baskı uyguluyor ve onların bağımsız gelişimini engelliyor. Hatta Kosova'daki Arnavutların tepkisini çekecek derecede bölgeye Sırp nüfusu yerleştiriyor. Yeni yerleşen Sırplarla Arnavutlar arasındaki çelişkiler de her geçen gün daha çok artıyor. Örneğin Kosova'da 1989 Mart ayından bu yana bağımsızlık isteyen Arnavutlarla Sırp güvenlik güçleri arasında yoğun çatışmalar yaşanıyor. Bu çatışmalarda şimdiye kadar yaklaşık 60 Arnavut öldü.

İşte tam da Arnavutluk'ta "halk ayaklandı" denilen günlerden çok kısa bir süre önce Kosova Parlementosu, Sırbistan Cumhuriyeti'nden ayrıldığını ve bağımsızlığını ilan etmişti. Bunun hemen ardından Sırbistan yönetimi, Kosova Parlamentosu ve hükümetini feshettiğini açıkladı. Arnavutça yayın yapan Kosova radyo ve televizyon kanalı polis tarafından kapatıldı. Sırbistan Cumhuriyeti ile Kosova arasındaki ilişkiler iyice gerginleşti.

Yugoslavya'daki bu gelişmelerle Arnavutluk'taki sözümona halk ayaklanmasının aynı günlere denk düşmesi, hiç kuşkusuz bir rastlantı değil. Tam tersine, son derece bilinçli bir biçimde Arnavutluk ön plana çıkarılarak Kosova üzerindeki Sırp şovenizmi ve baskıları perdelenmeye, kamuoyunun bilincine çarpması önlenmeye çalışıldı. Yugoslav Haber Ajansı TUNJUG'un Romanya'daki gelişmeler konusunda verdiği ilk haberlerin, emperyalist çevrelerde nasıl sevinçle karşılandığı unutulmamalı. Arnavutluk'ta yapılmak istenen de biraz böyleydi.

Yugoslavya, elbette bu işte yalnız değildi ve tek etki de Yugoslavya ve onun Tiran Büyükelçiliği kanalıyla olmadı. Bu, rol sahibi güçlerden sadece birisi.

Bir diğeri ise Yunanistan. Doğu Avrupa ülkelerinde yönetimlerin değişmesini de birlikte getiren gelişmelerin ortaya çıktığı günlerde Yunanistan yönetimi, Arnavutluk'ta Yunan azınlığa karşı baskı uygulandığı ve buna karşı Yunan azınlığın ayaklandığını iddia etmişti. Ancak hemen ardından bu iddia, bizzat pratik gerçeklik tarafından yalanlanmış ve söylenenlerin doğru olmadığı açığa çıkmıştı. Buna rağmen Yunanistan, Arnavutluk'a karşı izlediği bu politikasından vazgeçmedi. Özellikle Yeni Demokrasi Partisi'nin iktidara gelmesinden sonra bu politikaya hız verildi. Bu da, sosyalist ülkelere karşı çok çeşitli yollarla bir saldırganlık içinde olan emperyalist güçlerin işine geldi, onların işini kolaylaştırdı.

Asıl önemli olanı da emperyalizmin bu küçücük Balkan ülkesinin kendi denetimi dışında kalmasına bile tahammül edememesiydi. Doğu Avrupa ülkelerindeki yönetim değişikliklerinde önemli bir rol sahibi olan Federal Almanya, Arnavutluk'a karşı propaganda kampanyasının başını çekti. Demokratik Almanya ve sosyalizm deneyimlerinin yaşandığı diğer Avrupa ülkelerindeki eski yönetimlerin sosyalizm adına yaptıkları politika ve uygulama hatalarından sonuna kadar ustaca yararlanmayı ve bunları onlara karşı kullanmayı başaran Alman emperyalizmi, uzun zamandır sıranın Arnavutluk'ta olduğunu söylüyordu. Her fırsatta Arnavutluk'a karşı bir propaganda savaşı yürütüyordu. Ki bu, diğer emperyalist ülkelerle tespit edilen ortak bir program çerçevesinde oluyordu. Ve sadece Alman emperyalizminin çıkarları değil, genelde dünya emperyalizminin çıkarları gereği olarak uygulanıyordu.

Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa ülkelerindeki reel sosyalizm uygulamasının zaafları, emperyalizmin, büyük savaşımlarla elde edilen işçi sınıfı ve halklar lehine tüm kazanımlara bu derece pervasız ve cüretkarca saldırmasının en önemli nedenidir. Hatta günümüzde emperyalist güçler, 2. Dünya Savaşı'nın halklar ve işçi sınıfı lehine olan tüm sonuçlarını ve politik haritasını değiştirme ve kendi lehlerine çevirme istek ve çabası içindedirler. Bunda da hiç de küçümsenmeyecek bir yol katettiler. Arnavutluk'a karşı entrika ve komplolarla yürüttükleri politikalarının özü de budur.

Ama bizce asıl önemli olan Arnavutluk'ta geliştirilmek istenen sosyalizm biçiminin kendi içinde taşıdığı zayıflıklar ve zaaflardır. Arnavutluk halkı, diğer Doğu Avrupa halkları gibi Alman ve İtalyan faşist işgaline karşı Sovyet Kızıl Ordusu'nun büyük desteğiyle bağımsızlığına kavuşmadı. Önce İtalya, sonra da Alman faşist işgaline karşı Arnavut halkı, Enver Hoca önderliğinde kendi özgücüne dayanarak çok büyük olanaksızlıklara rağmen kahramanca savaştı ve kazandı. Faşizme karşı zaferin kazanıldığı 1944'ten bu yana da içte sosyalist ekonominin inşasını, başta Stalin döneminde Sovyetler Birliği'nin gösterdiği desteği bir yana koyarsak, yine halkın özgücüne dayanarak gerçekleştirmeye çalıştı. Ama bunu yaparken yer yer tepkici çıkışlarla tüm dünyayla bağlantılarını kesti. Bir dönem Çin'e karşı tavır aldı. Ardından Sovyetler Birliği'ni sosyal-emperyalist ilan etti ve daha önce tavır aldığı Çin'le bir yakınlaşma içine girdi. Bu da uzun sürmedi. Bu kez hepsiyle ilişkilerini keserek, tek sosyalist ülkenin kendisi olduğunu, diğerlerinin sosyalizme ihanet ettiklerini bile iddia edebildi.

Devrimin önderi ve ulusal kahraman Enver Hoca'nın 1985'te ölümüne kadar bu politika de-

Devamı 18. sayfada

Beşikçi yargıladı ve kazandı...

Baştarafı 7. sayfada

nışma hareketi oluştu. Özellikle Kürdistan halkı ve ulusal kurtuluş örgütü PKK ülke içinde, ülke dışında ise ERNK örgütü geniş bir dayanışma kampanyası geliştirdi. Ayrıca Türkiye'de devrimciler, demokratlar, sendikacılar, parlamenterlerin yanı sıra ülke dışında da diplomatlardan politikacılara, aydınlara kadar çok geniş bir çevre İ. Beşikçi'yle dayanışma çemberi içinde yer aldı. Öyle ki her duruşma, faşist sömürgeciliğin çağ dışı ve yenilgiye mahkum Kürdistan politikasının İ. Beşikçi'nin vurgulu bilimsel tespitlerinde dile gelen teşhir platformu oldu. Duruşma günleri mahkeme salonu ve dışarısı bir miting alanına döndü. Hakimler, savcılar ve polislerin insanlık dışı davranışları, dayanışma hareketini daha da geliştirdi. Faşist hakimler bu gerçeğin önüne geçmek için geri adım attılar ve İ. Beşikçi davasında dile gelen Kürdistan sorununun politik propaganda etkisini sınırlama amacıyla yeni uygulamalar geliştirdiler.

Bir önceki davada tahliye kararı buna yöneliktir. Ancak her defasında vurguladığımız gibi sömürgeci hakimler ve arkalarındaki rejimin yöneticileri yanılıyorlar. Beşikçi davası devrime doğru giden Kürdistan gerçeğini ifade eden platformlardan sadece biriydi. Hangi platform olursa olsun sömürgeciler Kürdistan gerçeği karşısında sürekli yenileceklerdir. Başta Türkiye ve Kürdistanlı devrimciler ve aydınlar olarak, hatta sıradan insanlar olarak Beşikçi davasından hepimizin alacağı dersler ve mesajlar vardır.

Herkes bir Beşikçi olamazsa da, Beşikçi günümüz Türkiye'sinde aydının ölçü, tutum ve sorumluluğunun ne olması gerektiğini göstermiştir. Beşikçi, iki halkın şovenizmden arınmış mücadeleci dayanışması için güçlü bir köprü olmuştur. Özellikle Kemalist sömürgeciliğin neden olduğu çağımızın en büyük adaletsizliklerinden biri olan Kürdistan sorunu karşısındaki tavrı, kendisi için temel insanlık ölçüsü olarak almıştır. Ve pratiğiyle bu sorunun çözümü için bir aydının görevlerinin ne olması gerektiğini netleştirmiştir.

İsmail Beşikçi, aynı zamanda hiç bir kişisel çıkar hesapları ve endişesine kapılmadan, karşılaştığı ve karşılaşacağı güçlükler, saldırılar ne olursa olsun insanların somut gerçeğe sonuna kadar bağlı kalmaları gerektiğini bizzat ortaya koymuştur. Bu, sadece aydın olmanın değil, bunula birlikte yalınkat insan olmanın da vazgeçilmez bir gereğidir. Beşikçi, kemalizmin karartığı, kireçlediği beyinlerin, kendilerinin aydın, demokrat ve hatta sosyalist, devrimci oldukların iddia etseler bile, gerçekte çok kötü bir köle olduklarını; düşüncede bağımsızlaşmayanların bağımsız politika ve eylem üretemeyeceklerini; niyetleriyle pratiklerinin sürekli çatışacağını, bilimsel çalışmalarıyla olduğu kadar, kendi pratiğiyle de kanıtlamıştır.

Asuri (Süryani) halkına kabul...

Baştarafı 9. sayfada

niden yaratmak gerekiyor.

Sömürgeciler ve uşaklarının 1915-20 yıllarında giriştikleri soykırım, sömürgeciler tarafından unutturulmaya çalışılıyor. Abdülhamid zamanında kurulan Hamidiye Alayları, despot iktidarın "yoket, malı sizlere kalsın, hıristiyan halkın katli vaciptir" fermanları sonucu birbuçuk milyon Ermeni'nin yanında 200 bin Süryani de katledildi. Bu katliamlarda 400 bin Kürt de ortadan kaldırıldı. Bu katliamların sorumlusu Osmanlı yönetimi ve onun politikasının devamı olan, barbarlıkta Osmanlı yönetimini aratmayan TC'dir. Fakat TC bugün, katliamı çarpıtarak Kürt halkına yükleme utanmazlığını yapıyor.

TC devleti kendi varlığını, daha çok Kürtler ve müslümanlaştırarak kendi benliğinden uzaklaştırdığı hıristiyan azınlıklar üzerinde inşa etti. TC sınırları içindeki diğer hıristiyan azınlıklara tanınan "azınlık statüsü" Süryani azınlığa tanınmadı. "Türk hıristiyan" olarak gösterilen halkımızın dili, kültürü ve varlığı inkar edildi. Türkleştirme ve asimilasyonun yanı sıra hıristiyan azınlıklara karşı uygulanan baskı-yıldırma-kaçırtma politikası önce Ermeni ve Rumlara, daha sonra da Süryani halkına karşı uygulandı. İşgalci faşist Türk ordusu, Kıbrıs çıkartmasına destek bulmak için "hıristiyan-müslüman" çelişkisini kullanarak işbirlikçi uşakları ile birlikte Süryani halkına yönelerek katliam tehdidiyle topraklarından kaçırttı.

Sömürgecilerin tarih boyunca uyguladıkları bir diğer politika da halkların arasında düşmanlığı geliştirmek, birlik ve dayanışmalarını engellemektir. Türk sömürgecileri ve onların Süryaniler arasındaki işbirlikçileri, anti-Kürt politikasını Süryaniler arasında tırmandırmak için yoğun çaba sarf ediyor ve propagandalar yapıyor. Bu gerici kesim propagandalarında önemli mesafeler katettiler. Fakat tarih şahittir ki, Süryaniler'in başına gelen ve onu yokolma noktasına getiren tüm barbarlık ve soykırımın tek suçlusu sömürgeci-faşist Türk devletidir. Herşey bitmemiştir; halkların kurtuluş mücadelesinde hedef şaşırtma ve mücadeleyi engelleme politikasını doğru bir politika ve karşılıklı güvenle boşa çıkartmak mümkündür.

Kürdistan'da PKK öncülüğünde verilen ulusal kurtuluş mücadelesi her alanı, her sınıf ve tabakayı etkilediği ve geliştirip değiştirdiği gibi, Kürdistan'daki azınlıkları da yakından ve derinden etkilemeye başladı. PKK'nin enternasyonalist bayrağı altında kardeşçe birliğin gerçekleşebileceğini ispatlayarak halkların güvenini kazandı. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin azınlıklar üzerinde yarattığı bu olumlu sempatiye azınlıklar çeşitli biçimlerde karşılık vermektedirler. Azınlıklar, Kürdistan'da ilk defa demokratik hak ve özgürlüklerine kavuşma şansına sahip oluyorlar.

Çünkü PKK, Kürdistan'da yaşayan sadece bir halkın, bir milletin, bir dinin veya bir mezhebin partisi değildir. Hangi din, dil ve milletten olursa olsun, tümünün eşit haklar temelinde birliğinden yana olup, tümünü sömürgeci faşist düşmana karşı mücadeleci bir çizgide örgütleyip harekete geçirmeyi hedeflemiştir.

Bu olumlu gelişmeler sömürgeci TC'nin sonunu yaklaştırırken, düşman da boş durmayacak ve tarih boyunca kullandığı barbar yöntemlerini tekrar kullanmak isteyecektir. Bunun için faşist polisler tarafından kurşunlanarak katledilen **Fehmi Yarar**'ı genelde Kürt halkına, özelde de PKK'ye mal etmeye kalkıştılar. Kullandıkları itirafçı hain, daha sonra itirafını geri alınca komplo bozuldu. Ardından, Arba köyünden **Ahe Erdinç**, Midyat'tan **Yakup Görgün** ve son olarak da Enhil köyünden **Gevri Bulut ve ailesi** katledildi. Sömürgeci TC, bu olayların sorumlusu olarak ARGK gerillalarını göstererek Kürt ve Süryani halklarını karşı karşıya getirmeyi amaçlıyor. Son yıllarda büyük emek ve üstün fedakarlıklarla gelişen sempati ve dayanışmayı baltalamak için sömürgeci faşist Türk devleti, işbirlikçi hain çeteleri, "Süryaniler'in malları size kalacak" propagandasıyla suçuna ortak ediyor.

Bu katliamlarla, Süryani halkını yurdundan, toprağından sürerek emperyalizmin kucağına atıyor. Katliamın diğer bir sebebi de, iki halkı birbirine düşürme ve kendi konumunu güçlendirmektir.

Süryaniler'in bu başaşağı gidişatına dur demek ve tarihini tersine çevirmek için birliğe, fedakarlığa, bilince ve gerçekçi politikalara gereksinim vardır. Acil görev, yok oluşa, baskıya son verip halkın birliğini gerçekleştirme ve sürmekte olan Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinde yer alarak, Süryani halkına karşı suç işleyenlerden hesap sormak ve özgürlük mücadelesinde rolümüzü oynamaktır. Çünkü Süryani halkı demokratik haklarına ancak Kürdistan devrimiyle kavuşabilir.

Azınlıklar, ancak PKK öncülüğünde, proleteryanın bayrağı altında özgürce gelişmelerine ortam bulabilir. Tarihinde ilk defa böyle önemli bir olanağa kavuşan Süryani halkı, öz gücünü örgütleyip, mücadeleci temeller üzerinde birliklerdeki yerini almalıdır. Tarih bize kanıtlıyor ki, böyle fırsatlar halklara ancak bir kez ya da bir kaç kez doğar. Yüzlerce kahramanın kendilerini feda ederek yarattığı objektif şartlar üzerinde yeterli, gerçekçi ve doğru subjektif şartlar geliştirilerek Süryani halkı gerçek kurtuluşa ve özgürlüğe kavuşma imkanına sahip olabilir.

İsveç'ten bir grup yurtsever-ilerici Süryani

Arnavutluk'taki son gelişmeler...

Baştarafı 17. sayfada

vam etti. Bu nedenle, sosyalist ekonominin inşa edilmesi ve bunun yaşamın her alanında etkisini göstermesi tamamen başarılamadı. Uzun yıllar boyunca Arnavutluk, kendi içinde kapalı bir kutu gibi kaldı. İktidardaki Arnavutluk Emek Partisi'nin sosyalizme bu yanılgılı yaklaşımı, halkın dünya genelindeki gelişmelerden ve diğer halklardan tecrit edilmiş bir durumu yaşamasına neden oldu.

1985'te Enver Hoca'nın ölümünden sonra Arnavutluk Emek Partisi Genel Sekreterliği'ne getirilen Ramiz Alia döneminde ise, yakın bir süreye kadar özellikle içte bir takım reformlara gidildi. Dış politika olduğu gibi korunmaya çalışıldı. Ancak Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa ülkelerindeki değişikliklerden sonra kendi politikalarını daha çok sorgulamaya başladılar. Ekonomide halkın öz yönetimini geliştirmek ve dış politikada daha önce "sosyal-emperyalist" dediği Sovyetler Birliği de içinde olmak üzere, "kendilerini olduğu gibi kabul edecek" ülkelerle dostluk ilişkilerine girmek ve dışa daha fazla açılmak istiyor.

Yani Arnavutluk'ta yaşanan son olaylarda emperyalizmin çok çeşitli yollardan müdahalesinin yanısıra, içte de mevcut yönetimin sosyalizmi yaratıcı, geliştirici ve gerçekçi bir tarzda uygulamada içine düştüğü yetersizliklerin önemli bir rolü vardır. Ve bizce asıl belirleyici olan da budur. Yoksa, Yugoslavya Büyükelçiliği'nin teşviki, Alman Büyükelçiliği'nin "Cennet Batı"yı simgeleyen beyinlerini hiç de çekici bir yanı olmazdı Arnavutluk halkı için. Her ne kadar ülkeden ayrılmak isteyenler, genel nüfusa oranla çok az da olsa, bu böyledir.

Ama yine de Arnavutluk yönetiminin hataları, emperyalizmin halkların irade ve kazanımlarına saldırmasını, müdahale etmesini kesinlikle haklı çıkarmaz. Tam tersine, emperyalizmin halkların büyük ve kanlı savaşlarla elde ettikleri bağımsızlıklarına ve kazanımlarına karşı yürüttüğü saldırı, komplo ve entrikalarına karşı durmak, halkların bağımsızlıklarını ve tüm kazanımlarını korumalarını desteklemek ve güç vermek, her zamankinden daha önemli bir görevdir.

Emperyalist güçler, Arnavutluk'la aynı tarihte Küba'ya da müdahale etmek istediler. Özellikle ABD emperyalizminin Latin Amerika'da Küba gibi bağımsızlığını koruyan ve bunun için büyük bedeller ödeyen küçük bir ada ülkesine karşı yürüttüğü özel savaş, hepimizce bilinmektedir. Yine Küba'nın emperyalizmin tüm saldırılarına karşı nasıl bir kararlılıkla karşı durduğu, direndiği ve taviz vermediği de son derece açıktır. İşte emperyalizmi rahatsız eden ve saldırıda pervasızlaştıran da budur. O kendi denetiminden çıkmış hiç bir alan, ülke istememektedir dünyada. Herşeyin ve herkesin kendi denetiminde olmasını, onları istediği gibi yönlendirmeyi, sömürmeyi ve kullanmayı amaçlamakta; buna karşı duran tek bir ülke veya kişiye karşı tüm gücüyle saldırmaktadır. Bu, Küba ve Arnavutluk örneklerinde olduğu gibi son derece açıktır.

Kaldı ki, henüz devrimci mücadele kesin zafere ulaşmış olmamasına rağmen PKK önderliğindeki Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı emperyalizmin hangi biçimlerde ve nasıl bir saldırganlık içinde olduğunu; halkımızın bağımsızlık ve özgürlük mücadelesini engelleyebilmek, mevcut kölelik statüsünü koruyabilmek için ne tür kirli komplo ve entrikalara yöneldiğini halkımız çok iyi bilmektedir.

Bu nedenle, halkların bağımsız irade, istem ve kazanımlarına karşı emperyalist güçlerin yürüttüğü kirli özel savaşa karşı durmak, bunun karşısında bağımsız ve özgür gelişim için sonuna kadar mücadele etmek, saldırıya uğrayan halklarla dayanışmak en temel görevlerimizden birisidir.

Impressum:
Metin Özkan
Adlerstr. 7
2085 Quickborn

Yazışma Adresi:
BERXWEDAN
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach: 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:
BfG. - Bonn
Konto Nr.: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya	3.00	$
Avusturya	18.00	s.
Belçika	60.00	bfr.
Danimarka	8.00	dkr.
Fransa	6.00	ff.
Hollanda	3.00	hfl.
İngiltere	0.80	£.
İsveç	6.00	skr.
İsviçre	2.50	sfr.
Norveç	10.00	nkr.

Destpêk di rûpela dawî de

Gundê Al Kemer, bili koma ku "parêzkariyê" dike, ji berê ev piştgiriya têkoşîna rizgariya netewî dike.

Li derdorên Gerdî lêdanek li yekeniyeka dagîrkeran a operasyonan ket: Serleşkerek û çar serbazên komando hatin kuştin

ŞEMZÎNAN: Roja 17'ê Tîrmehê li derdorên Gerdî pêşmergeyên ARGK yekeniyeka dagirkeran a operasyonê xistin dafekê. Bi kêmasî "yuzbaşi"yek (sersed) û çar serbaz hatin kuştin. Ev hejimar, hejimara ku em agahdarê wê bûne ye. Dagirker, li cihê bûyerê gelek birîndar jî li şûna xwe hiştin. Serleşkerê hatî kuştin, pisborê kontrgêrîlla bû.

Êrîşek çû ser yekeniyeka dijmin a bejî li derdorên Rûbarokê: Serbazek hate kuştin; "ustegmen"ek, sê serbaz û "parêzkarek" bi xedarî birîndar ketin

ŞEMZÎNAN: Ev êriş roja 24'ê Tîrmehê li navçeya Gerdî derdorên Rûbarokê çêbû. Di êrîşê de yekeniya dijmin hate tarûmar kirin. Li gora hejimarên em saloxdarê wan bûne, serbazek miriye. Herweha "ustegmen"ek, sê serbaz û "parezkareki" bi navê Cemil ên dijmin jî bi xedarî birîndar ketine.

Dagirker, vê êrîşa ARGK û hejimara hundabûnên xwe veşartî hiştin. Li hemberê vê jî, dan bihistandin, ku di şerên cihêreng de çar têkoşerên ARGK hatine kuştin. Di şerên cihêreng de çar têkoşerên ARGK ên qehreman şehîd ketine. Bilê vê jî, di vê meha dawiyê de keseki "qaçaxçi" ku ji tixûb derbas bûbû jî hatiye kuştin. Navê vî gundiyê hatî kuştin jî, heya niha diyar nebûye. Dagirker ji kuştina vî gundiyî weke "di şer de kuştina teroristeki" dan bihistandin.

Di rastiniyê de, ji destpêka bihara sala 1990'an vir ve, li êrdima Şemzînanê her mehê bi kêmasî sê-çar êrişên ARGK pêkdihên. Ev êriş tev, diçin ser yekeniyên leşkerî û tev ji biserkeftini digihin encamê.

Li gundê Emeran sîxurek bi mirinê bersiva xwe girt

XELFETÎ-RUHA: Şeva 18'ê Tîrmehê pêşmerge çûn gundê Emeran. Sixurê bi navê Bozan Bindal bi mirinê cezakirin. Welatfiroşê hatî cezakirin, zarokeki xwe yê piçûk kire parastgehê xwe û bû sedema mirina wî jî.

Welatfiroşê hatî cezakirin, li gundê Emeran ku di têkoşîna me de xwediyê rewşekî taybetiye, çekê dijmin hilgirtibû. Li vî gundî tenê vî çeka dijmin girtibû û dibû navgînê dijmin jî bo bikaranînên taybetî yên dijmin ên li ser vî gundî. Vî kesî, vî karî bi dilxwazî jî dikir.

Bozan Bindal berî niha li ser banga pêşmergeyan çeka xwe dabû yekeniyên me. Lê paşê disa çeka dijmin standibû. Hevkariya xwe ya bi dijmin re didomand.

Di vê êrişa peşmergeyan de diya Nusret Aslanê di daweya PKK a li Dusseldorfê de mûkûr hatî, ya bi navê Gulo Aslan, ji serê banê xênî kete erdê û lingê wê şikest. Herçiqasî ev ne hedefê pêşmergeyan jî bû, gava dengê çekan bihistî, ji banê xênî xwe avête xwarê. Piştî livbaziyê dagirker, xulama xwe Gulo Aslan tevlî tiştên wê birin bajarê Ruhayê.

Dagirker, xulamê xwe Bozan Bindalê hatî cezakirin, weke keyê gund şanikirin. Lê belê ev bêbext ne keyê gund bû û li gund, gundî nifrînê li ser wî dibarandin.

Li Aricakê dafeka pêşmergeyan: Navgîneke dagîrkeran tevlî yên têde hate tunekirin

ARICAK-MAZRA: Roja 15'ê Tîrmehê danê êvarî, pêşmergeyên me yên rizgariya netewî li êrdima Mazra (Elezîz) navçeya Aricak, li dora gundê Çevreci navgîneke leşkerî ya dijmin xistin dafekê. Navgînê bi tevayî tunekirin. Di navgînê de serleşkerek û bi kêmasî deh serbaz hebûn. Pêşmerge pirraniya wan kuştin. Navgin qulibî û şewitî. Derfet nemabû, ku çi kesek ji navgînê bi saxî xilas bibe. Dagirker dan bihistandin, ku tenê "çawiş"ê pisbor Yildirim Demiral hatiye kuştin. Kuştiyên ji nava rêzên xwe yên din veşartî hiştin û neden belav kirin.

Di şerê heya beyanê doma de du têkoşerên ARGK şehîd ketin

KERBORAN: Şeva 16'ê Tîrmehê, komeka pêşmergeyan a piçûk ji pênc kesan çû gundê Îvanê, bi armanca helkirineke berberiya di nava gundiyan de. Di encama giliya bêbextekî de, dagirker bi hêzên mezin hatin gund. Dora koma ARGK pêçan. Şerê derketi heya beyanê doma. Têkoşerên ARGK bersiva banga dijmin, bi dirûşme û berikên xwe dan.

Piştî ku ronahî dakete erdê, dagirker rokêtên bi gazên kîmyawî bikaranin. Pêşmergeyek karî xwe ji çembera dijmin rizgar bike. Ji çar pêşmergeyên mabûn dido, ku dilên wan bihuribûn û berikên wan jî dawî bûbûn, bi narinçokên xwe, xwe kuştin. Dido ji di rewşa dilbihurî de dîlî ketin destê dijmin. Ji pêşmergeyên şehîd ketine yek navê wî Mehmet ADIR e û jî Cizira Botan e. Şervanê şehîd ê din jî, ji navçeya Hezexê gundê Bafê ye.

Dagirker di vî şerî de ji gazên kîmyawî bikaranin. Herweh dan bihistandin, ku du têkoşer ji ber xwe, xwe dane dest. Lê ev daxweyaniya dijmin ne rast e. Teviya gelê êrdimê, rastiya bûyerê, hovîtiya dagirkeran, berxwedana leheng a koma ARGK a piçûk, baş dizane. Piştî bûyerê, ji ber ku dagirker ji xwepêşdanên li Cizira Botan tirsiyan, cendekên şervanên şehîd li gundê Îvanê dan axê. Herweha dagirker, li êrdimê hejmareke bilind ji welatperweran ji girtin.

Avahiya hikumetê ya li navçeyê hate bombekirin

KOSAR: Şeva 15'ê Tîrmehê li navçeya Kosarê (Kiziltepe) avahiya hikumetê hate bombekirin. Her di ve şevê de li gelek cihên navçeyê afîş jî bi diwaran ve hatin xistin. Di nava sukê de belavok hatin belavkirin. Disa her di vê şevê de, şaxekî koma livbaziyê jî, bombe avêt avahiyên sixureki bi navê M. Ali Çimen. Benzînxane, xwaringeh û razanxaneya (hotel) wî yên bi navê "Kir Parki" agir girtin. Armanca vê livbaziya dawiyê ev bû; ev hevxebatkarê xulamê dijminan bacê nedida şoreşê. Bi vî awahî carek din bang li wî hate kirin û serinca wî li ser rewşê hate kişandin.

Pêşmerge, bê hundabûn paşê xwe ji navçeyê dan aliyekê. Piştî ku pêşmerge xwe dan aliyekê, dagirkerên agahdarî bûyerê bibûn dest bi operasyonên leşkerî yên berfireh kirin.

"Parêzkar" hatin bê-çek-kirin

BÊHIŞTÎ-SEMSÛR: Roja 27'ê Tîrmehê li gundê Karalar pêşmerge civînekê çêkirin. Dest danîn ser çekên çar parêzkaran.

Piştî livbaziya ARGK, dagirker avêtin ser gund. Gundiyan dan ber lêdanê. Sê xortan ji bi hiceta "leşkeriya xwe nekirine" girtin. Ev hersê xort berî hingê ji hatibûn girtin û hîna nuh hatibûn berdan.

Serbazên dagîrkeran şerê "parêzkaran" kirin

SÊRT: Roja 31'ê Tîrmehê, li keviya Ava Bohtanê, 15 km dûr ji bajarê Sêrtê, li başûrê bajêr, li devera bi navê Çemê Pirê, serbazên "boluk"a Beroni (Findikê), şerê cerdevanên bi navên "parêzkaran" kirin.

Di vî şerî de du "parêzkar" û serbazek birîndar ketin. Şer weha derketiye:

Komeka serbazên "boluk"a Beroni diçe bajarê Sêrtê. Di rê de serbaz dikevin nava rez û werzan. "Parêzkar" xwestin wan birawestinin. Bûyer paşê zivirî şerekî çekdarî. Di şer de kurê Mehmet Olgaç, endamê encumana belediya Sêrtê ji partiya ANAP ê bi navê Abdurrahman Olgaç, "parêzkar"eki yê cehş din û serbazek birîndar ketin.

Mehmet Olgaç (Mihemedê Hessam) yek ji wan cehş û welatfiroşan e, ku cara pêşemin li Dihê "parêzkarî" pêvebiriye. Ev bêbext di sala 1986'an de miribû. Birayê wî Ezdin

hatibû şûna wî. Lê ev ji li derdorên Çemê Pirê di pozberiyeke li dijî serbazên dagirkeran de hatibû kuştin. Bi vî awahî ev hevxebatkarên dijmin ên devbixwîn, bi rengeki rastlêhatî û tesadufî, cara duwemîn şerê ezbeniyên xwe kirin.

Gundê Tekneduzu ji "parêzkaran" hate paqijkirin

GUMGUM (WARTO): Roja 23'ê Tîrmehê pêşmerge li vî gundi civînekê çêkirin. Dest danîn ser çekên heft "parêzkaran" ku hîna nuh dest bi vî karî kiribûn û çekên dijmin standibûn. Gundiyên çek girtibûn, li dijî pêşmergeyan derneketin û çi xwerağirtineke şanî nekirin.

Helîna cerdevanên Aruşê hate belavkirin

ÇEL: Pêşmergeyên me yên rizgariya netewî roja 18'ê Tîrmehê êrîşekê birin ser cerdevanên eşîra Kaşurî gundê Aruşê. Du "parêzkar" kuştin, çar jî bi xedarî birîndar kirin. Navên hinde "parêzkarên" hatine kuştin an ji birîndar ketine ev in: Nadir Berk (mirî), Salih, Siddik û Yahya Berk (birîndar).

Cerdevanên hatine cezakirin giredayê serekê cehşan Hacî Nayif (Nayif Berk) bûn. Yek ji yên birîndar, kurrê Hacî Nayif e. Ev bêbext, di qirkirina Komatan de cih girtibû, ku roja 10'ê Nîsanê 1990'an çêbûbû û 22 şervanên ARGK şehîd ketibûn.

Li gundê Aruşê "boluk"eka dijmin ji heye, lê nekarî livbzaiyê birawestîne. Dagirker xwestin vê livbaziya ARGK a jêhatî çewt şanî bikin. Daxweyan kirin ku "di şer de sê terorist hatine kuştin." Lê belê ev derewa wan cihê xwe negirt. Ev daxweyaniya dijmin, ji kok derew e. Di vî şerî de tenê birîndareki ARGK jî tuneye.

Qerekoleka û yekeniyeka dijmin hatin tunekirin. Şerên li Katoyê Jîrkan, Kelê Mamê û Geliya Spertî çar rojan doman. Helîkoptereke dijmin li erdê hate xistin. Pênc serleşker, bi kêmasî 50 serbaz, axayekî Jîrkî û bi kêmasî deh "parêzkar" hatin kuştin.

ELK û QILABAN: Şerê yekemin roja 25'ê Tîrmehê çêbû. Di navbera destin dafekê. Bi kêmasî 20 serbaz kuştin. Şereki cuda yê dijwartirin jî li dora gundê Merkitik ê Jirkiyan çêbû. Di vî şerî de helikoptereki dijmin li erdê hate xistin. "Ustegmen"ek, pênc serbaz û axayê Jirkiyan Şêxmusê Donmez (ji gundê Bişiyan), ku di helikopterê de bûn, mirin. Di van şeran de cerdevanên Jirkî bê liv man. Herweha "parêzkarên" gundê Dara Hinê ji, ku dijmin bi kotekê çekan kiriye destên wan, nekarin tiştekî bikin. Di encama van pozberiyan de, tev bi hev re, deh "parêzkarên" gundan ji hatin kuştin.

Şer roja 25'ê Tîrmehê destpêkirin, 26'ê Tîrmehê dijwar bûn û heya roja 30'ê Tîrmehê doman. Encamên şerên çêbûn ji bo ARGK û gelê Kurdistanê bilançoyeke serfiraziyê ne. Encam jî bo me bû serfiraziyeke seranser, ji bo dijmin ji bû têkçûn û binkeftineke seranser.

Dagirker bi navgînên agahdariyê yên mina weşan, radyo û hwd. nûçeyên derewîn dan belavkirin. Xwestin serjêr û têkçûna xwe biniximînin. Xwestin vê têkçûna xwe weke serfiraziyekê bihiliminin. Li ser vê bingehê gelek nûçeyên derewîn dan belavkirin. Lê rastî, ji aliyê teviya gelê me baş dihatin zanîn. Ji aliyê din jî dagirker, bi hemû hovitiyên xwe berê xwe dan gel û êrişan birin ser gelê me. Li gundê Avyan, bi kêmasî 20 xaniyan dan ber agirî. Li Çiyayê Kelê Mamê jî dora 20 komên giyayî yên gundiyan şewitandin.

Yekeniyên dagirkeran û xulamên wan "parêzkarên" gundan, li Geliya Hilalê bikaranin xwe yên terorê kûr kirin. Cerdevanên Mala Bayrê jî, verên eşîrên Jirkan û Kaşurî de, li dora gundê Dûlê, şerekî dijwar çêbû. Di şerê di navbera pêşmergeyên ARGK û hêzên dijmin de "ustegmen"ek, "astsubay"ek û çar serbaz hatin kuştin. Di vî şerî de gelek serbaz ji birîndar ketin. Di vî şerê de sê têkoşerên ji eşîra Jirkî ji şehîd ketin.

Piştî vî şerî hêzên dagirkeran bi alikariya cerdevanan di derdorekî gelekî fireh de dest bi bizavekê kirin. Bi yekcarê dordorên Elkê, Qilaban û Şirnexê (li Bestan) zivirîn qada cengekî. Li zozanên eşîra Jirkî, li Çiyayê Katoyê Jirkan li Meydana Kolyan û Meydana Casusan, herweha li Çiyayê Kelê Mamê navçeya Qilaban û li dora gundê Avyan şerên mezin çêbûn. Yekeniyên ARGK bi lez û bez cihên xwe guhartin. Bi lez û bez xwe belavî gelek aliyan kirin. Li gelek aliyan xweya bûn, xwe gihandin hevûdu û disa belav bûn. Bi êrişên ji nişkan ve û bi dafên vedan, lêdanên mezin li yekeniyên dagirkeran xistin. Bi vî awahî operasyonên dagirkeran ên tunekirinê bi hez bi hezaran serbaz tevlî bûbûn, di avê de birin.

Li geliyên Çiyayê Kelê Mamê, pêşmerge yekeniyên dagirkeran xisagahî li ser şervanekî birîndar girtin, ku ji ber birina xwe xedar nexweşbû û li dora gundê Mijinê li cihekî xwe veşartibû. Ji gundê Şirişê du welatparêzên bi navên Mihemedê Emerê Elî û Mehmudê Musa, ku şivanî dikiran, bi kotekê xistin kêleka xwe û xwestin herin şervanê birîndar bikujin. Lê herdu şivanên welatparêz li ber xwe dan, lewma cerdevanên Mala Bayrê di rê de şivanekî kuştin û yeki jî bi xedarî birîndar kirin. Paşê cerdevanên bi serokatiya Yusuf Benek, xwe gihandin dora gundê Mijînê, cihê ku şervaneki ARGK xedar birîndar li wir bû. Şervanê ARGK Kamuranê Ehmedê Aris bi xwinrijî û hovîtî kuştin. Dagirker paşê vê hovîtiya xwe bi rengê, "di şeran de sê terorist hatin kuştin" dan bihîstandin. Paşê dagirker gundiyên Şirişê, tevlî jin, zaro û kalan birin "tabur"a Sêgirkan. Li vir gundiyan dan ber lêdan û şikenceyên giran. Heya niha jî gelek gundiyên welatparêz hîna di destê dijmin de girtî ne. Çend gundî di destê dagirkeran de ne hîna diyar nebûye. Lê pirraniya gundiyan ji ber şikenceyên giran ketine nexweşxaneyan û hîna jî li ber destê dixtoran in.

Dora 40 welatparêzî hatin girtin

ÊLIH û SÊRT: Di hefteya dawiyê ya meha Tîrmehê de li bajarê Êlihê (Batman) dora 40 welatparêzî hatin girtin. Pêşî di xwepêşdana mebusên ji partiya HEP (Partiya Gelê Kedkar) de, roja 25'ê Tîrmehê bêhtirî 30 welatparêz hatibûn girtin. Lê ev roja 27'ê Tîrmehê dîsa hatibûn berdan.

Her di roja 27'ê Tîrmehê de sê welatparêz hatin girtin. Navê yekî hîna negihaye me, lê yên din ev in: Siddik Tan û Mela Hadî. Siddik Tan welatparêzekî kal (ixtiyar) e. Yek kurrê wî yê têkoşerê ARGK bû, berî du salan li navçeya Hezo şehîd ketibû.

Lê dagîrker bi van girtinan jî têr nebûn. Roja 30'ê Tîrmehê danê êvarî avêtin ser malan, cihên kar (dikkan û firotgehan). Gelek welatparêz girtin. Di nava welatparêzên hatin girtin de, du kurrên Siddik Tan jî hene, ku berî hingê jî hatibûn girtin û nuh ji girtîgehê derketibûn. Herweha du birayên Mela Hadî jî hene. Kesên din ên hatine girtin ev in: Emîn Ergîn, Emîn Ekincî, Salih Aktan, Emîn Guven (bijîşkê diranan), M. Nurî Eren, Şevkî Eren (karker), Ramazan Şan (memurê nexweşxaneyê) û heft welatparêzên din, ku em agahdarê navên wan nebûne.

Dagîrker welatparêzên girtin, ji bo pirsyariyê birin bajarê Sêrtê. Salox gihan me ku hemû welatparêzên girtine dane ber lêdanên giran û nehîştine ku bikaribin bi advokat û merivên xwe re biaxifin an jî wan bibînin.

Hişyarbûna li Êlihê ya girseyî dagîrkeran har dike. Dagîrker êrîşan dibin ser sendîkatan. Welatparêzan ji şikenciyan derbas dikin. Dijûn û livên nizmkirinê datînin pêşiya gelê me. Mirovan digirin û bi berdewamî êrîşan dibin ser wan. Weke ku ev tev ne bes bin, vêca niha jî serî didin girtinên komî û girseyî.

Girtinên dibin, li şûna tirsîna gel, dibin sedema tujbûna hêrsa gel. Welatparêzên ji Êlihê, ku em bi wan re axifîn, li ser girtinan weha gotin: "Dagîrker ditirsin ku roja 15'ê Tebaxê peqînek, livbaziyên mezin çêbibin. Li gora xwe tedbîrên xwe birêvedibin. Lê ev bikaranîn, ji binî me natirsînin. Em baş hînbûne çawa emê li ber xwe bidin. Em hînbûne, ku li hemberê pîkoliyan, tenê bi berxwedanê dikarin xwe rabigirin." Nemaze piştî girtinan li Êlihê xebata welatparêzî jî xwe lezand. Welatparêzên li Êlihê girtinan, di demeke kin de, bihîstandin hemû deran. Li hemû deran bangeşiyek li ser dibe, ka dagîrker bi van girtinan dixwazin xwe bigihînin kîjan armancê.

Ji aliyê din dagîrker li Sêrtê, biryara koçkirinê gihandin welatparêzekî din. Ev welatparêz ji Sasunê ye û li Sêrtê bijîşkî dikir. Lê em hîna agahdarî navê wî nebûne. Welatparwerê hatiye koçkirin şiyandine gundekî bajarê Yozgatê û li şûna karê bijîşkiyê, wî kirine memurê saxiyê (tendurustiyê).

Deh gundên eşîrên Mamxuran û Xelîlan hatin valakirin

ŞAX: Dagîrker, operasyonên xwe yên valakirina gundan didomînin. Tenê li navçeya Şaxê, di navbera rojên 18 û 20'ê Tîrmehê de deh gund bi tevayî hatin valakirin. Gundên hatine valakirin ên Ertuşiyan in. Şaxên Ertuşiyan ên bi navên Xelîlan û Mamxuran çekên dijmin nestandibûn an jî gelek kêm standibûn. Lewma dagîrker berê xwe dan van herdu eşîrên Ertuşiyan.

Gundên Xelîlan ên bi zora çekan hatine valakirin ev in: Toristan, Telatê, Govî Hidlan, Kurkê û Teredud.

Gundên Mamxuran ên bi zora çekan hatine valakirin ev in: Toranis, Bardikil, Sirgeh, Gerguvar û Tirp Hesad.

Gundiyên bi kotekê ji gundan hatine derxistin, diçin qopaniya Xumar navçeya Şaxê û navendên Şaxê û bajarê Wanê. Dagîrker du rê datînin pêşiya gundiyan: An koçberî yan jî hilgirtina çekan û şerkirina li dijî ARGK. Gundî herdu riyan jî napejirînin. Dixwazin li gundên xwe bimînin û di azadiyê de bijîn.

Di ramyariya valakirina gundan de serekê eşîra Alan ê bi navê Sadun Axa, hevkariya dagîrkeran dike. Rê û azîneyan şanî wan dike. Weke nûçeyên ji Şaxê gihane me, gundên dihên valakirin, ji aliyê dagîrkeran dihên bombekirin, şewitandin. Bi tevayî dibin kavil. Serekên eşîran ên bûne cerdevan jî, dest datînin ser zêvî, bexçe, dehl û zozanan. Welatparêzên ji Şaxê weha gotin me, "Cara yekemîne ku bi hejimareka weha bilind gund dihên valakirin. Gundî ketine nava rewşeke perişan de. Em dixwazin dengê me bigihe hemû deran." Li gora baweriya gundiyan û welatparêzên ji navçeyê, heke dijrabûnek çênebe, dagîrker wê vê bikaranîna xwe bêhtir bilezînin.

Mayina cerdevanan bû sedema jiyana du kesên din

QILABAN: Roja 18'ê Tîrmehê li nêzîkî gundê Mijînê, li devera bi navê Mergijgan, du zaro mayinekê peyda kirin. Mayinê, cerdevanên Mala Bayrê vedabûn. Gava zaro mayinê dibînin, bi mereq destdiavêjinê, da bizanibin çiye. Bi yekcarê dipeqe û herdu zaro perçe dibin û jiyana xwe hunda dikin. Ev bûyer di weşanên dagîrkeran de nehate weşandin. Herweha li derbarê cerdevanê bûne sedema vî tiştî jî, tiştek ji aliyê dagîrkeran nehatiye kirin.

Di dadgehê şikencekar de neh welatperêz hatin berdan

ERZÎNGAN: Roja 21'ê Adarê 1990'an li êrdîma Mazra livbaziya ferro-krom ji aliyê pêşmergeyan çêbûbû û neh mihendis hatibûn cezakirin. Bi hiceta alîkariya pêşmergeyan kirine, pirraniya wan gundî 19 welatparêz hatibûn girtin. Paşê dagîrker wan biribûn bajarê Erzînganê, ji bo pirsyarkirina wan di Dadgeha Parastina Dewletê-DGM de. Di encama pirsyariyan de neh welatparêz hatin berdan û biryara girtî-hiştina yên din hate dayin.

Di domana pirsyariyan de, ji welatperêzên dîlî Sofî Hesenê temenê wî 60 salî, di axiftina xwe de weha got: "Ez îfadeya xe ya berê napejirînim. Ji ber ku li min dan, min nivîsa kesên îfada min girtin pejiran û îmze kir." Hemû girtiyên din jî, gotin, ku îfadeyên wan di encama şikenceyên giran û dijwar de hatine standin. Hinek ji welatparêzên dîlî, vê rewşê û sixleta nijadperest (regezperest) a dadgehê protesto kirin.

Di şerên du rojan doman de şeş serleşker, heşt serbaz û 19 "parêzkar" hatin kuştin. Du helîkopterên dijmin jî li erdê hatin xistin

WESTAN (GEVAŞ) û ŞAX: Roja 24'ê Tîrmehê pêşmergeyên ARGK li derdorên Kofkiran riya Tûx (Tatwan) û Westanê birrin. Kontrola kesbûnê di navgînên diçûn û dihatin de kirin. Pêşmerge bangeşiyan jî, ji bo rêwiyan çêkirin. Herweha navgîneka saziyeka dewletê jî dan ber agirî. Pêşmerge, li keviya rê navgînên TRT (Radyo û Televîzyona Tirkiyê) jî rûxandin, ku hîna nuh hatibûn çêkirin. Paşê çûn gundê Arpedê û civîneke mezin çêkirin.

Dagîrkerên agahî û salox li ser livbaziya pêşmergeyan girtin, hêzên leşkerî yên mezin li sêçiva navçeyên Westan, Şax û Xîzanê civandin ser hevûdu. Bi tevlîbûna cerdevanên Şax û Xîzanê (cerdevanên Sadun Axa), tevlî helîkopteran, yekeniyên dagîrkeran li derdorekî gelekî fireh de dest bi operasyonan kirin. Dagîrker avêtin ser gundê Arpedê jî. Li gund 25 welatparêzî girtin.

Roja 25'ê Tîrmehê li derdorên Çemê Xanê, Reşadiyê û Deşta Deman, di navbera yekeniyên ARGK û yekeniyên dagîrkeran de pozberî û şerên mezin çêbûn. Şer, li derdorên gundên Sonbanî (di Geliya Çemê Xanê de), Alan û Axsê tund bûn. Şer xwe belavî çarmedorên berfireh kir û heya şeva 26'ê Tîrmehê doma.

Di şerê du rojan de du helîkopterên dijmin hatin li erdê xistin. Di helîkoptera yekemîn de du "ustegmen", du "astsubay" û serbazek hebûn. Di helîkoptera duwemîn de jî "bînbaşi"yekî (serhezar) pîlot û "astsubay"ek hebû. Ev tev hatin kuştin. Di encama êrîş û dafan de jî heft serbaz û panzdeh "parêzkarên" cehş hatin kuştin.

Dagîrker hejimarên kuştiyên ji nava rêzên xwe veşartî hiştin. Pejirandin, ku helîkopterek ketiye, lê gotin, ku ev helîkopter li erdeke hişk ketiye û lewma hatiye xwarê.

Paşê dagîrker operasyonên xwe dijwartir kirin. Operasyon dirêjî derdorên Xelîlan herêma Botanê kirin. Li Geliya Kendalan, Çiyayê Katoyê Xêrkan û Newala Massîro operasyon tund kirin, lê dagîrker nekarîn çi encamekê bi destê xwe ve bînin.

Şerekî dijwar jî, ku 29'ê Tîrmehê destpêkir û heya şeva 30'ê Tîrmehê doma, li Çiyayê Katoyê Xêrkan çêbûye. Di vî şerî de jî çar cerdevanên cehş hatin kuştin.

Dagîrker, ji bo veşartina têkçûn û binkeftina xwe, gotin ku li gundê Acaran şeş pêşmerge hatine kuştin. Le weke nûçeyên ji êrdimê gihane me, diyar dibe, ku ev daxweyaniya dijmin vir û derewekî mezin e.

Welatparêzên jin ên girtî di daweya Kerboranê de hatin berdan

AMED: Roja 26'ê Tîrmehê, di encama pirsyariya yekemîn a di Dadgeha Parastina Dewletê-DGM li bajarê Amedê de, yanzdeh jinên welatparêz ên girtî hatin berdan.

Roja 31'ê Gulanê jinên Kerboranî, weke perçeyeke dij-rabûna sivîl li hemberê biryarnameyên qirkirinê yên rejîma dagîrker, li pêşiya avahiya hikumetê li Kerboranê, xwepêşdaneka girseyî çêkiribûn. Weke dihê zanîn, livbaziyên vê nolê ji Nisêbînê xwe gihandibûn heya navenda bajarê Amedê. Jinên Kerboranî, li hemberê terora komên xweser li ber xwe dabûn û serî hildabûn. Di domana xwepêşdanê de 26 jin hatibûn girtin û dagîrker bi lez û pele wan biribûn bajarê Mêrdînê. Li wir wan dabûn ber lêdan û şikenceyan. Di encama pirsyariya yekemîn de, ji jinên girtî 11 xistibûn girtîgehê û 15 ji hatibûn berdan.

Jinên girtî ev bûn: Felek Çelebî, Kadriye Çelebî, Kerîme Çelebî, Fehîme Seyhan, Tebriye Seyhan, Salîha Aslan, Turkan Aslan, Fatma Demîr, Gulbahar Dogan, Surcan Dîlek û Hanîfe Kapaligoz.

Di pirsyariyên dadgehê de ku roja 26'ê Tîrmehê çêbûn, jinên welatparêz, diyar kirin, ku ji lêdan û hingavtinan hatine derbas kirin û serbazên dagîrkeran serî dane tiştên nizm. Li pêşiya dadgehê vê rewşê bi dijwarî protesto kirin. Bi xwe-parastinên kin, otorîteya dagîrkeran red-kirin û li dijî peyivin. Hemû jinên welatparêz ên girtî li pêşiya dadgehê gotin, ku "em Kurd in", herdemê di bin terora leşkerî de dijîn, bi zimanê Tirkî nizanin û tenê bi zimanê Kurdî wê bersiva pirsan bidin. Encumana dadgehê vê daxwaza wan bi cih anî. Xwe-parastinên bi Kurdî bi riya wergerandinê derbasî zimanê Tirkî kirin.

Di vê daweyê de paşê jinên welatparêz ên girtî, hatin berdem. Lê ev dawe, bû daweya yekemîn a mezin di dîroka me ya nêzîk de, ku bi vê hejimarê jin tevlî bûne. Heya niha daweyeka mezintirî vê ya jinan çênebûbû. Lewma ev dawe, bal û serinca gelê Kurd, awira gelemperiya Tirkiyê û Ewrupa kişand ser xwe û bû pirseke dadparêzan. Sedema pêwîstirîna berdana jinan ji aliyê dagîrkeran, bu sixleta girseyî ya vê daweyê.

Welatparêzen girtî di daweya Cizîra Botan de neman

AMED: Di nîvê meha Adarê de, di rojên cejna Newrozê de, di Serîhildana Gelî ya li Cizîra Botan de, 155 welatperwer hatibûn girtin. Ji bo pirsyariyê dagîrker wan derêxistin pêşiya Dadgeha Parastina Dewletê. Di celseya (danişîna) yekemîn de, roja 21'ê Gulanê 1990'an, ji 77 welatparêzên girtî 44 kes hatibûn berdan.

Mehkemeya 33 welatperweran jî, ji bo 21'ê Hezîranê hatibû hiştin. Lê di nîvê meha Tîrmehê de çêbû. Di encamê de hemû welatperwerên girtîbûn hatin berdan.

Welatparêzên di xwepêşdanên girseyî meha Newrozê de hatibûn girtin, hatin berdan

AMED: Di meha Adarê de, li bajarên Nisêbîn, Cizîra Botan û Amedê, li dijî biryarnameya qirkirinê ya bi hejimara 424'an xwepêşdanên girseyî çêbûbûn. Di domana xwepêşdanan de 400 welatperwer hatibûn girtin. Di hinde rûniştinên ji wê demê heya niha çêbûn de, bireke mezin ji welatperweran hatibû berdan.

Mehkemeya dawiyê di nîvê meha Tîrmehê de çêbû. Di vê rûniştinê de jî, neh welatperwerên girtî, hatin berdan. Bi vî awahî çi kesekî girtî jî nema.

Dafek li peşiya yekeniya operasyonê ya dagîrkeran. Panzêr û CMS'yek hatin sohtandin. Du serleşker, "çawîş"ekî pisbor û donzdeh serbaz hatin kuştin

GERCEWS: Roja 21'ê Tîrmehê di navbera Gundikê Kelo (Gundikê Busad) û qopaniya Eynkafê navçeya Gercewsê, pêşmergeyên me yên rizgariya netewî, yek ji wan panzêr sê navgînên dijmin xistin dafekê. Kerwana navgînên dijmin di xalekî re yê dizivire de kete dafê.

Pêşî panzêra li pêşî ji ser mayinekê derbas bû, ku hîma wê ya rûxandinê xurt û bilind bû. Du serleşkerên di panzêrê de, yek "ustegmen" û yek jî "astegmen", bi xedarî birîndar ketin. Ling û ranê serleşkerekî qut bû. Li cihê rê dizivirî jî, du CMS, ketin bin barana rokêt û berikan. Rokêtek li CMS'ya pêşî ket. Navgîn ma di nava agiran de. Ji serbazên di herdu CMS'yan de 12 hatin kuştin. Gelek serbaz jî birînên berikan girtin an jî laşên wan şewitîn. Dagîrker birîndarên xwe rakirin nexweşxaneyan. Herdu serleşkerên di panzêrê de birîndar ketibûn, paşê mirin. Weke nûçeyên ji êrdimê bi riya welatparêzan gihane me, dihê gotin, ku bêhtirî 30 endamên dijmin hatine kuştin.

Dagîrker, weke ku mirov ji ber xwe jî bizanibe, piştî êrîşa pêşmergeyan bi teviya hovîtiya xwe êrîşî gundiyan kirin. Dagîrkerên xwînxwar avêtin ser gundên Gundikê Busad, Acibê, Zelî û gelek gundên din. Tevlî jin, zaro û kalan hemû gundiyan dan ber şikenceyên giran û dijwar. Li dijî jinan serî dan livên nizm. Hemû tiştên gundiyan şikandin û tevlîhev kirin. Pirraniya ajelên (heywanên) gundiyan gurandin. Zevî, dehl û bexçeyan xirakirin. Gundên me navên wan nimandî, niha bi tevayî hatine valakirin. Ne tenê ev gund, zivingên li dora Gundikê Busadê jî rastî van bikaranînan bûn. Bi kêmasî pênc ziving da nebin hedefên êrîşên dagîrkeran, ji aliyên gundiyan hatine valakirin. Piştî operasyona dijmin, rewşa gundan bûbû weke rastî garana kulehan bûyibin.

Ji ber şikenceyên xedar gelek gundî hatin ber keviya mirinê. Ji gundiyên ketine vê rewşê em agahdarî navên van bûne: Keyê gundê Gundikê Busad Hemdîn Yilmaz (60 salî ye û sere wî û gelek hestuyên wî yên parsuyan hatine şikandin), azayê gund Cemîl Ekmen (di nexweşxaneya dewletê de ye, li Mêrdînê) û Xelîl Yildiz (di nexweşxanê de ye). Pirraniya gundiyan jî, da dîsa rastî van şikenceyan nebin, neçûn doktoran (bijîşkan).

Pirraniya gundiyên ketin ber şikenceyan, hemû tiştên wan hatin tarûmar û tajan kirin û ji gundan hatin derxistin, çûne bajarê Êlihê. Em bi hinde welatparêzên ji van re axifîn. Şikenceyên dîtine yeko yeko ji me re gotin. Welatperwer gotin, ku tiştê bûne napejirînin, wê li ber xwe bidin, wê rewşê bigihînin hemû saziyên mafên mirovan û ger çi encamek jê dernekeve jî, wê giliya xwînxwarên serî dane van bikaranînan, bikin. Herweha, bilî van tevan, çi bibe bila bibe, wê vegerine gundên xwe.

Ji niha ve li Gercews, Êlih û Kerboranê li dora gundiyên Gundikê Busadê, çemberekî hevkariyê yê berfireh avabûye.

Ji aliyê din, piştî bûyera gundê Îvanê navçeya Gercewsê, dagîrker bayê girtinan gihandin gundê Kirkat navçeya Gercewsê jî. Ji Kirkatê gelek welatperwer hatin girtin.

Eve bûn du meh in, ku em di rojnameya xwe **Berxwedan** de, ji derdorên qopaniya Hebisbinê navçeya Gercewsê, nûçeyên operasyonên dagîrkeran didin û diweşînin. Operasyonên bê jêhatîbûn dimînin û serjêr diçin hîna jî didomin. Me nûçeyan bi berdewamî belav kir. Lê pozberiya vê dawiyê li Gundikê Busadê carek din şanîkir, ku dagîrker li Gercewsê bi tevayî têkçûne. Niha gava berê xwe didin gel, bi vê tenê hoy û ûştên serîhildanên girseyî didin gihandin û pêşvebirin.

Li Dêrsimê livbaziyên ARGK

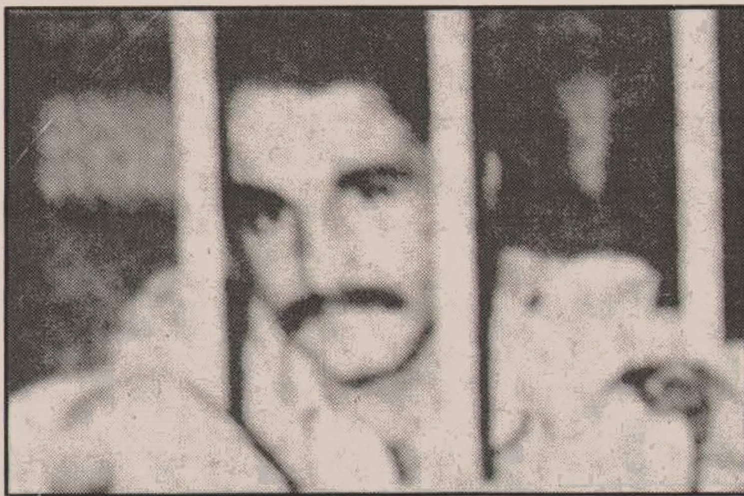
XOZAT: Roja 24'ê Hezîranê li Xozatê pêşmerge êrîşekê birin ser tabura komando ya dijmin. Hîna agahiyên berfireh li ser çalakiya ARGK negihane me.

Roja 1'ê Tîrmehê jî li dora Çiyayê Yucel nêzîkî gundê Koçmezra navçeya Xozatê, şerek di navbera yekeniyeke ARGK û yekeniyên operasyonê yên dijmin de derket. Ji nava rêzên dijmin yek hate kuştin û sisê jî hatin birîndar kirin. Lê dihê gotin, ku hejmara mirî û birîndaran bilindtir e. Dijmin hejimara hundabûnên xwe veşartî hiştiye. Ev herweha baweriya gelê êrdimê ye jî. Gel dibêje, ku dijmin hundabûnên xwe veşartiye.

Roja 17'ê Tîrmehê jî, yekeniyên ARGK, li gundê Koçkozluca navçeya Xozatê êrîşekê birin ser qereqoleka leşkerî ya dijmin. Hîna agahî û nûçeyên berfireh li ser hundabûnên dijmin di domana vê êrîşê de negihane rojnameya me. Di rojên pêşîn de agahî wê bigihin me.

"SERÎHILDAN JIYANA ME KURDAN E!.."

Şoreşgerê welatparêz D. Alî KUÇUK, ku bêhtirî deh salan e, ji ber daweya PKK di zîndanên dagîrkerên Tirk de ye, nameyeka xwe şiyandibû kovara bi navê "Emeğin Bayrağı." Kovar, di hejimara xwe ya 24'an de, di Adara 1990'an de, nameya wî belavkiribû. Paşê berpirsiyarên dewleta Tirk, ji ber vê nameya wî û dîtinên wî yên di nameyê de, cezayên giran ên hepsê li derbarê D. Alî KUÇUK xwestin. Berî derkeve pêşiya dadgehê vê nivîsa xwe ya li jêrîn, pêşkêşî berpirsiyarên dadgehê kir. Nivîs bi zimanê Kurdî hatiye amadekirin. Em nivîsa wî bi orîjînaliteya xwe belav dikin:

Mesaja me ku di kovara "Emeğin Bayrağı" (Hejmar 24, Adar 1990) de derketibû, tenê wê gotina me ya li ser axa Kurdistanê ronahî dike. Tenê aliyeka pirsê şanî dide. Teviya cîhanê dizane, ku hatin û mafên gelê Kurdistanê bi hovîtî û terorê ji hêla dagîrkeriya dewleta Tirk, dest li ser wan hatiye danîn. Ji Kurdistanê dûrxistin û nefîkirina mirovên Kurd, ne tiştekî nuh e. Ev ji dema Osmaniyan destpêkiriye. Lê di dema dagîrkeriya dewleta Tirk de ev, bêhtir û bi terorê çêbûye. Ji cih û welat derxistin û nefîkirina mirovên Kurd baş dihê zanîn. Emê vê bûyerê dûv re dîsa bînin zimên.

Niha ez dixwazim li ser îddîanameya sawcî çend gotinan bibêjim: Berî her tiştekî hebûnên jiyanê yên rastî, bi qanûnan nikarin werin qedexe kirin. Encmumana sawciyan û hêzên dewletê ne tenê viran dikin. Ev daweya li derbarê me vebûye jî, ne bê sedem e. Sawcî bi navê dewleta Tirk, tirsa dewletê dihêne zimên. Ev polîtîkaya dewleta Tirk, ku cezayan li derbarê me dixwaze, tenê dixwaze tunekirina netewê me bihêne zimên.

Sawcî dibêje, ku gotinên me yên di kovarê de belav bûne, li gora qanûnên dewleta Tirk, "bölücülük (kerîkarî)" û "Kürtçülük (Kurdayetî)" kirine. Lewma jî sawcî, ji bo vê cezayan li derbarê me dixwaze.

Ez gotinên di kovarê de derketine tevan qebul dikim. Dewleta Tirk politikîkayekê li ser Kurdistanê dihajo; gotinên me yên di vê barê de, dîtina me ya li ser vê polîtîkayê, di kovarê de hatine nivîsandin. Lê em dibêjin, dîsa jî em gelekî hindik û kêm li ser pirsê mane û gelek tiştan hîna me nehanîne zimên. Maf û dadiya (haq û huquq) dewleta Tirk li Kurdistanê, li ser polîtîkaya qebûlnekirina Kurdan hatiye avakirin.

Li ser rastiya Kurdistanê me hinek dîtinên xwe anîbûn zimên. Ji bo vê yekê jî sawcî, bi qanûnên ji Mûssoliniyê faşîst hatine wergirtin, bi bendên 141 û 142, li derbarê me cezayan dixwaze. Lê eşkereye, ku ev qanûnên faşîst nikarin têkoşîna rizgariya netewayê Kurdistan bibin paş. Lewma jî cehdkirina sawcî vala ye.

Nimûneyek; heke min bigotana, *"Welatê min Manolya ye û ez ji bo serfîraziya gelê Manolya ditêkoşim"*, wê gavê, çi sawciyekî dewleta Tirk nedikarîbû daweyekê li derbarê me veke û bide destpêkirin. Ji ber ku ew jî wê bizanibûna, tiştekî weha xewn û xeyal e. Lê belê, ji bo ku me avakirina Kurdistaneka serbixwe, aza û demokrat di rêberiya PKK de û me têkoşîna gele Kurd anî zimên, li derbarê me ceza dihên xwestin.

Ev cezayên ji me re dihên xwestin, nikarin sazûmana dewleta Tirk ji rizîbûn û tunebûnê xilas bikin. Cezayên ji me re dihên xwestin, di rastîniyê de ji heqîqetê re dihên xwestin. Lê belê di dîrokê de gelek caran hatiye dîtin, ku rastî û heqîqet pir î serhişk in. Ji ber vê jî, hebûna teror û hovîtiya dewleta Tirk li ser gelê Kurdistanê bê feyde ye. Herdemê, têkoşîna rizgariya gelê me wê pêşvebiçe û ev pêşveçûn li welatê me, têkilî û pêwendiyên dagîrkeriyê jî wê ji kok ve rakin. Bila gumana kesî ji vê tune be!

Niha em hindekî çavên xwe li ser polîtîkaya dewleta Tirk û rastiyên li Kurdistanê bigerînin:

Dewleta Tirk ji berê û heya niha hatina gelê Kurdistanê bi destê xwe ve girtiye. Polîtîkayên dewleta Tirk heya niha li ser înkara hebûna Kurdistanê û gelê Kurd avabûye. Ev hîna jî berdewam dike. Dewleta Tirk, ji bo gelê Kurd ji hemû aliyan ve (aliyên leşkerî, aborî, polîtîkî, çandî, îdarî) di nava sazûmana xwe de bide xilaskirin, helandin û tunekirin, heya niha gelek mirovên Kurd qirkiriye, nefîkiriye û bidarvekiriye. Heya niha jî, ji bo gelê Kurd zimanê xwe, adetên xwe, toreya xwe û her tiştên xwe yên bi nirx jibîrbike û di dawiyê de bibe Tirk, polîtîkaya dagîrkeriyê di barê asîmîlasyonê de li ser welatê me dide ajotin.

Lê niha gelê Kurd vê polîtîkaya dewleta Tirk serjêr dibe û vala derdixîne. Niha gelê Kurd di rêberiya PKK de rabûye ser piyan û weha dibange, **"Bes e ev zordarî, bes e ev zilm, bes e ev koletî!.. Em dixwazin bi rêberiya PKK hatina xwe bixin destê xwe de!.."**

Bilindbûna têkoşîna gelê Kurdistanê ji bo van daxwaz û xwestekan e. Bi riya vê têkoşînê mafên netewî, polîtîkî û hwd. ên gelê Kurdistanê bûne pirsên pergal û rojenîna navnetewan. Daxwaza gelê Kurd eve, ku li ser axa welatê xwe têkiliyên demokratî di nava civata gelê Kurd de bide avakirin û li ser vê bingehê ber bi sazûmana sosyalîzmê ve here. Gelê Kurd dixwaze, ku di nava gelên cîhanê yên aza û serbixwe de cihê xwe bi serbilindî bistîne. Meşa vê armanca gele Kurdistanê destpêkiriye û her rojê bêhtir pêşvediçe; gelê Kurd vê armancê bi lezin pêşvedibe.

Lê belê dewleta Tirk a faşîst jî, ji serî heya niha, dixwaze vê daxwaza gelê Kurdistan biperçiqîne, bicewsîne. Ji bo vê jî, qirkirinan, koçkirinan, dûrxistinan... li ser gelê Kurdistanê pêkdihêne. Ev, kirînên xwe jî herdemê didomîne. Armanca faşîstên 12'ê Êlûnê bi giranî eve, ku têkoşîna rizgariya netewayê Kurdistan têkbibin. Di van salan de, êrîşbaziyeke weha pêkanîn, weke ku Kurdistanê ji nuh ve dagîrbikin, zeftbikin. Hemû gund, bajar, deşt û çiyayên Kurdistanê bi leşkerên xwe tijî kirin. Mirovên Kurd avêtin binên zîndanan. Mirovên Kurd dan ber şîkenceyan. Mirovên Kurd kuştin, kop û seqet kirin. Lê belê dîsa jî têkoşîna gelê Kurd ranewestiya, dawî pê nehat. Nekarîn vê têkoşînê bikujin. Gelê me bi Hilgavtina 15'ê Tebaxê sala 1984'an bersiva 12'ê Êlûnê da. Gelê Kurd bi şerê rizgariyê serî li hemberê neyaran hilda. Her rojê bêhtir, şerê gerîlla pêşvetir çû. Ev şer li her devereka welat dengê xwe da. Ji ber şerê gerîlla yê bi serokatiya PKK hatiye danîn, faşîstê neyar xwe şaşkir, gêj bû. Bi hovîtiyeka mezin dijmin, berê xwe da gelê me. Li hemberê vê têkoşîna gelê Kurd dijmin, serî da "şerê xûsûsî (taybetî, xweser.)" Waliyek anîn ser Kurdistanê. Hemû organên (şaxên) dewleta Tirk ên li Kurdistanê, da bin hikmê vî waliyê dagîrkeriyê. Di bin destê vî waliyê dagîrkeriyê ye "hêzên xweser" de, bi riya "GAP (Projeya Başûrê Rojhilatê Anatoliya)", "televizyona GAP" û hemû komên dij şoreşgerî, li hemberê têkoşîna serxwebûna gelê Kurdistanê, dijmin xwe bi dijwarî livand. Bi riya van komên dij-şoreşîn dijmin dixwest û dixwaze, ku şerê rizgariya netewayê Kurdistan paşvebixîne.

Lê hovîtî û barbariya "şerê xweser" jî ne bes bû: Dagîrkeriya dewleta Tirk li hemberê gelê Kurd hovîtiyeka mezintir jî bikaranî. Çekên kîmyawî û bîolojîkî jî da şixulandin. Pîsiya mirovan bi gundiyan da xwarinê. Tirkên hov gundan valakirin. Mirovên Kurd nefîkirin. Firotin û kirrîna tiştên xwarinê û tiştên din qedexe kirin û bi desturê ve girêdan. Li gundên valakiribûn, zozanan jî ji mirovan re qedexe kirin. Bi destpêkirina şerê gerîlla, du tişt danîn ber mirovên Kurd; an mirov wê alîgirê dewlata Tirk bin an jî mafê jiyanê li ser xaka Kurdistanê wê ji wan re nebana.

Di sala 1989'an de serokê artêşa Tirkan weha digot: *"Kî alîkariya şerê Kurdan û PKK bike, ew dijminê me ye..."* Ev gotinên serokê artêşa dewleta Tirk, şanî me dikin, ku faşîstên dewleta Tirk, hemû mirovên Kurd dijminên xwe dibînin û dinasin. Lê ev jî ne tiştekî nuh e.

Piştî van gotinan, ji bo li Kurdistanê alîkariya gelê Kurd ji gerîllayên PKK re bidin sekinandin, serî dan her hovîtiyekê. Gundiyan kuştin, wan koçberkirin, wan avêtin binên zîndanan... Gundiyên Kurd anîn ber keviya mirinê, ber keviya birçîbûnê û ber keviya xîzaniyê.

Lê gelê Kurd seriyê xwe li hemberê vî neyarê xwînvexwar danenî. Şerê xwe bêhtir pêşvebir. Yekîtiya xwe di nava rêzên ERNK de avakir. Komên gelî xwe sazkirin. Xort û keçan, gundî û xwendekaran, hemû mirovên Kurd li hemberê neyar xwe civandin, destên xwe dan hevûdu. Li ser vê bingehê şerê xwe bilindtir kirin.

Êdî mirovên gelê Kurd, ne mirovên berê ne. Mirovên Kurd tirs û xofa ji dijminan ji ser xwe avêtine. Bi hêrs û gira sedsalan dimeşin ser neyaran. Gelê me li bajaran û li gundan dest bi serîhildanan kiriye. Di vê sala de, di meha Adarê de, di rojên cejna Newrozê de serîhildan destpêkirin. Şerê gelê Kurd li çiyan û li bajaran yekbûnekê danî holê. Mirovên me ketin kuç û şeqemên bajaran, bi hezaran mirovên me bi hev re, daxwaziya xwe ya serxwebûn û azadiyê bangîn, anîn zimên.

Serîhildan, dewleta Tirk a faşîst gelekî tirsand. Dewleta dagîrker, li hemberê serîhildanê Biryarnameya bi Hejimara 413'an derxist. Bi vê Biryarnameya bi Hejimara 413'an dewleta Tirk a faşîst dixwaze, ku bi hesanî û bê deng-hildanekê li Kurdistanê her tiştî bike; qirkirinan, kuştinan û bombekirinan pêkbihêne, mirovên Kurd nefîbike. Faşîstên neyar bi vê biryarnameya "SS" (sürgün û sansur -weke SS'yên Hîtler) li Kurdistanê, ne tenê hinde tiştan qedexe kirine. Bi vê biryarnameya "SS", li Kurdistanê her tiştî, hemû mafên demokratî û mafên azadiya mirovan û hwd. didin bin lingên xwe. Bi vê biryarnameyê dixwazin welatê Kurdan ji Kurdan re bikin zîndanên tarî.

Lê ev Biryarnameya bi Hejimara 413'an ne tenê li û li ser Kurdistanê dihê ajotin. Rast e, giraniya mezin li ser Kurdistanê ye, lê belê li hemberê têkoşîna gelê Tirk jî dihê ajotin. Zilm û zordariya li ser gelê Tirk jî bêhtir giran û dijwar dike. Ev naxwaze, ku gele Tirk destê xwe bigihîne têkoşîna gelê Kurd...

Vê rojê şerê rizgariya netewayê me li her aliyê Kurdistanê pêşvediçe û roj bi roj bilindtir dibe. Êdî tu kes û tu hêz nikare şerê rizgariya Kurdistanê bisekinîne. Gelê me têkoşîna xwe li gundan, li bajaran, li deştan û li çiyan, li hemû der û deverên Kurdistanê birêvedibe û dilezîne. Li Cizîra Botan, li Nisêbînê, li Silopya, li Mêrdînê, li Farqînê, li Amedê û li her aliyê welatê me, gelê me bi serîhildanên xwe bersiva şerê dewleta Tirk ê xweser û taybetî da.

Dewleta Tirk a jemokdar ji gelê Kurd gelekî tirsiya ye. Ji ber vê yekê biryarnameyên nuh derêxist. Lê belê çi feydeyeka vê biryarnameyê ji xwediyên xwe re nîne. Dewleta Tirk çi bike bila bike, êdî nikare têkoşîna gelê Kurd bifetisîne. Gelê me vê biryarnameyê jî, wê vala bihêle û biperçiqîne...

Ji ber ku me, li derbarê vê polîtîkaya dewleta Tirk, dîtinên xwe hindekî anî zimên, li derbarê me ceza dihên xwestin. Cezayên ku ji me re dihên xwestin, perçeyek in ji polîtîkaya dewleta Tirk, ku ji gelek salan vir ve li ser Kurdistanê berdewam dike. Lê divê were zanîn, tu cezayek nikare çavê me bitirsîne. Nikare me ji doza me paş ve bihêle!

Em naxwazin bindest û kole bimînin!

Em serxwebûn û azadiya xwe dixwazin!

Serîhildan jiyana me Kurdan e!

– Bimirin dagîrkerî û mejokdarî!

– Bimire şerê xweser û taybetî!

– Berxwedan jiyan e!

– Bijî şerê rizgariya netewayê Kurdistan!

– Bijîn PKK-ERNK-ARGK!

– Bijî Serok APO!

Dursun Alî KUÇUK
14. Hezîran 1990
Girtîgeha Çanakkale

Geştêk bo Kurdistanî Bakurê-Rojava

-9-

Barî aburî nawçekanî Kurdistan

Mehabad Kurdî

Le seretawe debê ewe destnîşan bikeyn ke aburî behêzî her wilatêk be berdî binaxey ew dewlete dadenrêt û karîgeriyekî tewawî heye le ser pêşkewtin û geşesendinî layenekanî jiyanî hemecor lem wilate da. Le rojgarî emroman da çendeha dewlet debînin ke ta raddeyekî yekcar zor pêşkewtûn le zor biwarewe, helbete hoy serekî emeş degerêtewe bo dewlemendî w aburî betînî em welate. Be kurtî dewletêk ya mîlletêk, katê xawen saman û aburiyekî çak û behêz bê, ewa zor be asanî detwanê karî binyatnan û awedan kirdinewey hemeçeşin encam bidat. Gelo eger Kurdistanî nîştimanî êmeş azad biwaye axo çi pêşkewtin û peresendinêkî be xowe debînî û be taybetî ke Kurdistan xawen em samane zor û zebendey ser zewî û jêr zewî ye? Axo çewa Kurdistan debûye beheştî rasteqîney Kurdan? Belam bedaxewe eme bo êmey Kurd heta êstaş her tase, hesret, hîwa, xewin û take amancimane.

Lem witare da demewê be şêweyekî kurt basêkî barî aburî bakurê Kurdistan bikem. Bê guman zorbey zorî nawerokî baseke degerêtewe bo ew zaniyariyaney ke le rêgay taybetî xomewe be destim xistûn, be taybetî le katî geştekem da. Gelê car pirsiyarim le xelik kirdiwe û begiwêrey tiwana û şarezayî xoyan weramiyan dametewe. Herweha zor şitim be çawî xom dîwe yan hestim pêyan kirdiwe. Ca lêre da ew şitane dexeme berçawî xiwêneran ke renge zorbeyan agadar bin lêyan yan xiwên dibêtiyanewe.

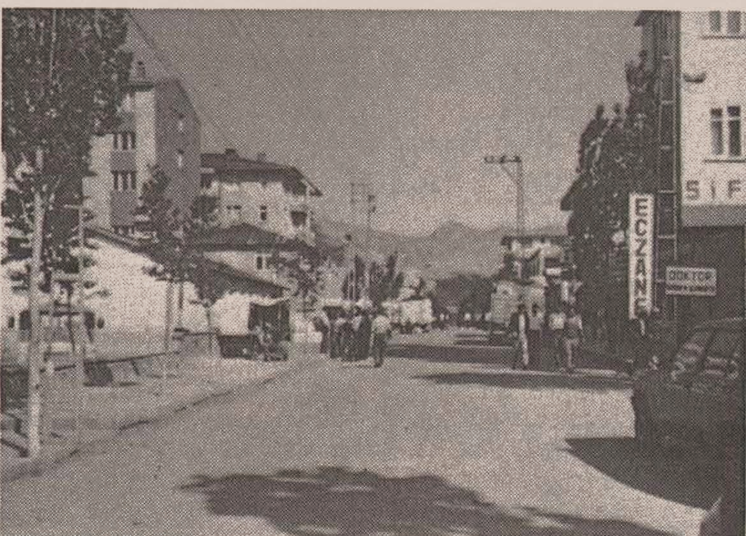
Berî her şitêk debê ewe bilêyn ke Kurdistan wilatêkî dagîrkirawe û be hemû şêweyek mîlletî Kurd deçewsênrêtewe û xakekey wêran dekrêt û belku reg û rîşey Kurd û Kurdistan le rîşewe derekêşrêt, kewate gelî Kurd dûçarî zulm û zor biwe le hemû biwarêkî jiyan da û em zorlêkirdineş barî aburî girtotewe û degrêtewe. Wek dezanin welatî Kurdistan be şêweyekî giştî welatêkî şaxawiye û aw û heway Kurdistaniş le zivistan sarde û le havîn germe û Kurdistan xawenî zor rûbare ke le çiya serkeşekaniyewe helequlên: Aras, Tîr (Dîcle), Ferad, Qîzluzan (Dîwandere - rojhelatê Kurdistan). Her le Kurdistan da dû deryaçe (gol) î mezin hene: Wan û Wirmê (Urmiye), legel dû deryaçey biçûk: Xamzar (bakurê Amed) û Zîfar (Merîwan - rojhelatê Kurdistan). Daristan le Kurdistan da be raddeyekî zor nabînrêt, belam zor car le dolekan da daristan û cengelî sirûştî û çênraw berçaw dekewin ke bûnete elqe be dewrî şar û gundekan da. Rêjey daristan le bakurê Kurdistan da degate %6'i sercemî xak. Le hemûy giringtir eweye ke xakî Kurdistan zor be pît û dewlemende le rûy kanî jêr zewiyewe (maden). Le Kurdistanî bindestî Turkiya da em kane jêr zewiyaney xiwarewe, ke hendêkiyan renge heta êstaş berhem nehênrabin, hene: Petrol (Sêrt-Êlih -Batman-), mis (Palî), xelozî berd (Cizîra Botan û Sîlvan -Farqîn-), krom, qurqişim û kibrît (Wan û Sêrt).

Wek dezanin aw û heway her nawçeyek karî xoy dekate ser çoniyetî jiyanî em nawçeyewe. Kurd delêt: Aw w awedanî. Wate le çi şiwênêk aw hebêt awedaniş (gund û bajêr) peyda debin û binyad denrên. Bê guman aw û heway Kurdistaniş karîgerî tewawî xoy kirdote ser barî aburî nawçe ciya ciyakanî û helbete şiwênî cografîş (erdnîgarîş) her heman karîgerî heye le ser jiyanî aburî xelk û nawçe cor be corekanî wilat.

Ademîzadî Kurd her le dêrzemanewe xak û zewî xoy zor be pîroz zanîwe. Be hoy çiya berzekanî xakekey biwe ke tiwanîwyetî xoy le dijminan biparêzê û heta bav û bavpîranman qisey danisqe û pendiyan bo ême becê hêştiwe lem bareyewe: Çiyakan take dostman in! Her le ser heman zewî parûy jiyan û nanî rojaney dest kewtiwe ke ewîş behoy kiştûkal (ziraet) biwe. A lêre da rolî kiştûkalman bo derekewêt le jiyanî rojaney mirovî Kurd da.

Malê koçerêk le Aladax, Kurdistan-Gulan 1989

Bêkarî zor bilawe le Bazîd, Kurdistan-Gulan 1989

Wek aşkiraşe Kurdistan be şêweyekî giştî wilatêkî kiştûkaliye û heta êstaş le hendê nawçe da peywendiye derebegayetiyekan (feodalîzm) her behêze û peywendî hozekan le nêw gund bigre le şarekaniş da heta raddeyekî zor bawe, belam le heman katîş da hoşiyarbûnewey siyasî û neteweyî gelî Kurd karî xoy kirdote ser puçel kirdinewey em peywendiyanewey serewe. Paş ewey le nêwan herdû şerî cîhanî yekem û duwem da peywendiye sermayedariyekan geşeyan kird û bazar, binke bazirganî û pîşesaziyekan hatine kayewe û emeş be kemî ya zorî kariyan kirde ser Kurdistan û gelekey, be taybetî bûnî petrol le xakî Kurdistan serincî monopole împeryalîzmiyekanî rakêşa û kewtine nexşekêşan ewebû ke pîşesazî newit (petrol) palawtin peyda bû. Eger çi Kurdistan xawen serwet û samanêkî zebende, belam azad nebûnî wilateke bote gewretirîn kosp leberdem rolekanî gelekeman le hemû parçekanî nîştiman taku bitwanin pere be aburî nîştimanî welat biden û le pênawî amancî berzî xak û gel da bekarîbênin, be pêçewanewe dijimine xiwênxorekanî Kurdistan dewlemendî em xake degornewe legel welatanî cîhan û bazirganî pêwe deken û çekî bekomel qirkerî pêwedest dehênin û em çekeş rastewxo dijî gelî Kurdî nîştecêy ser heman xak bekardêt: Helebçe teniya nimûneyekî berçaw û behêz bû.

Le bakurê Kurdistanî da kiştûkal û ajel (heywan) bexêw kirdin dû pîşey serekî danîştiwanin. Zorbey zorî danîştiwanî gundekan bem dû karewe xerîkin. Gelêk carîş cotiyarî Kurd ajeldarî û werzêr i (fellahetî) pêkewe dekat. Teniya bo nimûne le gundekanî ser sinûrî Ermenistan xelkî gundiye Kurdekan genim, co û çewenderî, şekir, wênce û hendêk car pemo û zor berubûmî tiriş deçênin (be taybetî le destî Ixdir). Her le werzî bihar da be xoyan û mêgelekaniyan (be taybetî pez) bar û bargeyan têkdenên û rûdekene zozane bilind û serkeşekan (kiwêstan) bo ewey mêgele merekaniyan bibene lewerge û pawene sewzekanî (Girîdaxa mezin, Girîdaxa biçûk, Şemsik, Aladax, Qoşbaşî ‹1› û gelêkî tiriş. Şaxawî bûnî Kurdistaniş hoyekî yarmetîdere bo perwerde kirdinî ajel. (Kurdistan nawçey şaxawî, berz, nizmî û deştayî tiyaye, eweş behoyekî giringî geşe kirdinî aburî daenrêt, le biwarî şiwankarî û bexêw kirdinî mer û malat da) ‹2›. Ajeldarî le seranserî Kurdistan da bawe û heta le hendêk nawçe da biwete birbirey piştî jiyan û take hoy guzeranî xelk, le Kurdistan da zor bayex be perwerde kirdinî ajel edrêt. (Berhemî ajelekan le %34'î dahatî nîştimanî degrêtewe ‹3›. Begiwêrey witeyekî B. Darkut mamosta le zankoy Stanbul (1959) ewa: Dehatî serekî le Enazolî -rojhelatê Kurdistan- le encamî perwerde kirdinî ajel, ron û xurî (hirî) peyda debêt) ‹4›. Eger çi em witeyey serewe 31 sal pêş êsta witrawe, belam heta îmroş rêjeyekî zor le danîştiwanî gundekanî bakurê Kurdistanî her bem karewe xerîkin. Helbete em kareş le nawçekewe bo nawçeyek kem û ziyadî pêwe debînerêt. Ajeldarekan Berhemî ajelekaniyan le şarekan defroşin û kelûpel û cilûberig û pêwistiyekanî malewey pêdekirin, bem şêweye core bazirganiyek dirust debêt le nêwan dêhat û şar da û be pêçewaneşewe. Lêre da nabê eweşman le bîr çê ke ta êstaş hendê hozî koçer nawin û bedem mer û malat bexêw kirdinewe le nawçeyekewe degwêznewe bo nawçeyekî tir û xanûyan hemîşe rewşmal (kon) e, bo nimûne ew koçeraney ke xom diwmin û pêyan delên: Cîngene ‹5›. Ewey cêgay daxîşe eweye ke şiwankare Kurdekan zor zehmetî debînin le katî perwerde kirdinî ajel da, çi le satî germay havîna ya le sardî zivistana, be taybetî katê pezekaniyan tûşî nexoşî debin û gelêkiyan demrin û mirdar debnewe û zerer û ziyanêkî zorî maddî le xawenekaniyan eden. Hendêk carîş petayekî qirkerî kuşinde sertapay nawçeyek be tawawî degrêtewe û dermanî pizîşkîş zor be kemî yarmetî merdarekan edat. Bê guman le Kurdistan zor core ajel perwerde dekrên û bexêw dekrên wek: Pez, bizin, manga (çêlek), Wilaxeberze (hêstir-qantir), hesp, ga û ker. Bêcge lemaney serewe ke lêyan diwayn, mirov katê geştêk bikat bo zor nawçey Kurdistan (be giştî) ewa le ser rêga da çawî be zor kes ekewê ke xerîkî perwerde kirdinî mêşhengiwîn (mêşa hingivîn) in. Katê min le Erziromê çûm bo Qaxizman, le ser rêga da zor kesim bînî ke çadiryan heldabû we be şewîş her lew şiwênane da demanew û çawyan le pûrehengekaniyan debû ke le nêw sindûqî serdapoşraw serincî geştkeraniyan bo lay xoyan radekêşa. Helbete hengiwînî nawçey Şemzînan zor benawbange.

Kiştûkal le Kurdistan da be şêweyekî giştî liqî serekî aburî nîştimanî pêkdehênêt û le %64'i dehatî nîştimanî degrêtewe, pasan pîşesazî -senaet- le %26 û ke le %20'î newte û le %10 le dahatî nîştimanî pêkdêt le liqekanî tirî aburî nîştimanî wek pîşesazî binyadnan û giwastinewe û bazirganî ‹6›. Herweha (le kertî kiştukalî da rêjey berhemî sewze û mêwe le %30 debêt) ‹7›. Le Kurdistan da coreha mêwey hemeçeşin hen wek: Sêw, hirmê, xox, tirê, qeysî... htd. Le zor şiwênî Kurdistn da danîştiwan gelê car be xoyan xoşaw û doşawî mêwey hemecor berhem dênin. Hendê nawçe hen le bakurê Kurdistan da ke xakêkî zor be pît û bereketin bo kiştûkal û awdêrî be taybetî Deştî Ruha (Urfa) a nawçekanî Amed (Diyarbekir) û Meletî, xo şûtî (zebeş)i Amed zor benawbange û sêw û mêwey Meletî ewende hemeçeşnin meger Ewliya Çelebî bitwanê wesfiyan bikat. ‹8› Bêcge lemane tûtnî Mûş zor nawdarî heye û heta rolekanî gel lem beşey Kurdistan da nukteyan le ser derxistiwe. ‹9› Leheman katîş da samanî aw yekêke le hoye here giringekanî kiştûkal kirdin û dewlemendî ew hoye le Kurdistan da biwete yarmetîderêkî zor betîn û çak bo em mebeste. Beşî zorî danîştiwanî Kurd le dêhatekan da dejîn: Eger le hemû Turkiya da ladêyiyekan %65 bin, ewa le wîlayetekanî rojhelat (Kurdistan, -M.K.) da %73 ye... karî serekî çunke zorbey zorî zewiyekan bedest serkirde derebeg û ayînekaneweye (şêx û axa), zorbey cemawerî cotiyaranîş bê zewî û zar in. (Be pêy lêkolînewey Turkekan le salanî 60 da 1/3 le zewiye kêldirawekanî rojhelatî Anatoliya dabeş kirabûn be ser %2,4 xêzan. Le heman katîş da le %38 le xêzane cotiyarekan xawenî yek bist zewî nebûn) yan (Le wîlayetakanî Ruha, Mêrdîn û Dilûk -Entab- kesî wa hebûn ke xawenî 50-60 hezar donm bûn, keçî le heman katîşt da deyan hezar cotiyar xawenî bistêk zewî nebûn) ‹11›. Bê hîç gumanêk em nayeksaniye heta rojî emroş piyaw detwanêt hestî pê bikat, we be taybetî le Kurdistan da. Cotiyare Kurdekan le zor şiwênî Kurdistan da amêr û hoy seretayî bekar dehênin le karî kêlan û awdêrî û helgirtinî xele û xerman da. Zor car wa debêt yekêk amêrêkî niwêy kiştûkalî kirîwe û cotiyaranî tir bekrê ew makîneye le xawenekey degrin û karî xoyanî pê deken. Rejîmî koloniyalîstî Turkiya bo zor şêwey namirpvane cotiyare Kurdekan deçewsênêtewe û herdem le firûfêlî niwê degerê bo berengarbûnewey zehmetkêşan û çewsawanî Kurdistan. Rejîm hewil dedat le rêgey Projey Başûrî Rojhelatî Anatoliya-GAP şiwênewarî netewayetî Kurdistan be carê bisrêtewe û xêratir serwet û samanî dewlemendî Kurdistan talan bikat le pênawî berjewendiye taybetiyekanî netewey serdestî Turk û faşîstekan da. Le heman katîş da dexwazê rolekanî gelî Kurd bixepênê.

Eger çi jêrzemînî Kurdistan zor dewlemende le rûy newt û kane madenekanî tirewe, belam be daxewe rejîme dagîrkerekanî Kurdistan hemîşe siyasetî le paş hêştinewey Kurdistaniyan girtoteber le rûy aburiyewe, be taybetî pîşesazî ke debwaye zor pêşkewtû bê le Kurdistan da, çunke berdî binaxey em kare le xakî Kurdistan da zor pitew û behêze. Rejîmî faşîstî Turkiya herdem nexşe û pilanî becorêk danawe ke samanî Kurdistan talan bikat le pênawî xizmet kirdinî nawçe ciya ciyakanî tirî nêwxoy welat, be taybetî nawçekanî rojawa. Her bo nimûne le ser zêy Ferad da dezgayekî wizey awî damezrand (Keban), ke pês hemû sitêk karebay rojaway welat zamin dekat. Le seratay heftakan da çend karge (fabrîqe) yekî biçûk le şarekanî Kurdistan binyadnira, ke zorbeyan biçûk û xiwardemenî degirtewe. Eger mirov şarekanî Kurdistan û Turkiya le rûy pîşesaziyewe berawird bikat, ewa ciyawaziyekî gewre hest pê dekat. Çend fabrîqeyek le hendê şarî Kurdistan: Erzirom: şekir, Agrî (Gilîdan): goşt û masî, Ixdir: xurî (hirî), Batman (Îlih): newt û berhemekanî. Pêşkewtinî pîşesazî le şarekanî tirîşa zor çak niye û tenha le %5,6 le pîşesazî welat lem nawçeye da -Kurdistan, M.K- heye) ‹12›. Rêgawban û hoyekanî giwastinewe rolêkî bala dabînin le geşe kirdinî pîşesazî da, belam rêgay nêwan şarekanî Kurdistan her mepirse çonin! Ew rêga tazeney ke dirustîş dekrên zorbeyan bo mebestî serbazî bekardehênrên.

Bêkarî tenguçelemeyekî tirî bira Kurdekane lem beşey nîştiman da û be hezaran û bigre be sedeha hezaran kirêkaranî Kurd le şare gewrekanî Stanbol, Enqere û İzmîr û zor şarî tir da bedî dekrên. Hergîz ew bira Kurdamen le bîr naçnewe ke le (Anatoliya Giraji) dehatin û deçûn û xerîkî firoştinî kelûpelî hemecor bûn wek: Cigere, bilêtî bext taqîkirdinewe (şans), cilûberig û zor keresey tir. Yekêk lew birayane ke xelkî şarî Mereş bû be minî got, "Kurdistan gelek xoşe û li vêr heta av bi pare defroşin".

Legel eweş da ke Kurdistan letlet kirawe, belam be dizîş bê şitumek kirîn le parçeyek bo parçeyekî tir her berdewame û core bazirganiyek le aradaye. Bo nimûne le şarî Bazîd mirov zor keresey bazirganî debînêt ke le Kurdistanî rojhelatewe hênrawin, we be rêgey qaçaxçiyetî. Heta tifengî G-3 û coreha çek û teqemenî tir kirîn û firoştiniyan bawe, belam be nihênî!

Le kotayî da hîwadarim tiwanîbêtim kurte basêkim pêşkeş kirdbê derbarey barî aburî bakurê Kurdistan.

Jêderekan:

‹1› Nûser em zozananey dîwe.

‹2› Profesor Radovan Paviç, Culanewey Rizgarîxiwazaney Kurd le Xebatî da bo Serbexoyî Netewayetî û Siyasî, Wergêranî bo Kurdî: Mehmud Mela İzzet, Çapxaney Şehîd Cemal Tayer, Swêd-1985, L 35.

‹3› Dr. A. Q., Kurdistan we El Ekrad, Beyrut-1970, S 121, be Erebî.

‹4› Heman serçawe, L 121.

‹5› Nawî Cingene zor nizîke le Zengene, ke hozêkî gewrey Kurde.

‹6› Kurdistan we El Ekrad, S 120.

‹7› Heman serçawe, L 121.

‹8› Bo ziyatir agadarî birwane siyahetnamekey Ewliya Çelebî.

‹9› Wek boyan gêramewe: Carêkiyan paşayekî Turkekan kobunewey hebwe legel axa û piyawmaqule Kurdekan û bas basî beşxurawî gelî Kurd biwe. Yekê le axa Kurdekan delê," Paşam eger hemû şitêkim lê dagîr biken, tenha tûtnî Mûş im bo bihêlin."

‹10› Govarî Peyv, Witarî "Derbarey barî Kurd le Turkiyay taze da", Nûsînî: M. Hesretiyan, Jimare 2, Sal 1, Temmuzî 1986, L 150.

‹11› Heman serçawe, L 150.

‹12› Heman serçawe, L 153.

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeke nîştiman ku bi kehniyên binerdî yên dewlemend navdêr e

SEMSÛR

- II -

CIHÊN DANIŞVANIYÊ Û BELEAVBÛNA ŞÊNÎ LI ÊRDIMA SEMSÛRÊ

Êrdima Semsûrê dikeve herêma Berferad (herêma başûrê-rojava) a bakurê-rojavayê Kurdistanê. Ji aliyê rojhilat ve bi êrdima Amedê (Diyarbekrê), ji aliyê bakur ve bi êrdima Meletî, ji aliyê rojava ve bi êrdima Gurrgumê (Mereş), ji aliyê başûr ve bi êrdimên Dilûk (Entab) û Ruha (Urfa) ve hatiye pêçandin. Tixûbên Semsûrê yên bi êrdimên Amed û Ruhayê rê Ava Ferad e.

Heft navçeyên êrdimê hene. Navên wan ev in: Navenda êrdimê bajarê Semsûrê û navçeyên Bêhiştî, Çêlikan, Kerker (Gêrger, Aldûş), Serê Golan, Kolik û Şemîzad.

Semsûr li navîna-bakurê-rojavayê Kurdistanê, ji aliyê hejimara şênî, di nava êrdimên piçûktirîn de cihê xwe digire. Aboriya êrdimê ji aliyê industrî ve pêş ve neketiye. Aborî bêhtir pişta xwe dide kiştûkalê (zêvîkarî, ziraet). Ji ber vê sedemê jî tundbûna şênî li vê êrdimê heya were gotin kêm e.

Di navkirina cihên danişvaniyê (rûniştinê) de hoy û üştên erdnîgarî (coxrafî) posîdeyên xwe berçav kirine. Pirraniyeka mezin ji şênî li başûrê êrdimê bi cih e, ji ber ku deverên li vir hindekî xakerast in û erd li vir dikare were avdan û çinandin. Gava cihê rûniştinê hatine avakirin, hesaniya çûyin û hatinê, riyên gund û bajaran bi hev re girêdidin, hatine berçav anîn.

Navenda êrdimê navçeya Semsûrê: Bi navçeyên Bêhiştî, Şemîzad, Kolik, Çêlikan û êrdimên Meletî, Ruhayê re xwedî tixûb e. Hejimara şênî 115.262 kes e. Pîvana erdî 1.702 km^2 ye. Li ser her km^2 erdî 68 mirov dijîn. Çar qopanî û 130 gund girêdayê navçeya navendî ne.

Navçeya Bêhiştî (Besnî): Bi navçeya Serê Golan, navçeya navendî û êrdimên Meletî, Ruha û Dilûkê re xwedî tixûb e. Hejimara şênî 72.963 kes e. Pîvana erdî 1.649 km^2 ye. Li ser her km^2 erdî 44 mirov dijîn. Pênc qopanî û 62 gund girêdayê Bêhiştî ne.

Navçeya Bêhiştî li rojavayê bajarê Semsûrê avabûye. 37 km ji Semsûrê dûr e.

Navçeya Serê Golan (Golbaşi): Navçeya Serê Golan bi êrdimên Meletî û Gurrgumê re xwedî tixûb e. Di sala 1958'an de bûye navçe. Hejimara şênî 45.546 kes e. Pîvana erdî 784 km^2 ye. Li ser her km^2 erdî 58 mirov dijîn. Du qopanî û 29 gund girêdayê Serê Golan in.

Navçeya Serê Golan jî li rojavayê bajarê Semsûre avabûye. 68 km ji Semsûrê dûr e.

Navçeya Kolikê (Kahta): Ji aliyê navçeyên Çêlikan, Şemîzad, Kerker û navçeya navendî, herweha êrdimên Ruha û Meletî ve hatiye pêçandin. Hejimara şênî 75.000 kes e. Pîvana erdî 1.854 km^2 ye. Li ser her km^2 erdî 40 mirov dijîn. Çar qopanî û 78 gund girêdayê Kolikê ne.

Navçeya Kolikê li rojhilatê bajarê Semsûrê avabûye. 40 km ji Semsûrê dûr e.

Nevçeya Çêlikan (Çelîkhan): Bi navçeya ya navendî û êrdima Meletî re xwedî tixûb e. Hejimara şênî 18.391 kes e. Pîvana erdî 584 km^2 ye. Li ser km^2 erdî 31 yek mirov dijîn. 16 gund girêdayê Çêlikan in.

Navçeya Çêlikan li bakurê bajarê Semsûrê avabûye. 60 km ji Semsûrê dûr e.

Navçeya Kerker (Gêrger, Aldûş): Bi navçeya Kolikê, êrdimên Amed, Ruha û Meletî re xwedî tixûb e. Hejimara şênî 30.388 kes e. Pîvana erdî 702 km^2 ye. Li ser her km^2 erdî 43 kes dijîn. Qopaniyek û 43 gund girêdayê Kerkerê ne.

Navçeya Kerker jî li bakurê bajarê Semsûrê avabûye. 119 km ji Semsûrê dûr e.

Navçeya Şemîzad (Samsat): Bi navenda êrdimê bajarê Semsûrê, navçeya Kolikê û êrdima Ruhayê re xwedî tixûb e. Hejimara şênî 9.974 kes e. Pîvana erdî 339 km^2 ye. Li ser her km^2 erdî 29 mirov dijîn. 17 gund girêdayê Şemîzadê ne.

Navçeya Şemîzad li başûrê bajarê Semsûrê avabûye. Ji aliyê firehiya erdî û hejimara şênî ve li êrdimê navçeya piçûktirîn e. Şemîzad li keviya Ava Feradê avabûye. 36 km ji Semsûrê dûr e.

AVAHIYA ÇANDÎ LI ÊRDIMA SEMSÛRÊ

Semsûr di dîroka xwe de gelek bajarvaniyan danasiye. Xebatên çandî yên pêşemîn bi elên Hîtîtî destpêkirine, ku vê êrdimê ji xwe re ji bo danişvaniyê hilbijartibûn. Piştî Hîtîtan ku li Mezra Bohtan (Mezopotamiya) bingehên dewlemendiyên çandî avêtibûn, bi rêzê gelen Mîtanî, Urartu (Ermenî), Aşurî, Med, Pers û Helenî (Yewnanî) jî pejn û şopên çandî li şûn xwe hiştine. Di salên paşê de qraliyeta Kommagene û împaratoriya Romanî jî, di doman û hengamên hikmdariyên xwe de, wê avahiya çandî ku ji gelên me hejimartî mabû, dewlemendtir kirin û wan jî karînên xwe yên çandî tevlî hebûnên çandî yên dîrokî kirin.

Avahiya çandî ya Semsûrê di sedsalên (qurneyên) kevin de gelekî dewlemend e. Di rojên me de, pêwistiya kevin a dewlemendiya dîrokê ku ji gelên curbecur mabû, heya pîvaneka mezin hunda bûye. Diyar e, ku li paşiya vê qirkirina çandî ji doliwger û serdestên dagîrkeriya Tirkan hene. Ramyariya dewleta Tirk a dagîrker, li ser bingeha tunekirina dewlemendiyên çandî yên gelê me ji xwe avakiriye. Ev ramyariya derî-serdemî herweha gelê me biyanî dîroka xwe jî hiştiye û wê zanabûna gelê me, ku divîbû xwedî li nirxên xwe yên netewî û çandî derketibana, kuhkiriye.

Serpêhatin, orf û adetên gelê êrdimê yên hene xwediyên taybetiyên xweser in, lê dîsa jî ne xwediyên guhartinên pêwîst in li gora gelemperiya Kurdistanê. Cil û temtîl, leyistokên folklorî û govendî, stran û dîlanên êrdimê, ji nirxên çandî yên gelemperiya Kurdistanê ne.

Di folklorê de govend cihekî pêwîst digire. Govendên sereke xwediyê van navan in: Giranî, Rêzanî, Berde, Dêriko, Govende Giranî, Dîko, Lorkê, Dimso, Tirpanî, Kudaro û hwd.

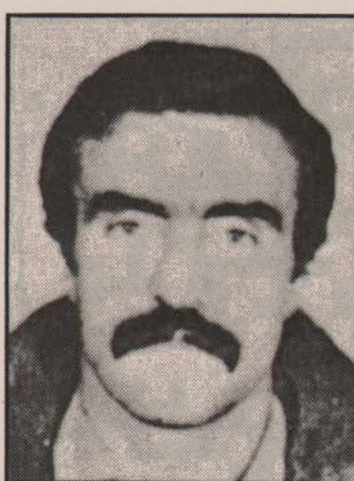
Di muzîkê de jî stranên giran û xwedî-meqamên axînî bêhtir dibin evîna dilan. Ev stran jî bi naverokên xwe bi axînî, keser, tivanc û evînê tijî bûne.

CIHÊ ÊRDIMA SEMSÛRÊ DI TÊKOŞÎNA ME YA RIZGARIYA NETEWÎ DE

Êrdima Semsûrê ji wan û di nava wan deveran de ye, ku tevgera me ya rizgariya netewî hîna di destpêka xwe de, xwe li wir jî bicihkiribû. Di wê demê de hinde posîdeyên rêkxistinên Kurdî yên reformîst û hêzên şovenîstên civakî heya pîvanekê hebûn. Komek ji hevriyên me, ku di nava wan de **Sabri GOZUBUYUK** jî hebû, piştî civîneka agahdariyê ku berpirsiyarên tevgera me ji tevlî civînê bûbûn, bi komî tevlî rêzên hêza pêşengî ya rizgariya netewî bûbûn. Di nava hevriyên me, ku cara pêşemîn bîrdoz û ramyariya PKK kişandibûn êrdimê, rêheval **Kemal PÎR** jî hebû.

Berî 12'ê Êlûnê Partiya me li gundên û bajarê Semsûrê, hinde pêşketinên pêwîst bi destê xwe ve anî û

Ramazan KAPLAN

Sabri GOZUBUYUK

Mustafa OMURCAN

M. Emin TAŞTAN

Faik ALAGOZ

kari di xebata xwe de biserkeve. Rêhevalên **Ramazan KAPLAN** û **M. Emin TAŞTAN** ji wan kadroyên Partiya me yên pêşeng û rêber bûn, ku serkêşiya têkoşîna me li êrdimê dikiran. Bi xebata wan Partiya me li êrdimê herî pêşveçû. Herweha şoreşgerên şehîd ên mîna **Sabri GOZUBUYUK** û **Faik ALAGOZ** jî, karînên xwe yên pewîst tevlî têkoşîna li Semsûrê kirin.

Ji sala 1978'an heya 1980'an dema derbaya leşkerî, tevgera me li êrdimê û pêşemîn jî di navenda bajêrê Semsûrê de, herweha li navçe û gundan jêhatîbûnên pêwîst kire paya pêşveçûna xwe. Ciwanên xwendekar bal û serinceka mezin ji bo xebatên rizgariya netewî şanîkirin. Hejimareke mezin ji ciwanan tevlî rêzên me bûn. Li kêleka ciwanên xwendekar, di navenda bajêr de karkerên fabrîkayên cixaran, ta û çimento jî xwe nêzîkî têkoşînê kirin. Tevgera me pêwendî û têkiliyên xwe yên xurt bi karkeran re danî. Li dijî faşîstan jî têkoşîneka bi biryar hate birêvebirin. Weke vê, tevgera me berê xwe da tora sîxur û gilîkarên li êrdimê jî. Kesên serkêşiya vê xebata dewletê ya dij-şoreşgerî dikiran, bi mirinê hatin palifandin. Ev rêkxistiniya faşîst hate belavkirin. Tevlî van, li dijî kompradorên feodalî Mala Gursoy û Kefenciogullari jî têkoşîneke bi biryar hate pêşvebirin û giraniya wan hat jar kirin. Ev xebatên tevgera me, bal û serinca gelê me kişandin ser xwe û cihê xwe di dilê gelê me de çêkirin. Tevgera me prestîjeka pêwist ber xwe ve anî.

Navçeya Kolikê bû navçeyeka weha li êrdimê, ku têkoşîna me bêhtirîn li wir jêhatîbûn bi destên xwe ve anî. Li gundê Axnikê ya navçeya Kolikê livbaziyeka dest-danîna ser erdên zêviyan hat pêkanîn û livbazî biserkeftinî giha dawiyê.

Ber bi sala 1980'an ve, xebatên rizgariya netewî xwe gihandin navçeyên Bêhiştî û Çêlikan jî. Di demeka kin de pêşveçûnên herî pêwist bi rê ve ketin.

Gava roja 12'ê Êlûnê sala 1980'an cuntaya faşîst hate ser kar, Partiya me li Semsûrê serdestiyeka pêwîst avakiribû.

Bi hatina cuntaya faşîst û dagîrker li ser kar û hikm, yek ji wan êrdiman, ku operasyonên leşkerî bêhtirîn xwe tund kiribûn, bû êrdima Semsûrê jî. Cuntaya leşkerî dest bi xebata rêkxistiniyeke sîxuran a berfireh kir. Li Semsûrê xebatên rizgariya netewî serdestiya xwe avakiribûn, lewma cunta xwest bersiveke tunekirin û palaftinê bide. Bi destpêkirina têkoşîna me ya rizgariya netewî di domana nuh de û dîsa dest avêtina vê êrdimê jî, dijmin berê xwe da tedbîr, tevdîr û amadekariyên dijwartir. Dest bi leyistokan, dek û dolaban kir li ser birên ku guman heye têkoşîna me wê wan bîne bin posîdeyên xwe. Ji bo vê ajankirina mirovan bêhtirîn berê xwe da van mirovên me.

Hemû rêvehalên me yên piştî 12'ê Êlûnê li Semsûrê şehîd ketine, di encama gilîkariyan de hatin dorpêçandin û di şer de şehîd ketine. Di sala 1984'an de **Faik ALAGOZ** û **A. Riza SOYLEMEZ**, di sala 1985'an de rêhevalên **Sabri GOZUBUYUK**, **A. Kamber DEMÎR**, **Mehmet YEŞÎLLER**, **I. Huseyîn ÇOŞKUN** û **H. Ahmet YAPICI**, di sala 1987'an de **Mustafa OMURCAN**, **Mîthat DEMÎRCÎ**, **Îbrahîm DEMÎR**, **Rahmen KORKMAZ** û **Fîraz**, di sala 1988'an de **Azîz COMERT**, **Huseyîn YORULMAZ**, **Kenan OZÇAKMAK**, **Mehmet ALAGOZ** û **Îmam AKYOL** û piştî demeke kin jî **M. Emîn TAŞTAN**, **Mehmet DEMÎR** di encama giliyan an jî bêbextiyan de, di şerê li hemberê hêzên leşkerî yên dijmin de şehîd ketin. Şerên wan ji bêgaviyê çêbûn û ger bibe sedema jiyana wan jî, ji berxwedanê tawîz nedan dijmin. Berxwedanên bi keleşî û fêrisî yên rêhevalên me posîdeyên mezin dagerandin ser êrdima Semsûrê. Rêhevalên me derfeta demeka dirêj birêvebirina xebatan li êrdimê peyda nekirin, lê dîsa jî potansiyeleke xurt a rizgarîxwaziya netewî derêxistin holê.

Dikare were gotin, ku di domana nuh a têkoşîna me ya çekdarî de, di navbera hêzên Partiya me û hêzên leşkerî yên dewleta Tirk de, li êrdima Semsûrê şerekî dijwar çêbûye, di dema ku Partiya me ji nuh ve dest avêtibû êrdimê. Dijmin bi serhişkî serî da tedbîran da Partiya me nekaribe xwe li herêma Berferad (herêma başurê-rojava) bi cih bike; ku êrdima Semsûrê jî tevlî vê herêmê yê. Dijmin xwest û dixwaze hemû deriyên herêmê ji têkoşîna me re rind bigire û asêbike. Lê di encamê de serfirazî bû paya PKK; çembera ku dijmin rîsabû hate perçekirin.

Êrdima Semsûrê ji sala par heya niha bûye bingehek ji bo têkoşîna me ya rizgariya netewî, da rayên xwe di kûriyên jêrzemîn de dabigerine. Herweha êrdim danasê wê rastiyê jî dibe, ku her diçe potansiyela berxwedêr çalak û peletir dibe. Rêxistinên sîxur û ajanan ên li vê êrdimê dihên palaftin û deşîfre kirin û bi lêdanên digirin tarûmar dibin. Heya pîvaneka pêwist birên ciwan tevlî yekeniyên me yên çekdarî ji bo rizgariyê dibin. Gundiyên welatperwer roj bi roj bêhtir alîkarî û destekên xwe ji bo têkoşîna pêşmergeyan zêdedikin. Semsûr gav bi gav ser wê riyê dimeşe, ku bibe keleheke doz û şoreşa Kurdistanê. Di demên pêşîn de, têkoşîna me ya rizgariya netewî li vê êrdimê jî wê bêhtir bilind bibe, ji ber ku Semsûr berendamekî pêşveçûneka weha ye.

(Hemû hejimarên di nivîsa jorîn de, ji statîstîkên sala 1980'an hatine wergirtin û hilanîn.)

Di hejimara pêşîn de:
Êrdima MELETÎ

LI BOTANÊ CAREK DIN ARGK BISERKET

● **BERWARÎ:** *Li Besta Bawer kerwanekî dijmin hat tunekirin. Du serleşker û deh serbaz hatin kuştin*

● **WESTAN û ŞAX:** *Şerên li Çemê Xanê, Deşta Dem û Reşadiyê sê rojan doman. Du helîkopterên dijmin li erdê hatin xistin. Sedhezarek, şeş serleşker û bi kêmasî heşt serbaz hatin kuştin.*

● **ELK û QILABAN:** *Şerên giran li gundê Dûlê, Merkitik, Katoyê Jîrkan, Meydana Casusan, Meydana Kolŷan û Kelê Mamê. Helîkoptereke dijmin ket. Pirraniya wan serleşker, bi kêmasî 30 serbazên dijmin hatin kuştin.*

● **GERCEWS:** *Di şerê Gundikê Kelo de panzêrek û du CMS hatin şewitandin. Dido ji wan serleşker, 12 serbazên dagîrkeran hatin kuştin.*

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Raman ji Berxwedan

Bi rêberiya ARGK gelê Kurdistanê kete meha serfîraziyê

Di meha Tîrmehê de, pirsa netewî ya gelê Kurdistanê, bi gehînekên xwe yên şêwereng cihê xwe di nava bûyerên cîhanê yên ramyarî de girt. Li aliyekê çalakiyên ARGK ên yekîtiya gelê me avadikin û banga serîhildanê li gelê me dikin, ji aliyê din hişyarbûna girsên bajaran di barê netewî de û li derveyî welat jî çêbûna konferansên babetî bi navê Kurdistanê bûn pêşketinên demê yên nuh. Hevkariya navnetewan bi lez û pele di vê demê de pêşveçû. Li kêleka van tevan, li ser bingeha aloziya afirî, terora dagîrkeran jî dijwartir dibe. Gund dihên valakirin, mirov ji cih dihên hilkirin, girtinên girseyî çêdibin, ji bo palaftina têkoşîna me ya serxwebûnê niwandêr û berpirsiyarên dagîrkeriya Tirkan derdikevin gerên li Kurdistanê û bi piştgiriya hêzên împeryalîst xebatên ji bo "otonomiya çandî" birêvedikevin.

Di panzdeh rojên Tîrmehê yên dawiyê de ARGK, li Westan, Xîzan, Şax, Qilaban, Şemzînan, Şirnex, Elk, Silopî, Sêrt, Kerboran, Gercews, Gumgum, Bêhiştî, Xelfetî, Xozat û Aricakê li dijmin xist. Di hefteya dawiyê de êrdima Botanê zivirî qada cengên giran. Bi hezaran serbaz, komên taybetî û hemû cerdevanên li êrdimê tevlî şerî bûn. Dijmin bi êrîşên xwe yên dorfireh, dixwest, ji niha ve pêşiya pêşveçûnên di sersaliya 15'ê Tebaxê de bigire. Bi vê armancê pîlaneka êrîşan hat danîn.

Êrîşa dagîrkeran têkçû. Du sedhezar, du sersed, şeş "ustegmen", "astegmen"ek, şeş "astsubay", 76 serbaz û çar endamên komên xweser ji aliyê ARGK ve hatin kuştin. Li kêleka van jî, 31 cerdevan hatin kuştin. Çar helîkopter li erdê hatin xistin, yek birîn girt, panzêrek û pênc CMS (Cemse) jî hatin rûxandin. Hêzên ARGK êrîşên jêhatî birin ser kerwanên leşkerî û cerdevanî lêdanên mezin girt.

Livbazî û şerên ARGK his û daxwazên gelê me bi yekcarê gihandin yekîtiyekê. Bangeşiya şoreşgerî û weltparêziyê ketiye her malekê. Girsên gel nema li pêşiya terora dewletê serê xwe diçemînin. Bûyerên mîna rêveçûna HEP, ji xwe re dizivirînin platformên têkoşînê. Weke li Êlih û û Amedê bûyî, derdikevin kolan û şeqeman. Ev hişyarbûna girsên bajaran, bi lez xwe digihîne sixletên rêkxistinî. Lewma di meha Tîrmehê de, ji çar aliyen Kurdistanê, bi sedan têkoşerên nuh xwe gihandin rêzên ARGK.

Otorîteya ERNK di nava girsên gel de pêşveçûnên mezin kire paya xwe. Pirsa netewî ya gelê Kurdistanê bû pergaleka bingehîn di platformên navnetewan de. Bangên yekbûna netewî û rêkxistiniya di şoreşê de, ku ji biryarên Konferansa Netewî ya PKK ne, li cem girsên welatparêz bersiva xwe girtin. Pirsa Kurdistanê di parlamentoyên Almanya, Frense, Swîs, Swêd û Belçîka de, bû gelşa gotûbêjê. Hevkariya navnetewan xwe digihîne rêkxistiniyekê. Kesên bi nav û deng êdî xwedî li pirsê derdikevin, komisyonan avadikin û dixwazin herin Kurdistanê.

Di vê demê de li Moskow konferansa Kurdên li Sowjetê jî çêbû. Roj bi roj bêhtir, Kurdên li Sowyetî jî têkiliyên xwe bi têkoşîna me re xurt dikin. Konferansa çêbûyî, lewma bû bingeheke baş, ji bo potansiyeleka aktîf di doza şoreşa Kurdistanê de.

Li pêşberê van pêşveçûnan, dagîrkeriya Tirkan jî, ji aliyekê dixwaze awira gelemperî bixapîne, ji aliyekê jî terora xwe digihîne baniyan. Lê dîsa jî neçare ma, ku di vê mehê de yekî weke Îsmaîl Bêşîkçî berde. Bêşîkçî hat pirsyar kirin, lê biserket. Ev jî şanî dike, ku bîrdoza fermî ya dewletê îflas kiriye. Rewşenbîr û hêzên çep ên Tirkiyê êdî baş ketine ser riya pêşveçûnên şoreşgerî. Ji ber hewl û helwestiya birêveketî, girtiyên daweyên Kerboran, Cizîra Botan û Amedê yên ji ber serîhildanan, tev hatin berdan. Ji ber berxwedana netewî û hevkariya navnetewan dagîrker gavên paş ve avêtin. Lê hema ji aliyê din jî dagîrker, hovîtiya xwe domandin. Li Êlih, Gercews, Westan, Berwarî û Qilaban şikence bû hunerê dagîrkeran. Li van deveran di panzdeh rojan de 20 gund hatin valakirin. Çûyin û hatina Şirnex, Berwarî, Elk, Çel, Çolamerg, Şemzînan û Qilaban hatiye qedexe kirin. Balafirên Tirkan ji ser van êrdiman difirin. Çiya û rêlistan dikevin bin barana bombeyan.

Lê hemû bangeşiyên dagîrkeran nikarin gelê me bixapînin, zilma wan jî nake çi pere. Gava di meha Tîrmehê de şer bi dijwarî didoman, berpirsiyarên dagîrkeran "lîsteyên pêşmergeyên hatine kuştin û xwe dane dest" dan belavkirin. Rojnameyên wan jî van lîsteyan bi firehî belavkirin. Lê di rastîniyê de tenê 10 têkoşer şehîd ketibûn. Nûçeyên din tev berhemên aciziyê yên derewîn bûn. Lewma dagîker van derewan dikiran, ji ber ku ji Botanê heya Sêrtê û Wanê nexweşxane bi serbazên birîndar tijîbûne. Lê dîsa jî, bilî sansur û qedexeyan, şîna dagîrkeran û bîlançoyên çalakiyên ARGK di weşanan de bi firehî cihên xwe girtin.

Di vê mehê de, kin were gotin, têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan a di bin pêşengiya PKK de, dagîrkeran xistiye nava tengezariyê. Tevlî ezbeniyên xwe yên împeryalîst ji bin ve dihejin.

Hoy, ûşt, dem ne ji bo dagîrkeran, ji bo gelê Kurdistanê pijiyane...

Kerwanekî dijmin a serleşkerî û ji çar navgînan hat tunekirin: Sê serleşker û deh serbaz hatin kuştin

BERWARÎ: Şeva 29'ê Tîrmehê danê êvarî, li ser riya gundê Osyan û navçeya Berwarî, di navbera gundên Kertvîn û Gurzuvan, li devera bi navê Besta Bawer, yekeniyên me yên rizgariya netewî, kerwanekî dijmin a ji çar navgînan xistin dafekê.

Her çar navgînên kerwanê bi yekcarê ketin bin barana rokêtan û agirê berikên çekên otomatîk ên mîna BKC û MG-3. Di encama bikaranîna van çekên giran de, her çar navgîn jî man di nava agirî de. Cihê bûyerê, bi yekcarê bi cendekên leşkerên dijmin û perçeyên navgînan tijî bû. Şer xwe gihand pîvanên cengekî giran û nêzîkî du saetan doma. Di vî şerê dijwar de, serleşkerê "Boluk"a Berwarî "binbaşî" (serhezar) Yavuz Koksel, "yüzbaşi"yê (sersed) cendirman Dogan Sevînç, serleşkerekî navê wî hîna ne diyar e û deh serbaz hatin kuştin. Yek ji serleşkeran, heşt serbazên din jî birindar ketin.

Her çendî pozberî bi dirêjahî doma û dagîrker salox ji bûyerê girtibûn jî, newêrîn hêzên têkuziyê ji Berwarî birêkin cihê bûyerê. Tenê hewl dan xwe, ku ji helîkopteran leşkerên têkuziyê dabixînin cihê pozberiyê. Di domana vê keferate dijmin de pêşmerge helîkopterekê jî birîndar dikin, ku serleşkerê "alay"a Sêrtê tede bû. Helîkopter ji bêgaviyê dakete erdê. Di nava nûçeyên ji êrdimê digihin me de, nûçeya li ser ne ronahîbûna dawiya vî serleşkerî jî heye. Heya niha nayê zanîn, çiye û çawa bûye encama serleşkerê "alay"ê.

Şer û pozberiya li Besta Bawer, di şerê ARGK de, rûpel û berpeleke zêrîn e. Cara yekemîne, ku dagîrker di pozberiyekê de, bi vê hejimarê bilind hundabûn dane.

Dagîrker cendekên xwe birin bajarê Sêrtê. Ji hoparlorên belediyê bang li şêniyê bajêr kirin, da tevlî xwepêşdanên şînê bibe. Lê tu kesî bersiva bangê neda û daxwaza wan bi cih nehanî. Dagîrker di şîna xwe de tenê û tenha man.

Piştî vî şerî jî dagîrker, berê xwe dan gundiyan. Herweha rêlistana (daristana) li derdorê cihê pozberiyê jî dan ber bombebarandinê û sohtandin (şewitandin). Di roja pêncemîn de hîna jî agirê ketî rêlistanan berdewam dikir. Li gundê Gurzuvan jî gelek gundiyên bêhay hatin girtin. Herweha ji vî gundî 18 "parêzkarên" gund û ji serekên eşîra Adyan Durmaz Bîlen jî, bi hiceta ku li hemberê bûyerê pasîf mane, hatin girtin. Durmaz Bîlen herwusa serekê navçeya Berwarî yê partiya DYP (Partiya Riya Rast) e. Di navbera Durmaz Bîlen û Emîn Ozcan de dubendî, berberî û dijminahiyên xwînê hene. Emîn Ozcan jî axayekî eşîra Adyan e. Li êrdim û derdorê, ji serekên cerdevan û cehşan ê mezin e.

Ji aliyê din, dagîrker ji radyo û di weşanên xwe de dabûn bihîstandin, ku li dora gundê Akêrê navçeya Berwarî, dido ji wan jin 17 têkoşerên ARGK hatine kuştin. Lê heya niha saloxên vê nûçeya dijmin rast şanî bikin, belav nebûne. Diyar e, ku ev nûçeya dijmin dayî bihîstandin, ne rast e. Gundê hatî nimandin, dikeve sêçiva navçeyên Berwarî, Şirnex û Elkê. Ev dever ji mêj ve ji aliyê hêzên leşkeriyên dijmin ve hatibû dorgirtin. Dagîrker nahêlin çi kesek ji deverê derkeve yan jî here gundê Akêrê. Desturê nadin gundiyan bi xwe jî. Gundiyên Akêrê, bilî hemû zorbaziyan, çekên dijmin nexistin destên xwe û nebûn cerdevan. Ji ber vê yekê jî herdemê rastî êrîşên dagîrkeran û cerdevanên Jîrkî û Osyan bûn. Guman heye ku dagîrker li vî gundî qirkirinekê pêkanibin. Lê heya niha, weke nûçeyên gihane me, çi gundiyek negotiye meriveki min hatiye kuştin. Gundiyên Akêrê ji eşîrên Şirnexî ne û bi xwe jî ji eşîra Biryan in.

Dîsa guman heye, heke qirkirinek bi destê dagîrkeran hebe, dibe ku ne li gundê Akêrê be, lê li gundê Omyanus be, ku ev gund jî dikeve nava sêçiva me nimandî. Dibe ku li gundê Omyanus an jî li dora vî gundî tiştekî weha hebe. Ji vî gundî jî di çi demekê de çi kesekî çekên dijmin nexistiye destê xwe. Herweha ji her binemaleka (malbateka) gundê Omyanus an şehîdekî me heye yan jî têkoşerek di nava rêzên ARGK de ye. Ji her malekê pêşmergeyekî me heye. Lewma; gumana bikaranîna çekên kîmyawî ji aliyê dagîrkeran xurt dibe. Dibe ku bi vê riyê komeke ji berendamên têkoşeran ên bi piranî bê çek, qirkiribin. Her diçe ev guman serdest dibe. Da ev hovîtî neyê ronahî kirin jî, di televîzyon û weşanan de belav nekirine. Heya niha kesaniya yên hatibin qirkirin, nehatiye eşkere kirin û destur jî nedane çi rojnamevanekî, ku bikaribe here cihê bûyerê. Ev jî gumana çêbûna qirkrinekî xurt dikin.

Pozberiyek li hemberê komeka taybetî: Çar endamên komên xweser hatin kuştin

GIRÊ AMO (SILOPÎ): Roja 14'ê Tîrmehê li bakurê qopaniya Besbînê, li qontarên Çiyayê Cûdî derdorên gundên Harbil û "Dagtepe", di navbera pêşmergeyên ARGK û yekeniyeke operasyonan a dijmin de şerek çêbû. Yekeniya dijmin ji encamên komên xweser bû. Di şerê derketî de, bi kêmasî çar endamên komên taybetî hatin kuştin.

Dagîrker, dan belavkirin, ku di vî şerî de du pêşmerge jî hatine kuştin. Lê ev nûçe, heya niha rastiya xwe bi delîl nekiriye. Weke agahiyên me ji êrdimê standine, berî hingê jî du gundî ji ser mayineke leşkerî derbas bûne û jiyana xwe hunda kirine. Dihê gotin, ku dagîrker vê bûyerê jî bi şerê derketî ve girêdidin û weha bûyerê dane bihîstandin.

Li hêldorên Derşevê hêlîneke cerdevanan hat rûxandin

ŞIRNEX: Şeva 16'ê Tîrmehê li gundê Al Kemer, pêşmergeyên me yên rizgariya netewî êrîşekê birin ser "parêzkarên" cehş. Sê cerdevan hatin kuştin, sisê jî birîndar ketin. Leşkerên dagîrkeran jî hatin hewara cerdevanan. Di şerê li hemberê leşkeran de jî, sê serbaz birîndar bûn.

Navê hinek ji cerdevanên hatine kuştin ev in: Omer û Îsmaîl Îstemî.

Omer Îstemî di sala 1986'an de çeka dijmin standibû. Hingê pêşmerge destdanîbûn ser deh çekên "parêzkaran" û gund ji cerdevanan paqij kiribûn. Piştî vê bûyerê, bilî gelek bangên ARGK, ev koma welatfiroşan dîsa çekên dijmin hilgirtibû. Ji ber vê yekê ev koma cehşan di dawiyê de hate cezakirin.

Dûmahîk di rûpela 19'an de